

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
VÉSZI JOZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Altruizmus.

Budapest, február 5.

(s.) Egy Széchenyi kezében volt tegnap a Széchenyi-billikom. A Nemzeti Kaszinó szokásos lakomájának ez volt az egyik érdekes momentuma. Már annyiban érdekes, amennyiben a mi demokrataságban tetszelgő publikumunk mohó bámulattal nézi a főrangú világ életét és mulatságát, s még mindig érdekesnek talál mindent, ami a Nemzeti Kaszinóban történik. Ellenben készségesen elismerjük, hogy a tegnapi lakoma másik érdekessége elég érdekes önmagában is. És hogy most erről, a gróf Széchenyi Imre beszédéről írunk, ebben semmi része sincs annak a bizonyos plebejus bámulatnak. A fiatal gróf Széchenyi ezt a beszédét a magyar társadalomhoz intézte és elég jelentékeny tudta tenni arra, hogy a címzett elfogadja és figyelmére méltassa.

Széchenyi szelleme előtt hódolva az ő vérbeli utódja, az altruizmust dicsőítette, mint a nagy reformátor élő tanítását, amely szavaiból és cselekedeteiből felénk sugárzik. És bizonyos erővel és lendülettel korholta a mai társadalmat, amelyből az önzetelenség nemes erényét teljesen kiveszve látja. Azután meg hasonló erővel és lendülettel buzdítja a társadalomnak minden osztályát, hogy térjen vissza Széchenyi hagyományaihoz és hódoljon meg az altruizmus szellemének az egész vonalon.

Ennek a beszédnek a nemes intenciója annyira világos előttünk, hogy egy percig sem akadunk fenn azon, hogy gróf Széchenyi Imre a keresztény világnézet uralmát hirdeti. Hiszen eléggé megmagyarázza ennek az értelmét az egész beszéd, amely az altruizmust, az önzés ellentétét állítja oda, mint a

társadalom életműködésének kívánatos rugó-ját. És mert csupán ezt akarhatta mondani a Nemzeti Kaszinó szónoka és mert úgy éreztük, hogy minden exkluzív irányzat távol állott tőle, ezért készségesen csatlakozunk mindahhoz, ami abban a szép és érdekes beszédben buzdítás és jószándéku figyelmeztetés.

Hanem a korholásából egyetmást el kell vennünk, mert mi nem tudjuk egészen olyan sötétnek látni ennek a mi kétségtelenül sok bajban sanyalódó társadalmunknak a helyzetét. A magyar polgári társadalommal sokkal több a munkás és hasznos altruizmus, mint amennyit gróf Széchenyi lát benne. Mi úgy látjuk, hogy a magyar polgári társadalom önzetlensége nem szorítkozik a szövetkezeti mozgalomra, amelyet mint az altruizmus uralmának kezdetét üdvözölt a nemes gróf. Nézzon körül egy kicsit jobban és meg fogja látni, hogy ez a társadalom a jótékony-ság, a kulturális és egyéb közhasznú intézmények dolgában egész sereg jelentékeny alkotásnak adott életet. Nézzon körül és meg fogja látni, hogy az emberi nyomorúság enyhítésére, a műveltség terjesztésére ebben a sokat szidott és sokban nem ok nélkül bűnösnek ítélt kor-szakban sok történik napról-napra, még pedig, — ha igazgatosan akarja látni a dolgokat, kell, hogy így lássa — tulnyomóan a polgári társadalom erejéből.

És ha a meglevő mellett azt nézzük, a mi hiányzik. akkor igazságos diagnózis mellett nem juthatunk más eredményre, mint arra, hogy legnagyobb hiányossága a magyar társadalom altruista tevékenységének az, hogy az arisztokrácia alig vesz benne részt, holott helyzeténél fogva vezető rész lehetne az övé. Még a politikai önzetlenségnek is, amely igaz, jórészt kiveszöbén van nálunk, még

mindig gyakoribb jelenségeit látjuk a polgári osztály munkás elemei közt, mint a főrangú világban, amely pedig szívesen áll az élen a politikai hatalomért való küzdelemnek. Az az altruizmus, amely dolgozik, amely alkot, amely fölemesztődik a munkában és küzdelemben egy eszméért, egy ideális célért; amely egész egyéni egzisztenciáját mellékgondolat nélkül állítja a közösség életérdekeinek a szolgálatába: sürűbben jelentkezik a polgári osztályban, mint a társadalom kiváltságos elemei között. Nézzon körül gróf Széchenyi Imre, s meg fogja látni, hogy ez így van.

Azért elfogadjuk az ő emelkedett szellemű, nemes figyelmeztetését az egész magyar társadalom címére is. De a közvetlen címzett mégis az a diszes társaság, amely közvetlenül hallója volt azoknak a szép szavaknak. Abban a körben nagyobb szükség van arra, hogy fölkeltsék a magasabb értelemben vett altruizmus kötelességérzetét, mint a társadalom középső rétegében. És merjük állítani, hogy ez a kötelesség sokkal inkább illeti azt a kört, mint bármely más kört a társadalomnak. Nekik a fényes nevek, a kivételes társadalmi helyzet, a kivételes jogok és kivételes vagyon tulajdonosainak nemcsak azért van több kötelességük a közösség iránt, mert többet nyújtott nekik, mint bárkinek másnak, hanem azért is, mert nekik könnyebb e kötelességek teljesítése, mint bárkinek másnak.

Gróf Széchenyi Imre ur, szállunk az urhoz! Nem billikkelmal kezünkben a fehér asztalnál, hanem szerszámmal kezünkben szegényes íróasztalunk mellett. Kérjük, álljon elébe! Tegnapi szép beszédjével ne fejezze be, hanem kezdje meg a munkáját. Kezdje meg a toborzást ott, a főrangú világban, sorakoztassa a nagy nevek, nagy jogok, nagy vagyon

TÁRCA.

Kétezer forint.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Gálfi Samu ur lassan lett bíró, de amikor aztán mégis az lett, elvette a régi szerelmét. Nem annyira a becsületnek tett eleget ezzel. Szerelmes volt s mivelhogy a szemei előtt, minden meglepetések nélkül hervadt el a leány, nem is vette észre. Gálfi Samu ur éppen negyven esztendő volt, mire ilyenformán szerencsésen a révbé jutott, a leány pedig talán mindössze egy-két esztendővel több mint harminc. Egy kis háromszobás lakásba költöztek be s velük ment a leány anyja is, egy hosszú, végtelenül sovány, egészen kiaszott öreg asszony. Azaz hogy: vitték. Egy nagy gyékényfonású karosszékekben, egyik oldalon a bíró, a másik oldalon pedig egy ismerős hordár, aki ezért a szíves-ségért szívat kapott. Rossz szívatokat, egyikből kőc lógott ki. Mikor betette maga után az ajtót, szomorúan nézett vissza. A bíró ur megijedt volna ettől a pillantástól, hogyha látta volna. Olyanforma volt az, mint hogyha a hordár sajnálta volna a bíró urat, aki pedig benn éppen rendezkedni kezdett. Szegedt vort a falba, tükröt akasztott rá, aztán diványt tolt alája, amikor ráállott, hogy egy tálat is elhelyezzen fölötté, az öreg butor szuszogni kezdett, mint a harmonika. Aztán az ebédőt hozta rendbe. Fölpoekolta a kredenc lábát egy deszkadarabbal, helyre huzta az asztalt, ami különben kerekéken szaladt és sehogyan se akart megállani. Körülrakta székekkel, benn összekalapácsolta az ágyakat, az egyikbe egy menyő nagy szőget is kellett verni, mert a srófok sehogyan se tudtak megfogózkodni a kitágult lyukakban s széthullott a nyoszolya éppen a fejénél.

Közben a mamát erre-arra tolták a nagy székekben, amint éppen utban volt. A mama nem tudott fölkelni, sokáig köszvényes meg esuzos volt s egyszerre aztán egészen elaludt a lába. Künn a konyhán az asszony verte a szőkeket a falba s ócska főző holmit akasztgatott fel, a cseléd pedig neki izzadva surolta a kőkekapadlót, amit esunya állapotban hagyott hátra az előbbi lakó, egy bizonyos szűcsmester.

Délfelé, amikor már benn helyre volt tologatva minden, kijött a bíró és nagyon elégedetten mosolygott körül.

— No, — mondta — ha sohase is, de most innám egy pohár sört.

Az asszony rámondta, hogy: ő is, de aztán hirtelen visszaszívtá, — nem, sajónben meg...

— Dehogynem. Csak ne sajnáld magadtól.

— Nem azért, hogy sajnálnám, hanem mégse kell. — S esendes, nyugodt mosolygás ült az arcára. Az asszony volt már, a kicsi egzisztencia mellé szegődött társ, aki magán takarékoskodja meg a munkás apró örömeit.

Aztán elkezdtek élni. Tagadhatatlan, hogy kissé nehezen ment, annál is inkább nehezen, mert a bíró urnak, meg a másik oldalon a két asszonynak is maradt valami kis tartozása még a multból. Számlák, csupa apró summa, némelyikből meg is feledkeztek. A hitelezők azonban most már jó módot sejtettek vagy legalább is olyat, amiből telik egy kis törlesztés s a bíró ur mindennap kapott valami levelet ügyvédől, meg egy-egy kék papírost, amire ítélet volt írva, aztán meg egymásután végrehajtások következtek. Fölírták az ebédő asztalt, ami majd kiszaladt a végrehajtó könyöké alól, amikor úgy kényelmesen jegyzőkönyvet kezdett fogalmazni rajta. Terminusok jöttek s a bíró ur most már ideges, félős ember lett, aki ijedten pisantott föl, ha megcsendült az előszobában a csengő, vagy valami idegen hangot hallott künn. Ami a hivatalából fennmaradt időben, azt azzal töltötte el, hogy pénz után szaladt. Persze min-

dig csak az utolsó napon, éppen a licitáció előtt. Előbb szegénylette, meg remélt is valamit. Valamit, hogy csak úgy magától jön. Teszem fel, kap egy levelet s amikor kibontja, kihull belőle egy százaz. Se szó, se magyarázat, se semmi több, csak éppen egy százaz. Vagy hogy behivatja az elnök s azt mondja neki: — Kedves kartárs, van nekünk egy alapunk, amelyből jóra való derék embereket segítünk föl a bírói karban. Itt van magának is ezer pengő belőle. Hozza rendbe a dolgait. — Mindez azonban nem esett meg. Ilyenformán mondhatom, hogy a bíró ur élete nem igen volt kellemetes és amikor egy csavargó, aki a törvény elé került, azt vágta oda tromfnak a bírák fejéhez, hogy: — könnyű az uraknak. Délbe gond, este pecsenye, mindig meleg szoba, semmi hus, — a tanácsban székelő Gálfi ur hangosan kacagni kezdett. Ugy kacagott, hogy kidagadtak a homlokán az erek s az elnök ur igen-igen feddő pillantást vetett rá.

Az asszony — végre is — semmi panasz se szolgált rá. A háztartás teherhordója lett, amikor látta, hogy uriaszonyoknál nem lehet — és mindig szennyes volt és rosszkezdű s bár magába nyelte azt, amit kedve lett volna mondani erre az életre, ott volt a szemében, a szája szélein képződött ráncokban, minden vonásában a keserűség. Görnyedten járt a szobákban, mintha puttonban a hátára rakva hordaná az élete minden terhét s a bíró ur felve, alattomosan pislogott utána. Elhült benne a vér erre a hangtalanságra, ami egyszer megtalál szőlalni s lesütötte szemeit, ha a mozdulatlan öreg asszony pillantásával találkozott a tekintete. Az meg a nagy székből maga volt a szoborba öntött szemrehányás. Önmagának is, hogy még mindig él. És nagyon szomorú is volt állandóan. Néha, amikor rápillantott a bíró úr, éppen sirt. A bíró ur ilyenkor elment hazulról. Lopva, senkinek se köszönve s járta lenn az utcát olyanformán, mintha részeg lenne. Ettől az időtől

urait az altruizmus szolgálatába. Az altruizmus eddig nálunk alulról dolgozott felfelé. Kezdek most a munkát felülről lefelé is. Majd aztán találkozunk a középben. És dolgozunk együtt, megbecsülve egymást bajtársakként. Kezdek el azzal, a mi legkönnyebb: vagyoni áldozattal. Annyi nemes, humanus, kulturális, nemzeti cél várta eddig hiába az ő áldozatát. Ne várjon ezután hiába.

Ha alkalom kell a nagy, szervezett altruizmus termékeny, példaadó munkájára, itt van alkalomnak mindjárt az országos iparpártolási mozgalom. Álljon az élére a Nemzeti Kaszinó annak az iparpártolás divatjának. A munka többi részét elvégzik mások. A divatban vezessen a főrangú világ. Nem kíván tőlük áldozatot mást, csak egy részét a megszokottságnak, a kényelmüknek, az előítéletüknek. Hozzák meg ezt a csekély áldozatot, hogy egyszer hasznos, kíváncsi eredménye is legyen annak a nyájosztónak, amelylyel az alsó százazrek olyan áhitatosan kullognak a felső tizezer után.

A Nemzeti Kaszinó Széchenyi-lakomáinak egyetlen látható és hallható eredménye eddig a magyar közszellemben egy keserű szállóige. Legyen ezáltal másképpen. Uram, uram, gróf Széchenyi Imre uram, szállók az urhoz!

A budgetvita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 5.

Rohonezy Gedeonról, aki a mai ülésből három teljes órát beszélt ki, megoszolhatnak a vélemények. Lehetnek, akik a szónoki ekonomia szempontjából monstrumnak veszik az ilyen beszédóriást, mert az ekonomia régen megszabta, hogy a parlamenti beszéd átlagos tartama: egy óra — amelyik beszéd pedig ezen a tartamon túlnő, az legyen eszmékben, fordulatokban, ötletekben és képekben gazdag. Akkor szabad két és három óráig is tartania. (Persze, az obstrukció, ahogy mindent megdönt, ezt az ekonomiai szabályt is megdönti s obstrukció idején nem is beszéd, amelyik alul marad a két-három órán.) S akik a szabályokhoz tartják magukat, ma talán már az első óra után kimenekültek a folyosóra.

kezdve akadnak fölöle olyan információk is, hogy iszik.

Aztán egyszer csak megjött a gyerek, megjött valahogy, pedig hát az asszony teljességgel nem olyanforma volt, mint azok a fiatal asszonyok, akiket büszke-boldoggá tesz az anyaság. Dűnyölgve szülte meg a gyermekét, esenevész, madárlejtű kis leányt s aztán, amikor fölkel az ágyból, némán dolgozott tovább. Éppen úgy szoptatta a gyermekét, tudomására adva ezzel mindenkinek, akit illet, hogy ő káros személy ebben a szerződéses viszonyban. Ő végre is elérte volna tovább is úgy, ahogy élt. Nem volt muszáj neki férjhez menni. Gyermeké se lenne.

Abban az időtájtban esett meg az, hogy valami bácskai embert rajta csíptek a hamispenzgyártáson. Nem azért csinált magának külön bankót, mintha valami igen rá lett volna szorulva. Gazdag ember volt, de fukar s még földet akart köröskörül, sok földet, egy országot csupa szántóföldből... A tömlőtől azonban nagyon megijedt s míg ő vizsgálati fogásban az ítéletet várta, a sógora a nyakába vette a várost és egy ügyvéd utmutatásai révén — meg akarta dolgozni a bíróságot. Roppant nagy tömött bugyiláris volt, nagy bankók közül vette ki az írásokat is, amíg kapacitálta, hogy lássa a sok rongyos szegény ember a vagyont. S elment Gálfi bíró urhoz is.

Előbb arról beszélt, hogy ártatlan a sógora. Csak az irigyei lopták rá a bűnt, meg a szomszédok, akik az ő földjeit akarják megenni. Minek is csinált volna bankót. Van neki elég. Ez mind az övé — s mutatta a nagy bugyiláris. A bíró ur szeme belemert a pénzbe. Iszonyúan dobogni kezdett a szíve s most már mohón, lihegve várta, hogy mi jut neki a pénzből. A sógor észrevette ezt s közelebb húzva a székét a bíró uréhoz, egyenesen a dolgra tért.

— Pár ezer forintot nem sajnálunk. Semmi irás nem kell. Addsa — nesze. Csak úgy egyszerűen, becsületes emberekhez illően. A karakterre bizzuk a dolgot...

— Ez a Rohonezy egész irodalmat olvasott össze és most mind el akarja mondani.

Aztán lehetnek, akik csak annyit mondanak Rohonezy Gedeonról: „nagyon is ideges ember, rémeket lát és óráig beszél, hogy az egészségeseket is megijeszse!” Lehetnek még olyanok is, akik rossz néven veszik tőle, hogy a maga szürke és szenvtelen hangjával három órán keresztül valósággal prelegál a hallgatóinak s néha olyan dolgokról is, amiknek előadása nagyon hasonlít a felnőttéktől oktatásához. Különc, ideges, fárasztó, gyöngye hangja — a jó isten tudja, mit nem mondhatnak még rá mindazok, akik nem hallgatják végig a beszédét. Mert akik legyőzik magukat és meghallgatják, azok igazságosabbak ezzel a különös emberrel szemben és jobb véleménynyel vannak róla.

S megérdemli. Csudálatos szorgalmu ember, aki egyformán sokat tanul könyvekből és tapasztalásokból. Talán egész éven át gyűjti az anyagot, míg aztán egyszer egy esztendőben beszél. És ilyenkor sem akar nagyképu lenni, ami mindjárt szimpatikus vonás benne. Maga mondja, hogy ismeri magát és amit hosszú előadásában megpendít: azt csak anyagnak kínálja, hogy illetékesebb és hozzáértőbb emberek gondolkozzanak rajta és valósítsanak meg belőle annyit, amennyit egészségesnek találnak. Ez is szerény forma, szimpatikus vonás. Aztán nem is követeli sértődve a figyelmet beszéde iránt, nem érzékeny és nem haragosa annak, aki elunja a hallgatást és kimegy a teremből. Nincs egyéb kívánsága, csak hogy az anyagát kirakja a tarsolyából és az érdeklődőknek legalább alkalmuk legyen válogatni belőle. Mintha csak azt mondaná: nem passzióból beszélek hosszan, hanem kötelességből és magam vagyok a fáradtabb, mikor ezt a sok anyagot közelről és távolról a gazdasági közönség elé cipelem.

Csupa szimpatikus vonás ez. És jó lélekkel kell ezt róla regisztrálni, mert aki ma végighallgatta ezt a nagy beszédet, vagy aki olvasgatni fog belőle: igazságot is szolgáltat Rohonezy Gedeonnak, hogy becsületes munkát végzett. És szükségét. Azok az eszmék, amik a hosszú beszédéből az ország gazdasági faktorainak figyelmét kéri, nagyrészt meg is érdemlik ezt a figyelmet. Amit Rohonezy ezek az eszmékkel a gazdasági lelkiismeret fölkelésére céloz, eléggé fontos, hogy a gazdasági lelkiismeret foglalozzék is velük. Így megfontolásra érdemes eszmék a Rohonezy beszédében: hogy

A bíró ur arca mosolygásba torzult. Remegett minden idege s az ujjai, a nélkül, hogy tudott volna erről, úgy összegörbültek, mint hogyha markolnáni akarna a pénzben... Felelni nem tudott, csak intett a fejével: — igen, igen — s az idegen még benn a tárcában az ujjai között morzsolni kezdte a bankót. Hasz szíjazst szedett ki a többi közül és letette az asztal sarkára. — Kétezer — mondta és fölállott.

A bíró ur szíve nagyot dobbant és visítani szeretett volna: — kétezer, kétezer...

S arra fölállott az idegen s miközben viszatette a székébe a tárcát, gőgös pöffösült az arcára. Csak egy pillanatra, de éppen ebben a pillanatban emelte rá a pillantását a bíró ur. Már nem úgy, ahogy a becsületes ember szokott nézni. — Hanem egyszerre az lett újra. Veszettül ordítani kezdett benne a sok indulat, ami belefutott eddig s csomóban dobta az idegen arcába a bankókat.

— Ki innen! Pizok! Mars ki. Engem nem lehet megvesztegetni. Gyermekem van.

Befutott az asszony is s a cseléd a száját táva állította meg az ajtóban. A másik szobából a mama jött a székekkel együtt. Egy-egy nehezebb butorba fogódzkodva tolta magát előre. A szoba közepén pedig megzavarodva hebegett a sógora.

— No kérem, azért nem kell lármáznia.

— Mars!

— A javát akartam...

— Mars!

Az asszony komoran bámulta a bankókat, amint a földről fölszedegelte az idegen ember s amikor az már elment, nekivadult keserűséggel kezdte el siratni a pénzt.

— Barom, aki nem segít magán, barom. Aljasság, minket így benne hagyni a nyomorúságban. Hitvány ember vagy, hitvány...

— Becsületes!

— Hitvány. Süsd meg a becsületedet. Süsd meg!

a termelési statisztika megbízhatóbb alapokon épüljön fel és a gabonatermelésben esetleg mutatózó föléleg ne nyomhassa le mindjárt az árakat; hogy a kereskedelmi szerződések megújítása alkalmával szüntessék meg a szabadraktárak intézményét; hogy a tőzsdén külön jegyeztessék a szerb és román buza, mert szűkebb körben idején most a szállításoknál megkülönböztetik a magyar termelőt és a kisebb sikértartalmú szerb, vagy román buzát szállíthatják; hogy a kormány szigorú intézkedésekkel rontsa le a ringek munkáját, mikor ezek a buza árát mesterségesen akarnák lenyomni s hogy végül a gabonakivitelnek prémium adassék. (Ezt tavalyelőtt Rosenberg Gyula ajánlotta és ma már az agráriusoknak is tetszeni kezd.)

Rohonezy, ahogy ezeket az eszméket széles mederben traktálta, eleinte fárasztotta a hallgatókat és maga is elfáradt. Akkor pihenőt is kért. De a szünet után elevenebb volt az előadása és kis közönsége is szívesebben hallgatta. Pedig egy óra volt, mikor beszédének végére jutott. S akkorára már minden szónok töröltette magát a fekete tábláról, nehogy ilyen fáradt Háznak kelljen beszélnie. (Töröltette magát Hegedüs Loránt is). Csak az öreg Juriss Mihály maradt a fekete táblán, ő beszélt és kibeszélte az ülést, melyből a t. közönség már a beszéd elején eltűnt. De nem törődött ezzel Juriss. Beszélt...

A képviselőház ülése február 5-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Hegedüs Sándor.

(Jelentések.)

Szerb György, a pénzügyi bizottság előadója, bemutatja a honvédelmi miniszter jelentését: az 1897: évi XXIII. t.-c. értelmében a magyar királyi honvéd nevelő- és képzőintézetek állapotáról az 1899. évben; a közös hadsereg nevelő- és képzőintézetiben magyar állami alapítványi helyekre elhelyezett ifjakról az 1899. évben; a hadmentességi díj alap átladékaról az 1898-ik évben és végül a honvédmunkáz 1898-ik évi állapotáról.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter benyújt egy törvényjavaslatot az 1893. IV. évi t.-c. némety intézkedéseinek kiegészítéséről.

(A költségvetés.)

Rohonezy Gedeon: Nem titkolhatja el lelkiismerete szavát, mert bizonyos hatása alatt áll annak az előterjesztésnek, mit a pénzügyminiszter ezelőtt 14 nappal tett amaz adóhátralékokról, amelyek két millió összegeze rúgnak.

A magyar gazdát igen sok elemi csapás érte. Először jött a sertésvész, aztán a rozsdá tette tönkre a vetéseit, évek óta a belvizek dúltak és mindehhez még hozzájárult az ármentesítés költségeinek telemes szaporodása. Nem csodálkozunk, ha az előadó jelentésében azt konstatálja, hogy a mezőgazdaság terén nagyobb stagnáció következett be.

Az elmúlt 1899. évben a gazdasági egyesületek Szegeden, Aradon és Pozsonyban fontos gazdasági kongresszusokat tartottak és ezen kongresszusokon az országos gazdasági egyesületet gróf Zselénszky Róbert képviselte és ő fejezte ki az agráriusok nézetét. Egyetért gróf Zselénszky Róbert nézetével, midőn az agráriusok óhaját fejezi ki, de végkonklúzióját nem osztja. Az ő nézete szerint a magyar buza gazdasági válmaj, nyersterméneink válmajai nem érvényesülhetnek — dacára annak, hogy importállam vagyunk — azért, mert a szabad, fedezetlen határidőzlet van a tőzsdén meghonosítva. Az összes agráriusok nézete és meggyőződése az, hogy a fedezetlen határidőzlet beszüntetése által nyersterméneink válmajai érvényesülhetnek. Ő a maga részéről a fedezetlen határidőzletet eszköznek, egy kárnak tekinti, amelylyel, ha egy gyermek kezébe adják, az megvághatja magát; a gyilkos ölhet vele és az orvos az életet van hivatva megmenteni.

Gróf Zselénszky hivakozik a Németországban 1897-ben hozott agrárius törvényekre, amelyek a tőzsdét rendezetlenséggel és egyúttal a határidőzletet Németországban beszüntették, mert ellefejtette azt, hogy Németország egy államán beviteli állam és ott, hogyha a tőzsdén a határidőbeli jászás folytán kisebb fluktuációk állottak is elő, azok a világgiazi áráktól nem térhettek el.

Olvasa az 1886-ban Berlinben, a képviselőházban a tőzsdéi ankét javaslatára vonatkozólag történt felszólalásokat. Az akkori német kereskedelmi miniszter, Bertepson beszédét elolvassa, abból arra a meggyőződésre jutott, hogy Németországban nem is annyira mezőgazdasági szempontokról, mint inkább a rendkívül elfajult játék megállítására szempontjából határozta el magát a kormány és a képviselőházban élő agráriusok nagy többsége vitte keresztül, hogy a német képviselőház a tőzsdé-ankét jelentését elfogadja és a határidőzletet beszüntette.

Mint jól tudjuk, a közelmúlt hetekben változtatták meg ezt a határozatot, az ottani hivatalos szokásokat és újra megengedték a határidőzlettel való eljárást, de bizonyos korlátozásokkal. A kormány

ezt az eljárást azzal indokolta meg, hogy veszélyt lát eselleges háború kitörése esetére, tudniillik a kormány nem volna képes gyorsan annyi gabonát beszerezni, minthogy rendes napi piac nem volt és így veszélyesnek látta ezt a dolgot.

A statisztikai adatok, amelyeket a földmívelésügyi miniszter kibocsátott, minden embert, aki közgazdasági és főleg mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozik, azon következtetésre vezet, hogy Magyarország tényleg, a mai buza-velés mellett egy közép-termést véve, nem export-állam többé, hanem import-állam, azaz olyan ország, melyet vámokkal kellene megvédeni.

Magyarországnak statisztikai kimutatás alapján 1899-ben 39.450.000 métermáza termése volt. Ebből leszámítva azt, amit vetőmagnak és konvencióknak kell visszatartani, körülbelül 25 millió métermáza az, amiért a czada, a termelő pénzét kap és körülbelül 12 és félmilliót vásárol meg Ausztrián.

Emlékezik, hogy 1885-ben, az országos kiállítás évében, a magyar gazdák egy internacionális kongresszust hívtak egybe. Felszólaltak a kontinens minden országából meghívott gazdák és írók, kik kifejezésre juttatták véleményeiket az iránt, vajjon az internacionális konkurenciával szemben miképpen bír egy agrárius állam, mint Magyarország megküzdési, azaz, mely módok és eszközök azok, amelyek lehetővé teszik a hanyatló gabonáinak emelkedését szemben az amerikai konkurenciával. E nemzetgazdászok és szakértők összességét véleménye az volt, hogy az internacionális amerikai árakkal szemben az egyetlen mód az, ha a gazdák törekedjenek mentül többet, mentül intenzívebb módon termelni. E tanács a földek értékesítését hozta maga után.

Magyarország egyetlen erős, tökéletes ipara még évekkel ezelőtt a malomipar volt, melynek oly tökéletes volt a berendezése, hogy messze külföldről, még Amerikából is jöttek ide a malmoknak berendezését tanulmányozni. És tényleg a malomipar rendkívül nagy szolgálatot tett Magyarországnak, mert ennek tökéletes volta következtében jutott el buzánk különösen minőségű liszt alakjában, még Buenos-Ayresba is, de főleg Angliába. Amidőn Magyarországnak 47 millió métermáza termése volt, természetes dolog, hogy olcsó, alacsonyabb gabonáinak mellett a fogyasztás is nagyobb volt, mert hisz ilyenkor a szegényebb sorsú emberek, akik különben ha a gabona drága, burgonyával vagyíták a lisztet, tiszta buzából készült lisztet használnak.

Minthogy hosszabb ideig kíván még beszélni, szünetet ker.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után Rohonczy Gedeon ott folytatja, hogy szükséges a ringek megrendszabályozása, amelyek a buza árait mesterségesen lenyomják. A kormány kötelessége a legnagyobb eréllyel fellépni az ilyen érdekeltörök ellen, annál is inkább, mert a földtanács vétkes mulasztással azok ellen mit sem tesz.

A földtanács utasítani kellene, hogy tekintettel az őrési forgalom megszüntetésére, az idegen buza behozatala korlátoztassék. Elvárja, hogy a kereskedelmi miniszter érvényesíteni fogja befolyását.

Óhatandónak tartja, hogy a közgazdasági statisztika pontosabban készíttessék, mert a tavalyi nagyon sok kiforás alá esett. A költségvetést elfogadják. (Helyeslés.)

Juriss Mihály elpanaszolja, hogy vásárosarnokokra, színészekre, vigadókra telik pénz bőven, templomokra nem. A budapesti hitoktatók fizetésére sem telik. Valószággal nyomorog némelyik a maga csekélyke kis fizetése mellett. A vasárnapi munkaszünetet folyton negligálják, a szegény megyei munkás és cseledneknek soha sincs vasárnapja s ebben sem vár javulást a liberális politikai irányt szolgáló kormányzattól s ennek a kormánynak a költségvetését nem fogadja el.

Gróf Benyovszky Sándor az idő előrehaladott volta miatt bevezetendek holnapra való elhalasztást kéri. (Helyeslés.)

Elnök: A holnap délelőtti 10 órákor tartandó ülésre tűzi ki az 1900. évi költségelőirányzat tárgyalását.

BELFÖLD.

A kultuszminiszter jelentése. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága gróf Csáky Albin elnöklété alatt ma ülést tartott, melyen a közoktatásügyi minisztérium részéről Zsitnysky Államtitkár és Klauzál osztálytanácsos volt jelen. Gróf Csáky Albin az ülést megnyitván köszönetet mondott a bizottság elnökének történet megválasztásáért, mire a bizottság tárgyalás alá vette a közoktatásügyi miniszternek a tanítói nyugdíj- és gyámialap, továbbá az országos nyugdíjnyugdíj- és gyámialap, továbbá az országos nyugdíj- és gyámialap 1898. évi állapotáról szóló jelentéseit, amelyeket Mezei Mór előadó újelesen ismertetett.

A bizottság beható tanácskozás után, melyben az elnök és Zsitnysky Államtitkár kivül Nagy Gyula, Molnár Antal, Kammerer Ernő és Nyegre László bizottsági tagok vettek részt, a miniszteri előterjesztések tudomásul vételének javaslatba hozását határozta el a Ház ele terjesztendő jelentésében, felhívva a közoktatási kormány figyelmét annak kívánatos voltára, hogy a tanítói nyugdíj- és gyámialap nagy mérvben felszaporodott hátralelő lehetőségek apasztassanak, továbbá arra, hogy nem mutakozik célszerűnek az, hogy a tanítói árvaházakban lévő ifjak oly nagy számmal látogattak a középiskolákat s óhajtottak volna, hogy közülük minél többen iparosnak képeztes-

senek. Felmerült a tanácskozás folyamán a Ház előterjesztés iskolai adó eltörlesztésének eszméje is, amire nézve megnyugvással vette tudomásul a bizottság a közoktatási miniszter képviselőjének azt a kijelentését, hogy ha az eltörlesztés lehetséges lesz, megfelelő törvényjavaslatot fog a közoktatási kormány a Ház elé terjesztetni. Jelentésében kifejezi végül a jelentés azt az óhajtatást is, hogy az egyes tanítói árvaházakról a miniszteri jelentés kapcsán külön számadások terjesztessenek elő.

Végül tárgyalás alá vette a bizottság a Szépművészeti Múzeumra vonatkozó jelentést. Szinnyey-Merse István előadónak beható ismertetése után elhatározta annak javaslatba hozását, hogy a Ház vegye tudomásul a jelentést.

A bizottság megállapodásainak a Ház elé terjesztésével egyeztetve, Kammerer Ernőt bízta meg. Ezzel az ülést véget ért.

Az ujonolétszám fölemelése. A *Neues Wiener Tagblatt* jelenti: Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter legutóbbi bécsi tartózkodása az ujonolétszám fölemelésére vezethető vissza, amelyet már a jövő esztendői sorozásánál tekintetbe fognak venni. A hadügyi kormányzat, úgy látszik, ragaszkodik eredeti tervéhez, hogy a létszámot ötvenezer emberrel fölemelje.

Az állami alkalmazottak községi adója. A kereskedelmi miniszter a képviselőház mai ülésén az államvasuti alkalmazottak helyi adójának rendezése tárgyában törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé. Egy régen óhajtott intézkedést foglalt törvénybe a miniszter, véget vetve annak a bizonytalan helyzetnek, amely érzékenyen sújtotta az államvasutak derék alkalmazottait. Ez a törvényjavaslat végre megadja nekik az állami tisztviselőknek biztosított községi adómentességet és szankit azzal a lehetetlen állapottal, hogy az államvasuti tisztikar csak akkor tekintette az állam alkalmazottjainak, amikor olyan előnyt kért, amelyben az állami tisztviselőnek nincs része, de mielőtt olyan megerőltetéstől szeretett volna szabadulni, amely az állam egyéb alkalmazottjait megkíméli, azonnal kiszorulnak az állami alkalmazottak sorából. Innen van, hogy idáig az ország összes törvényhatóságai kérelmekkel megverték az államvasutak alkalmazottainak a községi adót, a horribilis pótlékokkal együtt és az államvasuti alkalmazottak, akiknek fizetés dögében talán még keservebb a helyzete, mint az állam többi alkalmazottjainak, hiába fordult még a közigazgatási bírósághoz is: az is elutasította panaszos fellebbezését. A törvényjavaslat helyes rendelkezése kiterjed mindazokra az állami alkalmazottakra is, akiknek helyzetét a fizetéseket szabályozó 1898-iki törvény homályossága ingadozóvá tette. Örvös intézkedése a törvényjavaslatnak az is, hogy a törvényhatóságok fennálló követeléseit az ilyenekkel szemben a multra nézve sem érvényesíthetők és a már folyamatba tett végrehajtás is bezüntetendő. Az az összeg azonban, amelyet némelyek így természetű adók fejében a zaklatásoktól való szabadulás végett idők folyamán befizettek, vissza nem kérhető, por utján vissza nem követelhető.

A katolikus autonómia.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 5.

A katolikus autonómiai kongresszus mai negyedik napján Vaszary Kolos hercegprímás elnökölt s a szónokok sorából Szabó Jenő, Rakovszky István és kivált Ugron Gábor keltettek nagyobb figyelmet. Érdekes volt az a kis kontroverzia is, mely a mai ülésben Rakovszky István és a püspöki kar közt fejlődött ki.

Az ülést így folyt le:

Vaszary Kolos hercegprímás elnök megnyitja az ülést.

Szabó Jenő a görög katolikusok csatlakozását jelentette be. Reményli, hogy a görög katolikus román testvérek is csatlakozni fognak. A Horváth Nándor által beterjesztett javaslatot pártolja és kifejezi, hogy sok elismerésre méltó talált a kisebbség külön véleményében is. A görög katolikusok belépésére nézve határozottan óhajta, hogy az egyházmezei képviselők mellett biztosítsák az, hogy a püspöki és kanonoki javadalmak megüréséből származó interkalaris jövedelmek a görög katolikus papi övezetek és árvák nyugdíjazására és segélyező-szere fordítások. A Szent Bazil-rend apját szintén felvetni kéri az autonómia hivatalos tagjai közé. (Helyeslés.)

Rabár Endre szintén a görög katolikus rutének csatlakozását jelenti be, mert ezt hazafiságuk is parancsolja. Ezután a magyar liturgia szükségéről beszél. Ez a kérdés már az első iaterani zsinat alatt is szóba jött. A kisebbség javaslatát fogadja el ugyan, de Horváth Nándor indítványának második részével kapcsolatban. (Helyeslés.)

Rakovszky István a többség javaslatához csatlakozik, de abba a kisebbség javaslatából ki kívánja venni a közvelen választásról szóló intézkedést. Nem képzelt olyan autonómiát, mely nélkülözne az iskolák, alapok és alapítványok, valamint a javadalmak adományszására vonatkozólag a törvényes befolyás jogát. Megjegyzik, hogy a püspöki kar három tagja a régi politikai rendszer idején, az alapok ki nem adása iránt adott javaslatot a kormánynak — a kormány felhívására.

Vaszary Kolos hercegprímás: Nem a kormány felhívására.

Rakovszky István kijelenti, hogy Horváth Nándor határozatának első részét elfogadja, de a halasztásba bele nem nyugszik. Kérdi Horváth Nándortól, kik azok az „illetékes ténylezők”? A kongresszusnak a kormánnyal semmi dolga nincs, csak a főkegyúrral van iténzi valója. El kellett volna fogadni gróf Zichy Nándor indítványát, mely szerint megtudandó, mit akar a főkegyúr?

Samassa János: Nem lehet!

Rakovszky István: Ez különleges hevesi felfogás. (Ellenmondás.) Kijelenti, hogy a püspöki kar itt nem szerepelhet külön testület gyanánt. Az 1874-iki kongresszuson beszéltek a püspökök. Ma nem. Kérdi, mi ennek az oka? Miért nem nyilatkoznak a püspökök? Mirevaló a hallgató kongresszus? Huzás-halasztás a Horváth Nándor javaslatára, ahhoz hozzá nem járul.

Vaszary Kolos hercegprímás konstátálja, hogy 1893-ban a felség kinevezett egy bizottságot, mely az autonómia alapelveit volt hivatva megállapítani. Viszont a püspöki kar kiküldött három püspököt a végből: állapítsák meg negatív, mik nem tarozhatnak az autonómia kebelébe. A püspöki kar a katolika egyház szervezetének megfelelő autonómiát akar, de saját hivoival e kongresszuson nem akar ellentétbe jönni, azért nem beszélnek most a püspökök. De el fog jönni az idő, mikor a püspökök beszélni fognak. (Helyeslés és éljenek.)

Rakovszky István köszönettel tudomásul veszi a fölvilágosítást.

Ezután öt pernyi szünet volt.

Ugron Gábor: Kijelenti, hogy közpályáján soha sem szenvedett semmiért. Még 48-as függetlenségi elveit sem szenvedett. De még ennek a függetlenségi és 48-as partnak kebelében szenvednie kellett azt, hogy katolikusnak vallotta magát. (Tetszés és taps a néppárti képviselők padján.) Hivatkozik arra, hogy valahányszor politikai akciót indítottak a katolikus egyház intézménye ellen, így a legutóbbi egyházpolitikai akció alatt is, maguk a püspökök kívántak a legerősebben a katolikus autonómiát. Mert ebben a katolikus érdekekre nézve határozott támogatást véltek találni. És ebben igazuk is van. De — sajnos — valahányszor elismultak a politikai viharok, a püspököknek mindjárt nem kellett az autonómia. Pedig feltétlenül szükséges, hogy a békében szervezkedjenek a katolikusok. — Ime látjuk, hogy a protestánsok kezébe és ezek szövetségesei kezébe megy át a hatalom és befolyás. Ennek oka pedig a protestánsok erős organizációja. Vége legyen a katolikus gyávaság korának, jöjjön el a bátorabb kor. Kilenc millió katolikus áll a hátunk mögött. A többség javaslatára neki nem kell, mert az kirekeszti az autonómiából az intelligenciát. Kizárja a nepet. Nincs az olyan autonómiának se csontja, se hús, de vere sem, mely olyan szűkre van szabva, mely olyan vezna, mint amilyen a többség akar. Tiltakozik a választási jog megszorítása ellen, mert ez ellenkezik Krisztus tanításával. Általános szavazati rendszert és püspöki egyházmezei szervezetet akar. Követeli a katolikus alapok és alapítványok, valamint az iskolák kiadását. Vannak az államnak saját iskolái. De a miénket ne tartsa kezében a felekezeten állam. Adja vissza a katolikusoknak iskoláikat, hogy ezek saját szellemüket vigyék be azokba. Ez a katolikus vallásos szellem fejleszt ki a kötelesség-tudást. Utat a szerzetes-iskolákra, hol nem csak tanulnak, de nevelik, kedélyileg nevelik az ifjút. Jelenes elvű, kötelesség-tudó emberek nevelnek ott. (Taps és tetszés jobboldal.) Ezért követeli, hogy a katolikusok iskolát adják ki az állam. Az állami iskolák — ugymond — gyarak, ahol egyforma kaptafára loomják át az ifjú lelküket. Minél többféle iránynak kell érvényesülni egy állam életében. Engedjék meg tehát, hogy a mi szellemünket is átplántálhassuk a lelkükbe. Szabadon katolikus szellemben is nevelni. (Tetszés baloldalt.) A protestánsok is első sorban az iskolákat követelték, midőn bevett vallásfelekezetük lettek. Törvénybe iktatták, hogy az alapjait és alapítványait adják nekik vissza. Mi is ezt kerjük most, amit száz évvel ezelőtt már a protestánsok megadtak. (Tetszés.) Nem szabad egy partkormánny kezében hagyni több száz millió értékű katolikus vagyont, mert a partkormánny kortes-celokra fordítja azt. Nem akarunk állami gondnokság és gyámkodás alatt maradni. Végül kijelenti, hogy a kisebbségi javaslatot partolja. De nem fogadja el Horváth Nándor indítványát. (Helyeslés balról.)

Az elnök az ülést berokszti.

A holnapi ülés délelőtti tizenegy órákor kezdődik.

A katolikus kongresszusi képviselőknak az a része, mely a kisebbség javaslatát partolja, ma délután 6 órákor a Pannonia-szállóban értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a kongresszus közelálló csoportjaival való érintkezés céljából egy haromtagú bizottságot küldenek ki. A bizottságot megbízta, hogy a taktikai intézkedéseket vegzeze. Az értekezlet megállapodott abban, hogy a részletes tárgyalás megtörténte előtt halasztásba nem egyezik bele.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, február 5.

Meglehetősen diadalmas hangon jelentik a mai angol táviratok, hogy *Buller* újra átkelt a Tugelán — de nem mondják meg: hol — és most már komolyan nyomul előre Ladysmith felé egy olyan úton, amely nem sok nehézséggel van egybekötve. A részleteket titkolják, nehogy a boerok is megtudhassák, minthogy állítólag a multkorú átkelésről és haditervről a lapok távirataiból értesültek. Ha mindez meglehet; de az angol hadvezetőség és az angol távirati iroda éppenséggel nem szoktatott bennünket ahhoz, hogy tényeknek fogadjuk el jámbor óhajait. Most fedezték föl egyszerre az angolok, hogy akadálytalan ut vezet tula Tugelán Ladysmithbe? És egy tönkresilányított hadsereggel akarják megtétni azt az utat, amelyre nem is gondoltak akkor, mikor ez a hadsereg még érintetlen volt s *Buller* azt a jelszót adta ki neki, hogy *nincs hátrálás*? Előbb tehát verést kellett kapni, megtizedeltetni, az ágyuk egy részét elszedetni s csak azután térni rá a kevés akadályra és semmi veszéllyel sem járó útra? Ez mindenesetre fejtetőre állított hadvezetési logika. De ám legyen. Fogadjuk el azt, hogy *Buller*nek egy spion-kopi farmer magyarázataira volt szüksége, hogy a helyzetet megérthesse és hogy most már érti is; de vajjon komolyan hiszik-e az angolok, hogy a boerok nem fognak akadályokat gördíteni az utjukba s nyugodtan engedik őket Ladysmithbe bemaszírozni? Mi erősen kétkedünk ebben s az egész dolognak csak akkor fogunk komoly hitelt adhatni, ha annak a pozitív, cáfolhatatlan híre érkezik, hogy *Buller* vagy *Warren* vagy akár mely angol csapatvezér bevonult Ladysmithbe. Addig csak fenntartással közeljük a híreket.

A mai táviratok a következők:

(Buller utja Ladysmith felé.)

London, február 5.

A *News of War* a *Central News*nek következő, Durbanban február 4-ikén feladott táviratát közli: *Buller* tábornok hadserege pénteken este átkelt a Tugelán s egyenesen Ladysmith felé vonul. A katonai cenzura ennél több hírt nem bocsát keresztül Ladysmith főlzábadításáig.

Buller előnyomulásától, irányáról és céljáról pozitív hírek nincsenek. Azok a táviratok is, amelyek a *Central News* Durbanból vasárnap estéről kapott, inkább csak sejteni engedik a történeteket. Az egyik távirat így szól:

Buller átkelésének pontját nem tudják határozottan, de az bizonyosnak látszik, hogy az átkelés pénteken éjjel valószínűleg a *Triehard Poort* fölött ment végbe. *Buller* az ellenséget jobbra hagyva, nyomul előre Acton Homes irányában, ahonnan eléggé nyílt terület visz egészen Ladysmithig.

Walton, a spionkopi tanya tulajdonosa, aki a boerok előnyomulása óta Durbanban él, néhány nappal ezelőtt meghívást kapott *Buller* tábornokhoz. *Buller* kérdéseket tett neki a vidékről és a gázlókról s *Walton* felvilágosította a tábornokot, hogy valamivel följebb van két gázló, amelyet már régóta nem használnak. Késztelen, hogy *Buller* e két gázlót egyikét használta az átkelésre.

A londoniak megint diadalmas kedvükben vannak s bizonyosra veszik, hogy *Buller* hétfőn, azaz ma este Ladysmithben lesz.

A *Morning Leader* katonai kritikusa tudni véli, hogy *Buller* serege a *Zwart Koptól* keletre Skifurt, vagy Deelfurt mellett kelt át a Tugelán két ágyú fedezete alatt. Onnan meglehetősen nyílt ut alacsony kopjékkal visz egészen Ladysmithig. Ugyane katonai kritikus véleménye szerint *Dundonald* repülő hadoszlopa valószínűleg valamivel följebb ment át a Tugelán és az Acton Homesba, vagy a Van Renen-szorozhoz vívó úton van.

Valamennyi lap jelenti, hogy *Buller* előnyomul Ladysmith felé, de most őrizkednek attól, hogy *Buller* vállalkozásának kimenetelét megjósolják. Most az egyszer be akarják várni az újabb híreket. Hír szerint a boerok főlzábadították a Ladysmithbe vívó utat, hogy az angolok szállítását megnehezítsék.

A *Standard*nak *Spearman*s Campbóll tegnapi kelettel a következőket jelentik: A boerok az utóbbi napokban azzal voltak elfoglalva, hogy sürgősen megerősítsék hadállásukat.

London, február 5.

A vasárnapi lapok a következők durbani táviratát közlik, amelyet 4-ére virradó éjjel adtak föl: *Buller* tábornok 3-ára virradó éjjel átkelt a Tugela folyón és Ladysmith felé tart. Végleges jelentéseket seregének mozdulatairól addig nem bocsátanak keresztül, amíg Ladysmithet föl nem szabadjátja.

London, február 5.

A *Daily Mail*nek jelentik *Pietermaritzburg*ból 4-iki kelettel: Késztelen, hogy *Buller* tábornok biztosította útját Ladysmith felé.

A *Daily Telegraph*-nak jeletik *Spearman*s-Kampbóll 4-iki kelettel: Itt nem volt ágyúzás. Minden nyugodt volt. Tegnep és ma egy kis esetepató volt *Brakfontein*től keletre, a *Dongas* folyótól *Schiets-Drift* felé vívó úton. Az angol gyalogság magukban álló alacsony halmokon áll a Tugela északi partján *Potgieters-Drift* mellett. Néhány *Zwart Koptól* föllállított angol lovas katona leszállt lováról, előrenyomult és sakkban tartotta a boerok csatározó csapatait. Ladysmith-t még egyre ágyúzzák a boerok, de nem nagy erővel és kevés kárt okoznak, *Buller* és *White* táborai éjjel-nappal sűrűn értesítik egymást. *Buller* tábornok és a katonai hatóságok rendeltére a Ladysmith főlzábadítására menő csapatokat egy nagy élelmező hadoszlop kíséri, amely élelmiszereket visz a ladysmithi csapatok számára.

London, február 5.

Londonban nagy azok száma, akik azt hiszik, hogy *Buller* ma este már Ladysmithben lesz. Az angol lapok elhiszik ugyan e hírt és megvannak róla győződve, hogy *Buller* előre tör, de egyetlen lap sem meri a sikert megjósolni. Mind-egyik megvárja előbb a további jelentéseket.

London, február 5.

A *Reuter*-ügynökség jelentése szerint a hadügyi hivatalhoz semmiféle megerősítés nem érkezett annak a hírnek, mely szerint *Buller* tábornok újból átkelt a Tugelán és Ladysmith felé nyomul elő. Ellenkezőleg minden jel arra mutat, hogy az arconalban most minden esendes és nem várnak semmiféle azonnali mozdulatot. Azt a jelentést illetőleg, hogy *Buller* ágyúinak dörgését hallották Ladysmithben, azt hiszik, hogy az arconalba épp most megérkezett új ütegek lögyakorlatairól lehet szó.

(A ladysmithi ostromlottak.)

London, február 5.

Egy február 4-diki ladysmithi távirat, amelyet tegnapi táviratoztak el, a következőket mondja:

Buller hadtestének erős ágyútüzélése új bátorságot öntött beléuk. Nem tudjuk az eredményt, de látjuk, hogy az ellenség újra Ladysmith körül gyülekezik s újabb ágyukat visz föl a *Surprise Hillre*. Teljesen el vagyunk készülve arra az esetre, ha a boerok újra megtámadnának bennünket.

A Ladysmithben február 2-dikán föladott távirat így szól:

Hétfe óta nagyon rossz idő van. Semmi hírt sem kapunk, mert a heliográf nem működik. Délyugaton a boer tábor valamivel kisebb lett, de az ellenség azért megmaradt hadállásban. A boerok különösen lovainkra és a legelőn levő marhákra lövöldöznek. Az ellenség vagy újabb támadást tervez Ladysmith ellen, vagy pedig szívós ellenállásra készül *Buller* előnyomulása ellen.

Február 3-ikán a következő táviratot küldték Ladysmithből:

Tegnep erősebb, ma gyöngébb bombázást kellett kiállanunk. Az ellenség folytonos mozgásban van. Mozdulatainak célja nem világos előttünk. Ladysmith helyőrsége el van készülve a legrosszabbra, de el van szánva mindentre.

A február 4-iki távirat így szól:

Tegnep egész nap ágyúzást hallottunk *Colenso* felől. Hozzánk is eljutott az a hír, hogy egy dandár átkelt a Tugelán. A megfigyelő pontokon levő örök azt jelentik, hogy a boerok Ladysmith körül gyülekeznek és nagy csatára vagy támadásra készülnek.

London, február 4.

A boerok ladysmithi főtáborából jeletik 2-diki kelettel: Itt minden nyugodt, csak a *Hosszu Tom* tüzelése szakítja meg időről időre a nyugalmat. A farreirai parancsnok segítje 11 fehér és 34 bennszülött lovas angol rendőrt fogott el *Ngutunál*, a vryheidi kerület határa közelében, lovaival és sok puskával és lövészerrel egyetemben. A rendőrkatonák őráraton voltak a *Vryheid* irányában. A foglyokat Pretóriába vitték.

(Körülzárt boerok.)

London, február 5.

A *Daily Telegraph*nak jeletik Fokvárosból: *French* tábornok a colesbergi hegyek közt 7000 boert formálisan fogva tart, úgy, hogy semerre sincs menekülési útjuk.

(Újabb boer győzelmek.)

Brüsszel, február 5.

Egy ma Pretóriából elkésve érkezett távirat szerint, melyet az angol cenzura megsezonkított, a boerok az angolokat *Bestersböl* kiűzték és több nagykaliberű ágyút, valamint két, hadiszerekkel telt kocsi tettek zsákmányul. Ugyane távirat szerint a boerok *Colesberg* mellett újabb győzelmet arattak. Az angolok vesztesége 13 halott, 32 sebesült és 114 hadifogoly.

(Vegyes hírek.)

London, február 5.

A *Standard*nak jeletik *Spearman*s Campbóll: Az angoloknak a *Spion-koptól* szenvedett vesztesége: 32 tiszt és 226 katona meghalt, 66 tiszt és 1020 katona megsebesült, 6 tiszt és 302 katona fogságba esett.

London, február 5.

A *Standard*nak jeletik *Durbanból* 3-iki kelettel: A *Weekly Rivier* című durbáni újság megjelenését *Percy Scott* parancsnok rendeletére betiltatták, mert egyik cikkében kemény kritikát közölt *Buller* tábornoknak a hadjáratban való magatartásáról. A szerkesztőség irodáit bezárták, a kulcsokat pedig egy hivatalnok Czú.

London, február 5.

Fokvárosból jeletik: *Pretorius* boer parancsnok az utóbbi csaták egyikében veszedelmesen megsebesült s az angolok fogságába esett. Felesége azzal a kérdéssel fordult *Roberts* tábornaghoz, hogy férjét bocsássa szabadon. *Roberts* ezt a kérést a legudvariasabb módon teljesítette.

London, február 5.

A *Daily Telegraph*nak jeletik Fokvárosból: A boeroknak, amint most kitűdök, az volt a tervük, hogy Ladysmith ostromának sikerülte esetén *Krugert* Európába küldik, hogy a hatalmaknál személyesen járjon közbe a béke érdekében. Mivelhogy Ladysmithet a boerok nem tudták bevenni, a tervet nem valósították meg.

London, február 5.

A *Cap Argus* azt állítja, hogy egy rendkívül előkelő oranji katonai parancsnok az angol főhadiszállás főembereivel tárgyalásokat folytat a végből, hogy megtudja, minő kompenzációt kapna Oranje, ha a transvaalakat cserben hagyja.

New York, február 5.

Az Egyesült Államoknak több városában tegnapi népgyűlések voltak, amelyek Anglia politikája ellen foglaltak állást. A new-yorki *Academy Music Hall*ban miss *Maud Gonne* mondott beszédet rendkívül nagy hallgatóság előtt, amely nagybárá irekéből állott. Keményen elítélte Anglia politikáját és azt mondta többek között, hogy itt az ideje, hogy az irek szét-törjék bilincseiket. A *Buffalóban* tartott gyűlésen *Booth Willington*, az údv hadseregének vezére, azt mondta, hogy a dél-afrikai háború a legizságtalannabb háború, amelyet valaha a földön vívtak. Baltimoreban kongresszusi tagok és más kiváló személyek beszéltek mintegy 3000 főnyi hallgatóság előtt, amely a beszédek nagy lelkesedéssel hallgatta. A boerok támogatására a gyűlésen 100 dollárt irtak alá.

(A háború a parlamentben.)

London, február 5.

Nagy érdeklődéssel várják az alsóház mai ülését, amelyen *Chamberlain* föl fog szólni. A mai ülésen valószínűleg nagyon zajos jelenetek lesznek, mert a legutóbbi parlamenti ülészek óta nagy változás állott be *Chamberlain* állásában. Akkor kezdődött a háború s *Chamberlain* volt az ország legnépszerűbb embere, mert mindenki azt hitte, hogy a háború néhány hét alatt az angolok győzelmével véget fog érni. Azóta kijózanodott az angol nemzet és *Chamberlain*től majdnem valamennyi híve elpártolt. A *Daily Mail*, amely még néhány nappal ezelőtt is *Chamberlain*nek föltétlenül híve volt, azt írja ma, hogy ha *Chamberlain* a többi miniszter módjára palástolni akarja elkövetett hibáját, úgy irgalmatlanul meg kell őt buktatni s Anglia utolsó reményéhez, *Roseberry* lordhoz kell fordulni.

(Amerika rokonszenve.)

New York, február 5.

Alger, a hadügyi hivatal volt államtitkára, egy újságíró előtt kijelentette, hogy rosszazja neves amerikai személyiségeknek a délafrikai ügyekbe való beavatkozását. *Alger* továbbá a legnagyobb hálával emlékezett meg Anglia értékes barátságáról, melyet a spanyol-amerikai háború alatt tanúsított és szemére vetette *Bryannak*, hogy saját politikai céljai érdekében angolelleses hanulratot igyekszik kelteni az országban.

Az első egyezkedő konferencia.

Budapest, február 5.

A Körber-kormány voltaképpen csak ma fogott nehéz munkájához, az ausztriai nemzetiségi harc lecsillapításához. Mára hívta össze a békekonferencia tagjait, de érdemleges tárgyalásra csak holnap kerül a nehéz és bonyolult feladat. Lesz-e sikere, azt még sejtani sem lehet, bármint angazsálta is uralkodói tekintélyét e cél érdekében *Ferenc József*.

A békekonferenciáról csak a német és cseh ultrák hiányoznak, a többi párt képviseltette magát. A zavaró elemek távolléte legalább egyre nyújt biztosítékot, arra, hogy a tárgyalások nem fognak újra csorbat ütni az osztrák politikusok komolyságán. Egyéb eredményt bajos volna most jósolni.

Bécs, február 5.

A békekonferencia első ülése előtt dr. *Koerber* hosszabb ideig tanácskozott *Engel*-lel, az ifjú-csehek vezetőjével. Két órákor megkezdtek a tárgyalást.

A bejelentett pártvezérek közül csak egyetlenegy maradt el az ülésről. Az összes pártok, kettő kivételével, képviselve vannak. Nincsenek jelen a cseh és német radikálisok. A hiányzó dr. *Zatka* ó-cseh képviselő helyett *Rieger*hez Prágába intézet táviratra más képviselőt fognak küldeni.

A konferenciára megjelentek: Baernreither, gróf Bouquoi, Celekovski, Chiari, báró Chlumetzky, báró D'Elvert, Engel, Eppinger, Funke, Fürstenberg Egon herceg, Fux, Götz, Gross, Kaizl, Kaniak, Kremer, Koudela, Nietzsche, Opitz, Pacak, gróf Pálffy, Perek, Pergelt, Prade, Blazek, báró Prazak, Russ, Schreiner, Schücker, Swarz, Schwarzenberg, gróf Serényi, báró Skene, Slama, Stranaky, Szovik és Zacek megbízottak. A kormány részéről ott volt *Koerber* miniszterelnökön kívül: *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter, báró *Spens-Boden* igazságügyminiszter, *Hartel* lovag vallás- és közoktatási miniszter, *Rezek* cseh miniszter, báró *Call* kereskedelmi miniszter és báró *Giovanski* földmívelésügyi miniszter.

Koerber miniszterelnök üdvözölte a gyülekezetet és köszönetet mondott a megjelenteknek, hogy eleget tettek a kormány meghívásának. Már megjelenésüket is — úgymond — sikernek tekintett, nem a kormány, hanem ama nagyfontosságú ügy sikerének, mely miatt itt egybegyűltünk. Mert békét akarunk teremteni ebben a régi dicső birodalomban, melyet már tulsóká széthasogatott a belső harc, mely gazdasági fejlődését is súlyosan károsította. Ha körültekintünk, uraim, azt fogják látni, hogy azok az államok a leg hatalmasabbak, melyeknek polgárai egyetértésben dolgoznak hazájok nagyságán és dicsőségén és ha nézik ezeket a birodalmakat, látni fogják, mint vesz részt minden kéz abban a munkában, mely szellemi és anyagi gazdagságot szerez. Nálunk, sajnos, nem így áll a dolog. A szerencsétlen nemzetiségi viszály háttérbe szorít minden öbölizmat, az örömteli alkotásnak összes erőit. De hallgassák meg derék, képességekkel oly gazdagon felruházott lakosságunk hangját és minden részről a sóvárogva várt béke óhaját fogják hallani. Általános az a meggyőződés, hogy nincs nagyobb szerencse birodalmunkra nézve, mint ha a minden konszolidálást és erőgyűjtést megakasztó viszály helyébe az egyetértés, a gazdasági erő kifejtés politikája lép. A kereső rétegek, különösen amelyek munkájuk eredményére vannak utalva, belefáradtak a kétségbeesett visszavonásba és szabadulást óhajtanak a nemzeti viszály békától, mely legjobban törekvésüket és cselekvésüket megbénítja. És mennyire érzi minden kormány, mely az államot rendesen akarja kormányozni, a viszály terhét, midőn reformokat akar kezdeni és az adminisztrációt magasabb fokra akarja emelni. Keresük férfias higgadsággal a nemzetiségi kérdés tárgyi lényegét. A nehézségek nem olyan nagyok, hogy ne lehetne azokat legyőzni. Az utóbbi évek minden küzdelmei ellenére sok ponton közeledtek a vélemények. Ha önök, uraim, tanácskozásiakban a vitás pontokat jó indulattal és minden részről békülékeny kedvvel igyekeznek enyhíteni és kiegyenlíteni, akkor legalább a megnyugvás korszakát fogják elérni, mely megengedi, hogy minden erőt és energiát a gazdasági kérdésekre fordíthassunk. És ha itt sikert érünk el, akkor bizony benne, hogy a birodalom jóléte egykor a legerősebb argumentum lesz a belső béke mellett. A kormány előtt az a cél lebeg, hogy az államhatalmát a kultúra és a nemzetgazdaság szolgálatára bocsássa. Az önök dolga, uraim, hogy megadják a politika előfeltételeit. Joggal mondhatom uraim, hogy a birodalom önökre tekint; adják vissza boldogságát és nyugalmát.

Engel szólalt fel azután. A csehországi és morvaországi cseh néppártok összes jelenlevő képviselői nevében ezt a kiáltást teszi: Minthogy nem közöl-

tek velünk eddig konkrét tárgyalási programot, részvételeinknek egyelőre csak informatív jellege lehet arra nézve, hogy az ausztriai nemzetiségi harc terét lehetne-e és mennyiben legalább korlátozni, amely lépésben becsületesen közreműködni mi ezúttal is szívesen hajlandók vagyunk, — első lépésként azonban a cseh hivatalos nyelv törvényességének, a belső szolgálatban való helyreállítását kell követelnünk. Nem zárkozhatunk ugyan el attól a nézettől, hogy a békémi csak akkor járhat sikerrel, ha nyelvi követelések Sziléziában, valamint egyes más országokban is, melyeknek több nyelvű lakossága van, minden részben igazságos módon kielégítettnek. Jogi álláspontunk újabb hangsúlyozása mellett meg kell még jegyeznünk, hogy a cseh-német viszály kiegyenlítését a tartományi törvényhozás útján óhajtjuk elérni és egyuttal meg vagyunk győződve, hogy a fennálló alkotmány-viszály elintézése nélkül az ausztriai zavarok tartósan meg nem szüntethetők. Végül kijelentjük, hogy az esetleges értekezleteken való részvétel nem fog prejudikálni a képviselőházban követendő magatartásunknak.

Funke az ülésnek általa kért félbeszakítása után a következő nyilatkozatot tette:

Elfogadták a meghívást erre az értekezletre, hogy bebizonyítsuk teljes készségünket arra, hogy hazánkban rendezett állapotok teremdjének. Cél szerűnek tartjuk, hogy ez az értekezlet tisztán a cseh és morvaországi nyelvkérdésekkel és Csehországot illetőleg más differenciákkal is foglalkozzék, mert az e téren elérendő eredmények leghatásosabban oszkenkethetnek Ausztriában a nemzetiségi harcot, mely célt a másik részről is — és ezt örömmel üdvözöljük — kifejezetten fontosnak mondták. Épp ezért nem akarunk a más országok nyelvkérdéseinek megítélésébe becsátkozni és ezenfelül nem tartjuk szükségessé, hogy általánosan ismert nézetünket a nyelvkérdésben való illetékesség tekintetében ismételjük. A belső hivatalos nyelv és az állítólag fennálló alkotmány-viszály felemlítésével szemben azonban kénytelenek vagyunk újabb hangsúlyozni azt a meggyőződésünket, hogy az általános közvetítő nyelv törvényes megállapítása és az egységes közigazgatás fenntartása nemcsak hogy összeegyeztethető az összes ausztriai nemzetiségek zavaratlan együttélésével, — amit minden oldalról kívánnak, — hanem ezek a követelmények az állam hatalmi állásától és tekintélyétől elválaszthatatlanok is. Bár magunk is óhajtjuk, hogy ezen értekezlet eredményei törvényhozási úton megvalósuljanak, természetesen mi is fenntartjuk szabad állásunkat a parlamenti testületekben.

Azután az értekezlet elhatározta, hogy e két nyilatkozatot felveszik a mai ülés jegyzőkönyvébe és kedden délután a morvaországi, szerdán pedig a csehországi ügyekről tanácskozik. Továbbá elvileg megállapították, hogy az egyes ülések lefolyásáról mind a két pártnak két-két képviselője által a kormány közreműködésével megszervezendő kommunikéket adnak ki.

Az ülés 4 óra felé véget ért.

Bécs, február 5.

A mai közös konferencián a következő törvényjavaslatokat terjesztették elő:

1. Törvényjavaslat a Csehországban divó nyelvhasználatról, a külső és belső szolgálatban az állami hatóságoknál.
2. Ugyanez a törvényjavaslat Morvaországra.
3. Törvényjavaslat a két nyelv használatáról az autonóm hatóságok részére Csehországra.
4. Ugyanez a törvényjavaslat Morvaországra.
5. Törvényjavaslat a kisebbségi iskolákra vonatkozólag.
6. Törvényjavaslat a cseh tartománygyűlés választási rendjére vonatkozólag, amennyiben az a nagybirtokosság kuriájára vonatkozik és azon hitbizományok kuriák beosztását célozza, mi által az alkotmánygyűlésen 20 mandátumot nyernének.
7. Törvényjavaslat az új kereskedelmi kamarák föllállítására vonatkozólag keleti Csehországban.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-én új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat

ezenfelül ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

HIREK.

A császár kabátja.

Nem csodaszép tündérek fonták színaranyfonalból, a boldogtalan királylány nem hullatta rá könnyeit, hogy gyémánt-gombokká váljanak; aki felöltö, nem vihat meg veszedelem nélkül a hétfejű sárkánnyal. A királyi köntösök kötetekre rugó romantikáját most zavarja meg először egy szürke kis történet.

A német császár özi kabátjáról szól és egy icipici gyerekről.

Szürke, nem a kabát színe miatt, hanem mert csak az látja meg a benne rejlő momentumot, aki összekuporodik egészen kicsikére, hogy olyan mélyről nézze a világot, mint a gyermekek, no meg azok, akik pincében laknak.

II. Vilmos legújabb civilkabátját háromszáz márkáért szállította Robert ur, aki Berlin legelső férfiszabója... A császár megkapta a kabátot, Robert ur megkapta a pénzt, ennyiből tehát kár a dologra több szót vesztegetni.

Csak a főszereplőről nem szolt még a krónika, arról, aki a kabátot varrta!

Mert hiába van Robert urnak gyönyörű üzlete a Hársfák alatt, vagy Friedrichstrasse közepén, hiába hevernek asztalain a legújabb londoni divatlapok, a császár kabátját meg is kell varrni, varrni pedig Robert ur nem tud. Nem tud, albréletbe adja a megrendeléseket; albréletbe adta a császár kabátját is egy ütött-kopott kis szabónak, valamelyik külvárosi zugutcában. És a „Vorwärts“, a német szocialisták újságja, addig-addig kapingált, míg kisütötte, hogy Robert urnak a császár kabátja kerek tizenhat márkájába került. Ennyit fizetett annak az ütött-kopott kis szabónak, aki megcsinálta.

A „Vorwärts“ persze a maga olvasóinak ír, azoknak a nagy gyerekeknek, akik nincsenek megelégedve a sorukkal és fel akarnak forogni fenekestül a világot. Lecsepüli a nagy vállalkozókat, akik háromszáz márkát vágnak zsebre azért a munkáért, amelyikbe a szegény munkás tizenhat márkáért beleölt a szeme világát.

A „Vorwärts“ persze a maga olvasóinak ír, valamelyik ellenpárti lap majd rázúdítja az érveit, kimutatva, hogy Robert urnak ennyi megannyi pénzébe kerül a bolt fenntartása, a villamos világítás, a londoni divatlap stb. stb.

Mert kétféleképpen látják a dolgot Robert ur, meg az ütött-kopott kis szabó, helyesen csak az látja, aki összekuporodik olyan kicsikére, mint egy icipici gyermek, az az icipici gyermek, akiről a mese szol.

Ott gubbaszt szegényke az apja lábánál, a téglapadlós műhelyben, kilyukadt cipőben, rongyos szoknyaéskában, dideregve, mert majd csak akkor fűtenek, mikor a vasalásra kerül a sor.

Elnézi az apját, hogy görnyed a munkája fölé, öltögetve, öltögetve és megkérdi, hogy mit varr?

— A császár kabátját.

És az icipici kis lány eltátja a száját, parányi eszeéskéje beleszédül a gondolatba, olyan magasan csillog az ő téglapadlós pincszobájuk felett a császári trónus. Majd kigyul az arca és faggatja az atyját, hogy hiszen akkor gazdagok lesznek, nagyon gazdagok; csak varrja meg jól, legalább is egy kis királyságot kapnak majd jutalomban!...

Az öreg morog, elkergeti maga mellől, azután kiáltoz valami szállítói címről, amit majd a Robert ur kap meg.

És azt mondja, hogy szegények maradjanak.

Az icipici kis lány szomorúan áll a

sarokban, nézi a lábujját, hogy kikandikál a cipőből; aztán megint visszapislog a császár kabátjára.

A császár kabátja!

Könny perog a szeméből, keserves, nehéz könny, azért amit elveszített, azért a sokért, azért a mindenért!...

Már nem hisz a mesékben.

L. A.

Budapest, február 5.

— **Ajándék a királynak.** Szederényi Ferenc ceglédi kádárlegény új esztendőre cifra vadászuccsot faragott a királynak. A mesterien kidolgozott kulacsban ötféle italt lehet tartani s csak a nyakát kell megcsavarni, hogy az ital változzék. A kulacson elől a magyar korona alatt és fölírás olvasható: *Boldog újvet a mi jó királynak 1900.* A másik oldalon pedig ez áll: *Aldásos és békés uralkodást I. Ferenc József és felségének.* A lojalis kádárlegény félévig dolgozott a pompás ajándékon.

— **Nikita husvétja.** Nikita fejedelem husvétkor Bécsbe akart menni. Nikita nem megy Bécsbe, Pétervárra utazik. A bécsi utak pedig elég fontos volt az oka. Hiszen emlékezünk még rá: a cettinjei postán eltűntek a külföldről érkezett pénzküldemények. Ezt a kis kellemetlenséget akarta Nikita Bécsben rendbe hozni. Hanem — úgy látszik — nincs már szükség a cettinjei postás utak rehabilitálására. Talán megkerültek a pénzek?

— **Ebed a miniszterelnöknél.** Széll Kálmán miniszterelnök ma délután ebédet adott, amelyen résztvettek: *Schlauch* Lőrinc bíboros, *Lobkowitz* herceg hadtestparancsnok, gróf *Szapáry* Gyula, *Tisza* Kálmán, gróf *Károlyi* Sándor, *Tarkovitch* József államtitkár, gróf *Károlyi* István, gróf *Zichy* János, báró *Révy* Gyula, *Rákosi* Jenő, *Hordászy* Nándor, *Kubinyi* Árpád, *Dókus* Ernő, *Chorin* Ferenc, *Justh* Gyula, *Bartha* Miklós, *Szabó* Imre, *Neményi* Ambrus, *Fest* Lajos és *Rohonyi* Gyula.

— **Adomány Erzsébet királyné szobrára.** Barabási Ferenc ur Marosvásárhelyről tíz koronát küldött szerkesztőségünkhez Erzsébet királynáson szobrára. Az adományt rendeltetése helyére juttatjuk.

— **Egy igen szép kép.** A polgármester otthagyja családának ősi várát, a régi városházát s még e héten a Károly-kaszárnyába költözik. Az öreg várát aztán nem nyitják ki többé, örök időkre eltörlik a föld színéről. De mert azt a házat, ahol annyi hiábavaló írást szerkesztettek, már csak úgy könnyelműen nem lehet átadni az enyé-szotnek, megfestették — kívülről. A ház külseje után szépen, bürokratikus rendben következnek a belseje. A tanácssterem, a zöld asztal, a polgármesterek, a tanácsnokok, a világtörténelmi jelentőségű tintatartók, ludpennák. *Kuzsinszky* Bálint, a fővárosi múzeum vezetője kérte meg a fővárost, hogy az utolsó tanácsülést örökítse meg. Ez lesz az a kép, amelynek csodájára fog járni a késő utókor. Ajánljuk, hogy a tanácsnokok feje fölé aranyos glóriát pingáljanak s a homlokukra varazsoljanak egy pár mélységes gondolatot. Végre is az utókornak nem szabad elrontani az illúzióját.

— **A budapesti bankpalota.** Tudomást vetünk arról a hírről, hogy az osztrák bank főtanácsa a magyar építészek mellőzésével egy bécsi építészegyet bízott meg a budapesti új bankpalota tervezésével és megtettük rá megjegyzésünket. Illetékes helyről most távirati uton a következő cáfolatot tessük közzé:

A budapesti bankpalota építésére vonatkozó hírek nem rejtnek meg a valóságnak. Az új palota terveire egy nagy és azután egy szűkebb pályázatot írunk ki és magyar szakértők teljes közreműködésében fogunk részvenni.

Örömmel értesülünk a bank vezetésének e cáfolatáról, annnyival is inkább, mert reméljük, hogy a magyar szakértők teljes figyelemben való részvételének szabatos értelme az, hogy a tervpályázatban kizárólag magyar építők munkáit vehetnek majd részt.

— **Letartóztatott örmény püspök.** Konstantinápolyból jelentik, hogy az aleppói örmény püspököt letartóztatták, mert a hatóságok azt állítják, hogy felhívások útján igázó célokra akart pénzt szerezni. A püspököt az angol nagykövetség közbenjárására óvadék ellenében szabadon bocsátották.

— **Öngyilkos százados.** Zágrábból táviratozza tudósítónk: *Paic* nyugalmazott százados ma rémes módon vetett véget életének. Morfiumot ivott, aztán borotvával megsebezte a nyakát és ablakából kingerült az udvarra, ahol holtan terült el.

— **Háztalajdonosok gyűlése.** A *Székesfővárosi Háztalajdonosok Testülete* vasárnap tartott választmányi gyűlést elhatározza, hogy a Dob-utócanak az István-térig való kiszélesítését és nevének megváltoztatását a köznevelési tanácsnál kérelmezi fogja. A párisi kiállítás alkalmával tartandó háztalajdonosok világkongresszusán a testület képviselteti magát. A kiküldendő bizottságba elnökül dr. *Szuper* Lajos, titkárokat dr. *Drucker* Viktor, *Gerő* M. Mórt és *Pethő* Jánost, a Háztalajdonosok Lapja szerkesztőjét választották meg.

— **Levél a főispánhoz.** *Lukács* Györgynek, Békésmegye főispánjának írta az alábbi levelet egy szabadszentoronyai naiv menyecske.

Tekintetes Főispány ur, engedelmet kérek hogyha a kelő tiszteletet meg nem adom, de jobban nem tudom, mert én csak egy szegény paraszt nő vagyok de azért bátorodom a Tekintetes Főispány urhoz fojajodni. mivel hogy Sz. tornyán. Pórer Józsefnél anyira megy a kártya dárido, hogy napokat és éjeleket ottöltik az emberek. hát nagyon szépen meg köszönöm sok szegény nő társamál a szévszégét. a Tekintetes Főispány úrnak, hogyha közbe lépne ennek a sok dárídonak. Maradok Alázatos tisztelettel M. M.

A Pórer József korcsmájában M. M. paraszt nőnek az ura is részt vesz a dárídoban s innen van az asszony nagy szomorúsága. A hiányos megtisztelt tekintetes főispán magánuton intézkedett, hogy a szabadszentoronyai asszonyok szomorúságának örök időkre véget vessen.

— **Kállay Béni Szolnokon.** *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter tegnap Szolnokon járt *Pólya* Béla odaváló ügyvédnél, akihez régi baráti kötelek fűzi, hogy a nála lévő magánügyeiről személyesen tudakozódjék. A tanácskozás befejezése után sétálni ment *Kállay*, hogy széttekintsen a városban, amelyet már régebbi idő óta nem látott. Séta közben megjegyezte a kísértő *Pólya* ügyvédnek:

— Valamikor sokszor jártam itt *Blaskovich* Miklósnál. Bezzeg akkor még nem volt olyan jó a kövezet, mint most. A hid is nagyon rozoga állapotban volt. Látszik, hogy javulnak Szolnokon a viszonyok.

Majd az alatt hőmpölygő Tisza folyóra mutatva, így szólt:

— Örülök, hogy még egyszer láthatom a Tiszát. Mert beszélheinek akármit: mégis ez a legmagyarabb folyó!

— **Konfliktus a szerelem miatt.** *György* görög herceg krétai kormányzó és az orosz cár közt konfliktus van kitörőfélben. A cár ugyanis semmiképpen sem akar beleegyezni abba, hogy herceg azt az angol hercegnőt vegye feleségül, akibe fülig szerelmes. Ebből a szerelmi konfliktusból nyilván az a kellemetlen alternatíva áll elő, hogy a hercegnek választania kell a szerelem és a kormányzóság közt.

— **Véres kardpárbaj.** *László Collas* kétféle magyar államvasúti tisztviselő és dr. *Hollaender* László nagybecskereki ügyvéd véres kardpárbajt vívtak a *Fodor-Rákossy-féle* vívóteremben. A párbajt becsületbírósg elnözte meg, mely évi szempontból érdekes ítéletet hozott. *Báró Collas*, egy régebbi becsületbírósg határozata alapján, kifogást emelt dr. *Hollaender* párbajképessége ellen s becsületbírósgot kért annak az eldöntésére, tartozik-e ő *Hollaender*nek lovasig elégtételt adni. A becsületbírósg az országos szabadelvű pártkörben ült össze, *Vadnay* Andor csodáradalmegyei főispán elnökölte alatt, tagjai voltak: *Zeyk* Gábor, *Molnár* Béla és *Véssz* József országgyűlési képviselők és *Clair* Vilmos, a F. M. K. E. titkára. A becsületbírósg az ellenfelek segédeinek előadása s a bemutatott összes okmányok lelkiismeretes megvizsgálása után azt az egyhangú ítéletet hozta, hogy miután *Hollaender*nek egy más ügyében összeült becsületbírósg csak egy konkrét esetre nézve ítélkezett, báró *Collas* tartozik dr. *Hollaender* Lászlónak lovasig elégtételt adni. Az ítélet alapján vívtak meg kardra, súlyos föltételek mellett. *Báró Collas*nak dr. *Sebestyén* József és dr. *Papp* Zoltán ügyvédek, és dr. *Hollaender*nek: dr. *Sacellary* Mihály belügyminiszteri osztálytanácsos és dr. *Rózsa* Vilmos ügyvéd segédkeztek; mint orvosok: dr. *Gerber* Béla és dr. *Zsalud* Károly voltak jelen. Az ellenfelek háromszor csaptak össze, nagy erővel és rendkívül hevesen. Az elsőben báró *Collas* egy lapos vágást kapott, a másik kettőben dr. *Hollaender* sebesült meg a homlokán és a fején s a vérzés olyan erős volt, hogy a segédek a párbajt beszüntették. Párbaj után az ellenfelek kezét szorítva váltak meg egymástól.

— **Összeesküvők Szerbiában.** A szerb kormányknak, mint belgrádi tudósítónk táviratozza, tudomására jutott, hogy az országban aláírástokat gyűjtenek egy *Sándor* királyhoz benyújtandó kérvényhez az elítélt összeesküvők érdekében. A kormány azonnal betiltotta az agitációt s pörrel fenyegette meg az aláírókat. Az elítéltek rokonságát, amely már biztosra vette, hogy a király meg fog kegyelmezni, most újra aggodalom fogta el, mert a kormány intézkedéséből arra következett, hogy az amnesztia még nem bizonyos.

— **Nyilatkozat.** A *Tóth* Béla és *Kacsányi* Géza urak közli fennfokozott ügyek ma a lovasigasság szabályai szerint elintézték. Budapest, 1900. február 5. *Kacsányi* Géza ur részéről: *Kinnach* László, ifjabb dr. *Schulhof* Géza. *Tóth* Béla ur részéről: *Holtay* Pál, *Kenedi* Géza.

— **Akivel nem bír a diplomácia.** Valahol megszűnik a legravasabbul rendszeresített diplomáciának hatalma is: ilyenkor vagy háború, vagy neveltség támad. A diplomácia esztortótkot mond, amint egy ultimátum aláíródik, de néha épp akkorát bukik a mindenhatósága egy csöpp szalmazsálon. Egy pár soron néha, egy kuplén, vagy olykor valamely pajkos karrikatúrán. Most a párisi angol nagykövetről szól a nóta, aki, mint hírlík, már csomagolja a bőröndjeit, hogy mindekkora biesut mondjon Párisnak. Bizony egy pár ügyes karrikatura okozta a nagy bajt és fölfordulást a nagykövetségi palotában. *Leandre*, a pajkos, szatirikus rajzoló az ok, amely miatt *Monson* ur most csomagol. *Leandre* az angol-boer háború ötletéből kegyetlen torzképeket rajzolt *Viktória* királynőről a *Riebe* s az borzasztóan bántotta az angolokat. Rá is írtak *Monson* nagykövetre: járjon közbe, hogy *Leandre* karrikatúrái ne lássanak többé napvilágot. S ez nem sikerült *Monson*nak. Mi több, a kegyetlen *Leandre* még a becsületrend tisztjévé is lett éppen e napokban. Odaát Londonban persze nagy lett a szörnyűködés és a méltatlankodás. Hát még egy karrikaturarajzolóval sem bír egy angol nagykövét? Bizony nem bír s most mennie kell. A karrikatúrának néha nagyobb az ereje, mint a diplomáciának.

— **Lefőzés.** Egy francia íróval történt az alább következők, s a *Le Journal*ban kipattantott kis história. Az illető írónak az a rossz szokása van, hogy akivel életében csak kétszer is beszélt, azt már tegezi. Nemrégiben az utcán jártában találkozott egy szellemes fiatal íróval.

— Szervusz! — kiáltott feléje.

— Szervusz.

— Hogy érzed magadat?

A fiatal nyugodtan felelt:

— Köszönöm, öregem, jól. Különben mi a neved?

— **Hogy utazik a tábornok?** Ez a kérdés. Felelet: A tábornok hason fekvé utazik. Megmagyarázza pedig az egészet a következő kis ujságciikk, amelyet egy angol lapból fordítottunk le:

... Amikor már végleg el volt határozva, hogy *White* tábornok *Ladysmith*ben marad és *French* tábornok elutazik a déli hadsereghez, *French* vonatra ült. Ez volt az utolsó vonat, amelynek még sikerült *Ladysmith*ből kijutnia. A tábornok nem a szokott módon utazott, ugyanis nem ült a vasúti kocsiiban, hanem hason fekvő két pad között. Így utazott tizenkét óra hosszat, a nélkül, hogy megmozgott volna. mert az egész uton folyvást süvöltözték feje fölött a töltés mentén lövöldöző boerok golyói.

Utazásnak elég szép. Tábornoki utazásnak kevésbé.

— **Cseh brutalitás.** *Neisse* melletti *Gablonsz* táviratozzák, hogy a cseh kihágások napirenden vannak. Ma éjjel megtámadtak egy *Heidrich* Károly nevű tanult és halantékon szurásokkal megsebeztek.

— **Munkás-otthon.** Egyik lapársunk cikksorozatban foglalkozik a rákoskeresztúri munkás-otthon ügyével s bíralva a telep keletkezését, a telelősséget részben a szövetkezet első elnökére, néhai *Fackh* Károlyra hárítja. Ezzel szemben annak a konstatálására kérnek fel bennünket, hogy *Fackh* Károly, aki még 1898. év november havában elhunyt, sem a telekvásárlásnál, sem a többi ügylet megkötésénél nem szerepelhetett. Mindezekért a teljes felelősséget a mostani igazgatóság vállalja, mely az említett lap ellen sájpórt is indított.

— **A Várház-köruti rablómerénylet.** Említetük, hogy e hó elsején a Várház-körut 2. szám alatt lévő konyhafelszerelési üzletben *Belegrad* Jakabné tulajdonosnő ismeretlen tettes főbe ütötte s aztán — valószínűleg pénz is rabolva — elmenekült. A rendőrség ebben az ügyben széleskörű nyomozást indított, amelyet még egyre folytat. A nyomozás érdekében szükségessé válnék egy embernek a kihallgatása, aki az üzlet előtt többször megfordulva, az áldozat fiával, a huszonegy éves *Arnold*dal beszélgetett az eset előtt s annak kiderítésére esetleg adatokkal szolgálhatna. A rablás napján egyegyed egy óra és fél kettő között *Belegrad* *Arnold* egyedül volt az üzletben s az ajtó előtt állt, amikor eleje jött egy huszonegy-huszonkét évesnek látszó, bajszatlan, középtermetű, feltűnően sapadt fiatalember, eljő ruházattal, aki kereskedőszéknél látszott s azzal, hogy két napja nem evett, — alamszenát kért. A fiatal *Belegrad* négy krajcárt adott neki, később pedig az ismeretlen, keztyűt zalogba ajánlva, husz krajcárt kért meleg ételre. *Belegrad* tíz krajcárt adott neki, mire a fiatal ember távozott. Az illető állítólag a kórházból került ki.

— **Szabad előadás a meteorológiai intézetben.** A magyar királyi országos meteorológiai és földmágnassági intézet tisztikara ma este fölvásolást rendezett az intézet budai tanácsstermében. A fölvásásra ifjabb *Tolnay* Lajost kérték fel, ki *Úti emléketem* *Észak-Amerikában* címmel érdekes szabad-előadást tartott.

— **A cigányfalu.** Ó-Szent-Anna községben több a cigány, mint a mulatni vágyó legény. Mielőtt ez a többlet valamely községben hitelesen beigazolható, azon pillanatban a község hivatalosan is cigány község, ami egyértelmű azzal, hogy a purdékát nem lehet csak begödülésre tanítani, hanem polgári műveltséget is kell beléjük plántálni. A vajda megéreztte ezt a dolgot s kiadta a parancsot, hogy ezentúl a purdékának iskolába kell járni. A parancs hatott s reggelenként nagy tipegve ment a barna kiferdült az iskola felé. Csakhamar azonban kiderült, hogy nem a tudománysszomj vitte őket oda, hanem az, hogy elemeljenek onnan mindent, ami elemelhető volt. A felekezeti iskolák ezért mind kelletlenéből fogadták a purdú ifjúságot, végre pedig kitétek a rakoncátlan népséget az iskolából. Az iskolázatás terve ezzel dugába dőlött volna, ha *Variassy* Árpád tanfelügyelő avval az indítvánnyal nem lép a közigazgatási bizottság elé, hogy az ó-szent-annai cigánygyerekek számára külön iskolát nyisson a vármegyére. A bizottság megkeresi József főherceget, hogy támogassa az indítványt a közoktatási kormányánál.

— **Kincsörző béka.** Egy bölcs ember keresetlik! Nagyon okos és nagyon biggadt észjárású ember, aki meg tudja oldani azt a kérdést, amelyet hozzánk intéztek. A kérdést egy szomorú levélben teszi fel egy erdőkerülő. A levél pedig szól a következőképpen:

— Erdőkerülő vagyok. Az erdő szélén van a házam, ahol jó barátaim meg szoktak látogatni. Ilyen látogatás alkalmával történt, hogy éppen mikor ebédhez akartunk ülni, a küszöb alól egy nagy béka bujt ki s egyenesen az asztalra ugrott. Ott aztán egy tányér szélére ült s elkezdett enni. Meg akartam ülni a békát, de barátom megkért, hogy ne bántsam, mert akkor végem van. Megkegyelmeztem a békának, amely azóta mindennap kétszer megjelenik az asztalomnál. Az emberek azt tanácsolták, hogy meg ne merjem ülni a békát, mert akkor végem van, hanem ha meg akarok tőle szabadulni, építtessem fél kilométerrel beljebb a házamat, mert azon a helyen, ahol a házam van, nagy kincset rejt a föld s ez a béka nem egyéb, mint egy *kincsörző* ürög. Én hát beljebb építettem a házamat s akkor öt napig csakugyan nem láttam a békát. De oh átkozott sors! Mielőtt készen volt a házam, megint mindennapos vendégem lett a béka. Elhatároztam, hogy elviszem a legközelebbi országos vásárra, hadd tiporjak ott agyon az emberek. Boldogan jöttem haza a vásárról, de mily nagy volt meglepetésem, mikor a békát már otthon találtam. Eszembe jutott, hogy ez még sem lehet az a béka, amelyet a krasznai vásárra vittem, mert emez sokkal kevesebbet evett, mint a másik. Hogy megbizonyosodjam, piros cémát kötöttem a béka lábára s elvittem a hunyadi vásárra. Háiba esüröm-csavarom, be kell vallanom, hogy a piros cémás béka még Hunyadról is vissza jött. No, — gondoltam — most véged lesz adta békája. Fogtam a békát s beledobtam a Sebes-Kőrösbe. Már akkor nem is csodálkoztam, hogy ez a bestia onnan is visszajött. Most is ott van nálam s megessi az ebédünket.

Most hát arra kérem a tisztelt szerkesztőséget, tegyék hozzá a lapban ezt a dolgot, hátha akad valahol egy bölcs ember, aki meg tudja magyarázni. Alázatos szolgálja B. J. erdőkerülő.

Mi közre adtuk ezt a levelet és már most mi is keresünk egy bölcs embert, aki megoldná a dolgot, ámbarot úgy tudjuk, hogy ezt a népmesét már kétszáz esztendővel ezelőtt is ismerték. Teljes elismeréssel adóznunk azonban annak a jókedvű úri embernek, aki a régi mesével ilyen ügyesen meg tudta tréfálni B. J. erdőkerülőt.

— **Házasság.** *Shwarz* Armin, a *Schwarz* Simon és Fia cég tagja Árokszállásról eljegyezte *Wohl* Berta kisasszonyt, *Wohl* Lipót földbirtokos leányát Tárann.

— **Szerencsétlenség egy gyárban.** Nagy szerencsétlenség történt ma reggel *Thék* Endre Üllő-ut 66. szám alatt lévő gyártelepén. Három munkás a felhúzó burortokot szállított a gyárépület harmadik emeletére. Már néhányszor megfordult a gép, amikor úgy nyolc óra tájban a teher-felhúzó gép láncja elszakadt. A felhúzó már közel volt a harmadik emelethez, amikor a szerencsétlenség történt. A leszakadt gép nagyot zökkenett s a zökkenéstől két munkás, *Joncsik* János husz éves kocsis és *Lovas* József tizenhét éves napszámos kizuhantak a felhúzóból. A harmadik munkás bennmaradt a felhúzóban és neki semmi baja sem történt, mert a felhúzó a falak közé szorultva az első zökkenés után csak lassan csuszolt lefelé. A lezuhant munkások azonban nagyon súlyos sérüléseket szenvedtek. *Joncsik* összeszorította a bal combját és más zúzódásokat szenvedett, míg *Lovas* agyrázkódást szenvedett és eszméletlenül

terült el a földön. A segítségül hívott mentők a súlyosan megsebesült munkásokat a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kiderítse, kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **A szerencsétlen ezredesek.** Szegény angol katonáknak — ezt mindenki tudja — nem megy valami jól a dolguk a dél-afrikai csatáitól. Minden rangbeli katonák közül azonban furesa módon éppen az ezredesek azok, akiknek alaposan kijutott a bajból. Negyvenhat ezredest küldtek a csatákra. Most már ezek közül csak *harminc* működik. Nyolc elesett, hat megsebesült és kettő rabságban szenved.

— **Egy város visszaváltása.** Mint *Stockholm*-ból jelentik, Handin képviselő törvényjavaslatot terjesztett elő Wismar városának Poroszország részére való átengedése tárgyában, ha viszont Poroszország Schleswig-Holsteint visszaadja a dánoknak. Ebben a hírből első pillanatra több ellentmondás van, úgy, hogy annak megértése bővebb magyarázatot igényel. Wismar jelenleg német város, melyet a svédek 1805-ben Mecklenburg-Schwerinnek zálogesítottak el 1,258.000 tallérért azon feltétellel, hogy azt 100 év múlva visszaválthatják. Svédországnak visszaváltási joga 1903 június 6-án elévül és Handin képviselő fentemlített javaslatát éppen erre való tekintettel terjesztette elő. Svédország, ha a város vissza akarván váltani, még igen jó üzletet csinálna, mert a kikötött 3%-os évi kamat mellett (nem kamatos kamattal) csak mintegy 11,380.000 márkát kellene fizetnie és megkapná Wismar városát és a hozzá tartozó Nienkloster és Pool dominiumokat. Handin javaslata oda irányul, hogy Svédország ne váltsa vissza Wismart, hanem engedje át véglegesen Poroszországnak, mely viszont a dánoktól elhódított területekről mondjon le. Természetesen Handin javaslatának semmi kilátása sincs arra, hogy Poroszország részéről elfogadjassék, viszont azonban a svédeknek elvitatlanul joga, hogy a várost visszaválthassák, 1903. június 26-ig mindenestre fennáll. A svéd kormány előreláthatólag ezt a kérdést nem fogja diplomáciai útra terelni és valószínűleg azt fogja javasolni, hogy Handin javaslata levétessék a napirendről, miután Svédországnak semmi szándéka visszaváltani Wismart, mely a westfáliai békéig amúgy is német város volt.

— **Napszúrás Amerikában.** Amerikában még a szerencsétlenségek is oly roppant arányokban szoktak jelentkezni, mint minden, a mi az újvilág viszonyait jellemzi. Az a borzasztó hőség, amely most Argentína állam lakosságát kinozza, egy buenos-ayresi távirat szerint száz-számra szedi áldozatait. Tegnap magában a fővárosban 219 napszúrás fordult elő, melyek közül 134 *halálos lefolyású volt*. Egy vasárnapi táviratunk csak 32 halálesetről tudott, ami feljogosít bennünket, akik itt remélten tapasztaljuk a későn drágulását, hogy a táviratokban is keressük az amerikaiakat.

— **Olaszország remekei.** Dismunka megjelensét alig várta már a közönség olyan nagy érdeklődéssel, mint az *Olaszország remekei* című munkát. És ennek az érdeklődésnek megvan a maga oka. Itáliáról és műkincseiről mintegy kétezer művészi illusztráció lesz ebben a munkában, amely nemcsak a magyar irodalomban, hanem a külföldön is páratlanul áll. Az olasz festészet, építészet és szobrászat alkotásait mind együtt találjuk ebben a remek munkában, amely nélkülözhetetlen lesz a művészetek különböző ágának tanulmányozásánál is. A pompás és tiszta fényképfelvételeket magyarázó szöveg kíséri *Boross Vilmos* tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népeinek és műkincseinek. A gyönyörű diszmunka hosszúsága, negyedrét formában 30 füzetben jelenik meg s egy-egy füzet ára egy korona és husz fillér. Előfizetéseket, megrendeléseket elfogad a *Budapesti Napló* kiadóhivatala. Előfizetési ára: 6 füzetre 7 korona 20 fillér, 12 füzetre 14 korona 40 fillér, 18 füzetre 21 korona 60 fillér és 30 füzetre 36 korona.

— **Betörések.** Ma három rendbeli betörést jelentettek be a rendőrségnek. A betörések a következők: *Tamás* Minály pályafelügyelőnek a dunaparti teherpályaudvar 9. számú rakтарыban jártak betörők. A pince ablakát benyomva másztak be az épületbe s onnan az ajtó felvezetése után a lakásba. Tünderdek holmival megrakodva távoztak el. — *Berger* József trafikosa Ferenő-körút 43. szám alatt lévő boltjának vasrudját hamis kulcsokkal felnyitva, onnan 100 ft értékű okmány- és levéltárgyat, 25 forintnyi aprópénzt és 7 darab oszáltyorsjegyet vittek el a betörők. — *Hoffmann* Simon palinka-mérnök Szabolcs-utca 13. szám alatt lévő üzletét tisztelték meg látogatásukkal a betörők. Innen 30–40 forintnyi készpénzt emeltek el. A rendőrség megindította a vizsgálatot a betörések dolgában.

— **Közrekerült lakosságyitogató.** A detektívek a napokban előállították *Takács* Ferenc felesitni születésű 21 éves kőművessegédet, aki a Telek-téren a zsidórusoknak több olyan holmit kínált megvételre, amelyek lakásfelnyitásokból eredtek. Takács a fő-

kapitányságon mindent föredelmesen bevallott, azt is, hogy a rubát a bonvédyalogsági laktanya kantinájának pincéjétől lopta. A rendőrségnek azután sok egyéb dolog is rábizonyosodott Takácsra. A múlt hónapban a Vigadó egyik félreeső helyén elbújt s éjjel átment a *Pohl*-féle kávéházba, ahol a főkocak feltörve onnan sok szivart s készpénzt ellopott. Beismerte továbbá, hogy hetekkel ezelőtt éhesen bolyongva a Kerepesi-úton szembé jött vele egy vörös hajú nő, aki kezében valami dobosfélt vitt. Takács kitépte kezéből a csomagot, amelyben egy egyfeladeli óra meg egy fekete nyaktű volt. A dobos Takácsnál meg is találták, benne az ékszerekről szóló zálogcédulákkal. A rendőrség a betörőt átadta a vizsgálóbíróknak.

Lónyay Stefánia és Erzsébet főhercegnő.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, február 5.

A *Berliner Local-Anzeiger*, amelyben először láttunk napvilágot az a hír, hogy *Stefánia* özvegy trónörökösnek nőül megy *Lónyay* Elemér grófhoz, — vasárnapi számában ismét hoz *A. Opp. (Oppenheim Adolf)* tollából egy érdekes cikket, amely azonban ezúttal inkább *Erzsébet* főhercegnővel, az özvegy trónörökösnek leányával foglalkozik.

Hogy mi igaz és mi nem a *Local-Anzeiger* udvari híreszteléseiből, azt mi nem tudjuk megítélni, de annyi bizonyos, hogy eddigelő a nevezett lapnak illetékes helyről még egy hírt se cáfoltak meg, amely erre az afférre vonatkozott.

Egy főherceggasszony *sorstragédiája* cím alatt írt cikk így szól:

Berlin, február 4.

Stefánia özvegy trónörökösnek férjhez menetele közvetlenül a küszöb előtt áll. Ez a nász az utolsó fejezet lesz egy szerelmi regénynek, amely intermezóival gyakran foglalkoztatta a nyilvánosságot és most valahára végéhez ér. De vajon boldog lesz-e a vég?

Elvőgre a főhercegnő elnyerte szíve választóját, a férfit, a kit annira szeret, de... elveszté talán örökre egyetlen gyermekének, leányának, *Erzsébet* főherceggasszonynak szívét.

Stefánia főherceggasszony és leánya közt soha, egyetlen szó sem hangzott el sem a *Lónyay* gróffal való közeli egybekelésről, sem a főherceggasszonynak egy herceggel — tudvalegőleg egy württembergi herceggel emlegettek — való házasságáról. Ezt a beszélgetést mindig elhalasztották. A főherceggasszony ugyanis, a nélkül, hogy gróf *Lónyay* jövőendő állását ismerte volna, félreismertetlen ellenszenvvel viseltetett iránta, amit anyjának főudvarmestere, gróf *Cholomevskij*val szemben ismételteti ki is fejezett.

A mikor a trónörökös leányának gróf *Lónyay*ról táplált véleményét megtudta, nagyon megilletődött, mert épp akkor az volt a szándéka, hogy leányát tervéről értesíteni fogja. A trónörökösnek, aki mindig igen bizalmatlan volt, gyanakodott, hogy leányát elfogulták tették a gróf iránt. Alkalmat keresett tehát, hogy a főherceggasszony főudvarmesterenél jelenlétében kérdezze meg gróf *Lónyay* iránt táplált ellenszenvre oka felől.

— Miért táplálsz ellenszenvet gróf *Lónyay* Elemér iránt?

— Mert gyűlölöm — felelt hevesen a főherceggasszony.

— Gyűlölöd? De hát ismerek te a gróft? Beszélte vele?

— Nem, de ki nem állhatom, látni sem akarom.

— De miért? Elfogulták tették a gróf iránt?

— Nem, mama, magam sem tudom, hogy és mint van a dolog, de amióta most egy éve először láttam, azonnal meggyűlöltem. Kérlek, kedves jó mama, velem ne beszélj többé a grófról.

Az utóbbi szavakat oly hevesen mondotta, hogy valószínűnek látszott, hogy a főherceggasszony valakitől értesült már anyja szándékáról. Aztán a trónörökösnek félbeszakította a beszélgetést és visszavonult. A főherceggasszony pedig e naptól fogva még tartózkodóbb volt és az anyja és leánya közti szíves viszony elhidegült.

Azallat közeledett az idő, amikor a főherceggasszonyt nagykorúnak kellett nyilvánítani és első ízben kellett megjelenie az udvari bálon. A király akaratához kepest az özvegy trónörökösnek lett feladatod, hogy leányával gróf *Lónyay*val leendő egybekelését tudassa, egyúttal pedig kifejtse előtte azt a tervet, hogy ő egy württembergi herceg neje lesz. A trónörökösnek persze e nagyon is természetes megbízás teljesítésének ellene nem szegülhetett, és elment gyermekeihez, hogy a király akaratának és óhajtatásának megfelelően.

Hogy milyen beszélgetés folyt *Erzsébet* főherceggasszony szobájában az anyja és a leány közt, azt nem lehet tudni, — csak heves zokogás hallatszott ki onnan. Fél órával később az özvegy trónörökösnek a legnagyobb izgatottságban távozott. Mikor belépett a főudvarmesterné, a főherceggasszony a kereveten fektült és oly keservesen sirt, hogy karcsu teste megremegett tőle. A

főudvarmesterné vigasztalni igyekezett a főhercegisasszonyt, de ez csak fejét csóválta és így szólt: — *Oh, én oly boldogtalan vagyok, hogy legszívesebben meghalnék és a papámhoz mennék!*

Oly nagy fokot ért el az izgatottsága, a zokogása oly heves lett, hogy az udvarmesterné is együtt sirt vele, majd orvosért és a trónörökösneért küldött. A főhercegisasszony, a sirás által megkönnyebbülve, egy pillanatra lecsillapodni látszott, de aztán még izgatottabban, gyorsan fel- és alájárni kezdett, folytonosan kiabálva:

— *Oh, miért nem vagyok a szegény papámnál!*

A trónörökösne hirtelen megállott, majd mintha valami gondolat ragadta volna el, — mielőtt a főudvarmesterné magához tért volna, nyilsebesen eltűnt. A folyosóról ebben a pillanatban lépett be a király. Ki akart kocsizni, mikor meghallotta, hogy unokája hirtelenül rosszul lett, annyira, hogy orvosért kellett küldeni. Tüstént visszafordult, hogy a főhercegnő lakosztályában fölkeresse. Az izgatott főhercegnő keservesen zokogva éppen királyi nagytatya karjaiba futott. A király, akinek magának is könny szökött szemébe, gyorsan szobájába vezette, mert jól vélte, hogy tudja unokája fölindulásának okát. Sokáig maradtak ott magukban. Az orvost nem is bocsátották be.

— *Ez esetben — vélte a király szelid mosollyal — én és a jövő leszünk a legjobb orvosok.* Miután a király unokáját azzal az ígérettel nyugtatta meg, hogy nem szívügyről van szó és hogy a württembergi herceg látogatása elmarad, — az özvegy trónörökösnevel tárgyalat hosszabban, minek eredménye az lett, hogy házasságának — legalább egyelőre — nem szabad előbb megtörténni, míg Erzsébet főhercegnő meg nem nyugodott édesanyja e lépése fölött, mert különben a legrosszabbtól lehet tartani. A tervbe vett házasságra vonatkozólag szabad választást enged unokájának, hogy hallgasson a maga szívére.

Igy hát ezidőszent eljették Erzsébet főhercegnőnek egy württembergi herceggel való összeházasítási tervét. Az özvegy trónörökösne új házassága leányának egy hosszabb utazása idején egész csendben fog megtörténni és Erzsébet főhercegnő csak akkor fogja viszontlátni anyját, Lónyay grófnét, mikor ő kívánja. Az anya még ezt a fölételt is elfogadta s így új házasságának immáron mi sem áll útjában.

Igy szól a *Berliner Lokalanzeiger* cikke, amely bizonyára mindenfelé élénk feltűnést fog kelteni.

Nagyon sajnálják a magyarok a király bájos unokáját, amért fiatal szeméből annyi könnynek kell hullania és amért ilyen hamar került szembe hamvas ifjúsága az élet ridegségével. Mert a magyarok különösen szeretik árváját a feledhetetlen trónörökösnek...

Uj bélyegek.

— Számtani tréfa. —

Mint ahogy pénz dolgában is kétlakiak vagyunk még egyelőre, úgy postabélyeg is van régi is, meg új is. Sajnálják a régít, várják, hogy magától fogyjon el. És ebben az átmeneti állapotban bő aratásuk van azoknak, akik szeretik a matematika apró tréfáit. Itt alább néhány példával fogjuk megmutatni, hogy egy kis predispozícióval és nagy ambícióval bele is lehet örülni az új bélyegek permutációjába.

Ön, nyájas olvasó, levelet ír egy pesti barátjának. Erre a levélre három krajcár áru bélyeg kell. Az új rend behozatala óta ezt levelet a következő módok szerint bérmentesítheti:

Krajcáros bélyegekkel:

3
2 + 1
1 + 1 + 1

Fülles bélyegekkel:

6
5 + 1
4 + 2
3 + 3
2 + 2 + 2
3 + 2 + 1
4 + 1 + 1
1 + 1 + 2 + 2
1 + 1 + 1 + 3
1 + 1 + 1 + 1 + 2
1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1

Vegyesen:

2 kr + 2 fill.
1 kr + 4 f.
1 kr + 1 kr + 2 f.
1 kr + 2 f. + 2 f.
1 kr + 3 f. + 1 f.
2 kr + 1 f. + 1 f.
1 kr + 1 f. + 1 f. + 2 f.
1 kr + 1 f. + 1 f. + 1 f. + 1 f.

Ez csak egy egyszerű háromkrajcáros helybeli levél. Múltóztassanak ugyanezeket a variációkat megcsinálni egy ötkrajcáros levéllel, majdnem még egyszer ekkora lesz a kimutatás. Arról már nem is merünk beszélni, hogy a tízkrajcáros levélnek hány bélyegzési variánssa van, egy ajánlott levélre pedig valóságos rémülettel gondolunk. Ha pedig van valakijük, akire nagyon haragszanak, akkor számíttassák ki vele, hogy hányféleképpen lehet bérmentesíteni egy kétszeres súlyú ajánlott expressz levelet, amely — Transvaalba szól.

FŐVÁROS.

(*) A polgármesteri hivatal költözése. Ma-holnap teljesen kiürül a régi városháza. Már most sincs benne egyéb, mint *Halmos János* polgármester hivatalos helyiségei s a tanács terem. Most, hogy a városházán (az egykori Károly-kaszárnyában) már elkészítették a kőművesek és asztalosok a tanács-termet és a polgármester szobáit, hozzáfogtak a belső berendezésekhez is. Ez pedig egyelőre a régiékből kerül ki s így szükségessé vált, hogy az átszállítást megkezdjék. Ma délután át is szállították a régi városházáról a polgármester szalonjának pompás butordarabjait, amelyek nagy része az 1885. évi országos kiállítás Király-pavillonjából való, amelyet akkor a magyarországi iparosok ajánlottak föl a királynak, aki aztán a fővárosnak ajándékozta. A polgármester másik szobája, a tanács terem és az előszoba még ezen a héten érintetlenül marad, a jövő hét elejétől fogva azonban mindez átköltözik a hajdani Károly-kaszárnyába. A tanács terem a Sarkantyus-utca és Gránátos-utca sarkán lesz; a polgármester négy terme (ezek egyike előszoba) a Gránátos-utcai oldalán.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Az Operaházban Wagner Siegfriednek a *medvebőrös* című operája holnap, kedden kerül második előadásra, még pedig páros bérletben. Csütörtökön lesz *Bianchi* Biankának utolsó vendégfellépése a *Hamlet* operában bérletfolyamban.

** Népszínház. Holnap, kedden lép föl a Népszínházban *Bojár* (Baligovich) Teruska a *Bibliás asszony* Thea szerepében. E föllépés iránt, amely a fiatal énekesnőnek első színpadi kísérlete, rendkívüli érdeklődés mutatkozik a közönség körében s tegnap és tegnapelőtt igen sok előjegyzés történt a holnapi előadás jegyeire. Az érdeklődést fokozza az, hogy *Bojár* (Baligovich) Teruska két olyan kitűnő mester vezetésével végzte eddigi tanulmányait, a milyen *Maleczkyné* és *Ujházi Ede*; Thea szerepében külön betétet is fog énekelni, amely *Szabados Bélának* a szerzeménye.

** Filharmonikusok hangversenye. A VII-ik filharmoniai hangversenyt *Erkel* Sándor vezényli, szerdán, február 7-én a Vigadó nagy termében. *Kleeberg* Klotild zongoraművész *Saint-Saens* IV. zongora versenyt fogja játszani, aztután három ujdonságot mutatnak be; *Kieger* Alfréd magyar zeneszerző *Szerenádját*, a legnagyobb svéd zeneköltő, *Schytte* Lajosnak a szintén közreműködő *Petersen* Margit hangverseny énekesnő számára írt *Hero* című nagy drámai énekjelenetét és sok oldalról nyilvánított óhajra az olasz szimfonikusok nagymesterének, *Sgambatinak* d-dur szimfóniáját.

** A legújabb olasz nagyság. Az olasz lapok színházi rovatai most nagy lelkesedéssel portálják egy új színpadi nagyságnak nevét, aki hosszú amerikai bolyongás után visszatért Olaszországba s most sorra hódítja a közönséget. *Alfredo De Sanctis* a neve, a Novelli műsorához hasonló az övé is, azzal a különbséggel, hogy a kontinensen többnyire ösmeretlen angol vígjátékokat is speciálisan műveli. *De Sanctis* éveket töltött Dél-amerikában, miután Olaszországban föl hagyott az orvosi pályával s látta, hogy a sugó mestersége csak silány kosztot hoz a konyhára. Színész lett, de igazában nagy külföldi útján fejlődött ki. A hirtelenül megjelent olasz színpadi szenzáció most utra kerekedik, hogy egy kissé végigjárja társulatával Európát is.

** Az Igmándi kispap. Csütörtökön, e hó 8-án kerül színre hosszas, több évi szünet után *Bercsik* Árpádnak akkoriban igen nagy sikert aratott népszínműve, *Az igmándi kispap*. A két női főszerepet ugyanaz a két művész fogja játszani, aki a bemutatott előadásban játszott: *Elaha* Lujza asszony *Estike* és *Hegyi Aranka* *Laszár* Zsuzsa szerepét.

** A Magyar Színház. A New York szépe előreláthatólag az egész februári műsort dominálni fogja a Magyar Színházban. A hét minden napjára a színház előcsarnokában levő pénztár és a színlapon felsorolt jegyelárusító helyeken már ma árulják a jegyeket. A *Csárda virága* próbái javában folynak.

** Hol a primadonna? A nyitrai színház szenzációjáról ezen a címen emlékeztünk meg az elmúlt héten. Az történt ugyanis Nyitra, hogy a drámai primadonna kiröppent a színházból és a városban nem tudták, merre röpült. Nos, a kérdés, hogy: — hol a primadonna, már nem kérdés, amit ez a levél bizonyít:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Haza érkezve nagy csodálkozással olvastam a *Budapesti Napló* január 28-iki számában egy hirt *Hol a primadonna?* címmel. Önmagam iránti kötelességemnek tartom kérni a szerkesztő urat, hogy szíveskedjék az én tisztázásomra lapjában az alábbi néhány sort közölni.

Igaz, hogy én Nyitráról egy napi szabadsággal Pestre utaztam, de az is igaz, hogy az igazgatónnal tudattam tartózkodási helyemet, sőt az okot is, amiért vissza nem jöhettém és egyuttal levélben kértem a szerződésem felbontását is.

Nagyon fontos okom volt, hogy én a kedves nyitrai közönségemtől, aki velem mindig érdemen felül bánt el, megváltam s hogy az igazgatótól, aki mindig nagyon jó és elnéző volt velem szemben, — a szerződésem felbontását kértem.

Nyitra, február 4.

Kiváló tisztelettel
Makó Aida.

** Vendégszereplés. P. Lukács Juliska, a Népszínház drámai művésznője három estéken vendégszerepelt a zilahi színházban. A *Fedora*, *Magdolna* és a *Cigány fűszereiben* lépett föl olyan hatással, hogy vendégjátékát még egy estével meg kellett toldania, amikor a *Kameliás hölgyet* játszotta.

** A színészegylet gyűlése. Az Országos Magyar Színészegylet igazgatótanácsa holnap, kedden, délután tartja rendes havi ülését a színház nagyszínházban. A tanácsülésre a vidéki tanácsosok közül *Dobó* Sándor és *Hevesy* Gábor hívták be.

** A Városligeti Színkör igazgatósága erősen készülődik a nyári évadra. A színkör egyik ujdonsága *Donath* Edének *Barkochba* című zsidó operája lesz, amelyhez *Zempléni Gyula* ír szöveget. A Városligeti Színkörhöz primadonnának *P. Vida* Etelka, a jeles fiatal színésznő szerződött.

** A medvebőrös a Telefon Hírműködésben. Wagner Siegfried három felvonásos, a *Medvebőrös*, ma este kerül színre a Magyar Kir. Operaházban s egyuttal a *Telefon Hírműködés* is, amennyiben azt a *Hírműködés* teljes egészében közvetíteni fogja. Az előadás után, dacára a késői időnek, érdekes ujdonságokat olvastat fel a beszélő újság szerkesztője s ezek fölolvassza után *katona* és *gyógyzene* lesz hallható a kagylókon.

Uj drámák.

(Látogatás Hauptmann Gerhartnál.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Boroszló, január 30.

Idestova már egy éve, hogy *Hauptmann* Gerhart, messzi a világ zajától fekvő meghitt villájában ültünk. A lámpa és néhány gyertya halvány világosságában új darabját olvasta föl a költő abban a csodálatos dolgozó szobában, ahol minden merő hangulat, béke és egyszerűség, mintegy tanúságul, hogy belső lelki életet él ez a férfi, aki itt gondolkodik és alkot. Különbő egy drámát olvasott fel a költő, mesedrámat, amelynek a címe: *A pásztorének* volt és mely az utolsó fölvonás kivételével már egészen elkészült.

(A pásztorének.)

A pásztorének hőse egy festő, aki husz évet áldozott föl életéből *Rachel* a *kuindl* című festményének. A piktör előtt áll szoborszerű nyugalomban és tulvilági nagyságban egy angyal keményen férfias arcvonásokkal. Ennek a magasabb régiókból való alaknak dacosan panaszoja el a művész bujtáibanatát, irtóztató végzetét, amelyet, akárhogy is küzd, nem tud kiszabadítani a hitvány valóság sálakjától. Ő, aki szüntelen kutató és barcol, fölázad isten és az emberiség ellen, amely elzárkózik az eszmény elől. De az angyal megcáfolja a sorsa ellen perelőt és meleg, igaz, lelkes és lelkesítő szavakkal elébe varázsolja *Rachelt*, amint a művész eped utána, a maga teljes szépségében és erejében. És elvezeti a piktort az időkön keresztül Mezopotámiába, a tiszta pásztorok és a patriárkák közé, — oda, ahol *Rachel* élt.

Amint olvasott, vibrált a költő hangja, átszellemült arcvonásai megélnékelnek, szeme lelkesülten föllobog, karja kinyúl — és fölhangzik a pásztorének, mint az énekek éneke, a honvágyról tisztaság és fenkölttség, erő és szépség után. Ami *Hauptmann* Gerhartnak, a költőnek agyában, szívében és fantáziájában rejtezkedik, mindennek a kinyilatkoztatása ez a pásztorének és olyasmint éreztünk, mintha a dalosnak ezt a poémát ki kellene üntenie a szívéből.

Egy éve ennek immár — és ma? A pásztorének befejezetlenül maradt, ami olyannyira jellemző a költő alkotási módjára nézve. Mert *Hauptmann* Gerhart a hangulatok embere, akit ma ez és holnap is csak érdekelt.

— Elvették a kedvemet az én csödes schreiber-hai villámtól, — mondja a költő. A vasútpitkezés...

szel ellármáztak engem onnét. Most kis jószágot vettem magamnak valami dülő parasztházzal, majd itt fogok ismét dolgozni...

— És a pástörénék?

— Egyelőre abbahagytam, — magam se tudom, mikor fejezem be...

— Hát min dolgozik most?

(A szegény Henrik.)

A költő erre mosolyogva válaszolt:

— A szegény Henrik nem hagy békén, azt akarta, hogy drámát írjak róla. A szegény Henrik ötfelvényszerű dráma és pedig versben, — már sajgó alatt van, csak még némi csekélyeségeket javítok rajta.

— Kicsoda A szegény Henrik?

— A szegény Henrik egy arisztokrata világfi, aki csuf fekélyes betegséget kap és ennek következtében a világtól visszavonulni kénytelen, hogy akaratára ellenére lemondjon minden élvezetről. Ez az arisztokrata beleszeret bérliőjének leányába és ismét ép és egészséges emberré lesz. De annyira megkedvelte a magányt, az emberekkel való elhagyatottság oly édes lelki szükségletévé vált, hogy a mély lelkű férfiú most már a saját jószántából mond le a világ társaságairól, hogy a magányban bizton örülhesse magát boldogságának. De van még egy másik készülő darabom is...

Faggatni kezdtem a költőt.

(Schluck és Jau.)

Hauptmann Gerhart hosszas kérésemre végre megszólalt:

— Lássá, a mikor A szegény Henrik rideg és szigorú munkáján dolgoztam, tán önkéntelenül éreztem vágyat valami ellentét után és ekkor támadt föl előttem Schluck és Jan, ez a furcsa gézengúz alak. Ez a két furcsa név csak az én szűkebb sziléziai pátriában fordul elő. Ezt a bohózatot igazán a magam kedvéért írtam és a magam mulatságára és csak Brahms igazgató sürgető óhajára engedtem át előadásra a berlini Deutsches Theaternek. Nagyon félek, hogy azzal fog nek gyanúsítani, hogy paródiát akartam írni, tudja Isten, kire! A mese az, hogy ez a két garabonciás diák véletlenül királyi palotába jut, a hol az egyikből — királyi lesz. Többet nem mondhatok, de már előre tiltakozom az ellen, mintha aktualis szatírákat akartam volna belé rejtetni. Schluck és Jan könyvoime ez lesz: *Tréfiás és csufondáros játék öt félbeszakítással* (Spiel zu Scherz und Schimpf in fünf Unterbrechungen). — színházi alcíme pedig így szól: bohózat öt felvonásban.

Ugy látszik, hogy Hauptmann Gerhart, aki már mostan tiltakozik ilyen erőlyesen az aktuális tendencia vádjá ellen, — alighanem csakugyan kigunyolja ebben a darabban azt az igen hatalmas német nagyurat, akinek csak a művészet rejtett formáiban merik mostanság megmondani allegorikus udvariassággal az igazságot.

(Wieland Kovács.)

Ezeket mondta a költő legújabb darabjáról, amelynek közelebb megtartandó premiérje az idei szezonban a német színpad első eseménye lesz.

Hogy minő tervei vannak a jövőre nézve? Nagyon foglalkoztatja Hauptmann fantáziáját Wieland Kovács hatalmas alakja, akit nagy stílus drámának a központjává akar tenni.

— Dráma lesz belőle, regényt nem írok, legföljebb ha megvénülök, ha ötvenéves leszek, — tovább úgy se bírom az életet! — mondá a testileg és lelkileg egyaránt tüde költő abban a mélabus hangulatban, amely a finom idegzetű természeteket hébe-hóba minden külső ok nélkül fogja el.

W. J.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Tudományos Akadémia I. (nyelv- és széptudományi) osztálya ma délután Szász Károly elnöklésével ülést tartott, melyen Asbóth Oszkár belezte január 8-án megkezdett felolvasását. Azután dr. Badits Ferenc vázolta Bajza irodalmi működésének jelentőségét; ismertette munkáinak legközelebb megjelent új kiadását, melyet sok új anyaggal bővítve akként szerkesztett, hogy Bajza működését ne csak az eddigiekkel teljesebben, hanem fejlődése fokozatait és főirányait is jellemzően tüntesse fel. Itt jelennek meg először levelei is, melyek sok becses adalékokat nyújtanak irodalmunk régebbi küzdelmes életéhez. Az egyes kötetekhez adott jegyzetekben kimerítő tájékoztatást nyújt az egyes munkák és kérdések történetéhez, a munkákat megelőző bevezetésben pedig Bajza életrajzát adja elő. A tudós tanár ebből ma bemutatta azt a fejezetet, melyben — eddig jórészt ismeretlen adatok alapján — Bajza ifjúságát rekonstruálta az 1824—28. években, midőn mint patvarista a megyén, s mint követi írások a nevezetesen 1825-iki

országgyűlésen működik, vázolja önmivelő tanulmányait, Kölcsey hatását, Kazinczyhoz és Kisfaludyhoz való viszonyát és első költői sikereit.

FARSANG.

)(Menyeske-kvartett. A Budapesti Újságírók Egyesületének február 25-iki táncosal összekötött hangverseny-estéje, amint már említettük, a legkiválóbb művészi specialitások gazdag halmaza. A program egy fényessége az a remek női négyes lesz, amely az estén a magyar dalt fogja képviselni. Ahol magyar dalról van szó, ott természetesen a nemzet csalogánya: Blaha Lujza nem maradhat el. A nagy művésznő az első hang abban a kvartettben, amelyet vele olyan művészi nagyságok, mint: Ábrányiné, Diósy és Bartolucci Viktoria alkotnak. A hangverseny e fényes számát Konti József és Barna Izó népszerűbázi karmesterek irták és ők fogják a kvartettet, Radics Béla cigányzeno kísérete mellett, dirigálni. Különös érdekességet ad a kvartetnek az is, hogy Blaháné, Diósy, Ábrányiné és Bartolucci gyönyörű magyar népviseletben fognak énekelni, amelyeket Blaháné utasításai után, Boda Klórida, a Magyar Színház fő-jelmekészítője állít elő. Az estély iránt az érdeklődés óriási, mert a műsor többi pontjai is rendkívül érdekesek. A meghívottak és jegyeket holnap, szerdán kezdik kiadni, az Újságírók Egyesületének Kerepesi-ut 17. szám alatt levő helyiségében.

)(Az Egyetemi Kör mulatsága. Az Egyetemi Kör szerdai felolvasása után tánc is lesz a kör nagytérképén. A felolvasás este 8 órakor kezdődik. Belépőjegyeket ingyen lehet kapni a mulatság rendezőségénél az Egyetemi Körben (IV. Egyetem-tér 5. sz.).

)(A Magyar Turista Egyesület legközelebbi táncestélyét holnap, kedden tartja a Förster-vendéglőben. A mulatság este nyolc órakor kezdődik.

EGYESÜLETEK.

(Az országos központi honvédegyelet) választmánya ma délután 5 órakor ülést tartott az új városháza kis termében, báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt. Elhatározta a választmány, hogy az országos honvédegyület határozata értelmében az örökimádás templomára megindítja a gyűlést. A zalavár-megyei honvédegyelet újból megalakult és elnökévé Héczy Kálmán nagybirtokost, volt honvédszázadost nyerte meg. Bleier Ignác az egyetemi pénztárnok, az egykorra való hivatkozással lemondott állásáról és helyette egyhangulag Nagy Pál nyugalmazott esperesleánost, volt honvédtizedest választották meg. Balogh Sándor alelnök jelentette végül, hogy küldöttséget vezetett a miniszterelnökhöz, hogy a feltörjesztett honvédekérelmeket juttassa mielőbb elintézéshez. A miniszterelnök erre nézve határozott ígéretet tett.

Pályadíj. A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya a következő két pályadíjat tűzte ki:

A „Walkó Lajos alap” száz koronás pályadíjára a következő kérdést: A budapesti aru- és értéktőzsde árfolyamlapjának vizsgálata, különös tekintettel a százelekben kifejezett jegyzés előnyöire vagy hátrányaira a darabonkénti árjegyzéssel szemben: a) a tözdeforgalomra nézve; b) a nagyközönség szempontjából. Az értékpapírok folyó kamattal vagy a nélkül jegyeztessenek? Az 50 kgos árjegyzés előnyös vagy hátrányos-e? Minő egyéb változtatások volna-nak az árfolyamlapon eszközölendők? Pályázati határidő április 30-ika.

Lukács József száz koronás pályadíjára: „A pénzügyi tisztviselők szolgálati pragmatikájának tervezete.” Pályázati határidő március 31-e.

(Az Országos Dinok-Egyet és Nyugdíj-Intézetnek) szombaton tartott közgyűlésén az évi jelentés meghallgatása és tudomásulvétele után megkezdtek a választások, melyek során elnöknek Darvas Rezsőt, alelnöknek Ági Istvánt, titkárnak Lelső Elemert, pénztárnoknak Lelhel Andort, ellenőrnek Szecska Árpádot választották meg. Tiszteletbeli tagok lettek: Polczner Jenő országgyűlési képviselő, Márk Endre debreceni ügyvéd és dr. Ippen József orvos, akit az egyet főorvosává is megválasztottak.

SPORT.

* Vívóakadémia Aradon. Az aradi atletikai klub tegnap fényesen sikerült vívóakadémiát rendezett, amelyet Majone Vincenzó, a klub mestere vezetett. Az akadémiára első része iskolavivás volt, melyet Majone tanítványaival mutatott be. Bayer Róbert tanár kardra s törre, Scheuchenstuel alezredes, Salacz főhadnagy, dr. Sugár Jenő kardra vivott. Az első díjat Bayer Róbert, a másodikat Scheuchenstuel alezredes nyerte. Az iskolavivást Tedeschi Viktor az A. A. C. elnöke vezette dr. Hámosy Lászlóval, Raffka huszárezredessel és Krepelka Bélával. Az akadémius vivást Szántay Jenő M. A. C. és Horváth Sándor szép tör assautja vezette be. Az assautok sorozata a következő volt: Santelli Italo — Horváth Lajos vívómester (Budapest) kardra, Majone Vincenzó — Lészai Ottó (Budapest) kardra, Santelli Italo — Tanczelli Angelo (Szeged) mesterek kardra. — Horváth

Lajos mester — Lészai Ottó kardra, Szántay Jenő — Horváth Sándor kardra, Majone — Tanczelli kardra, Santelli — Majone törre.

* A tavaszi korcsolyázóverseny. Csak éppen hogy be lehetett fejezni a Csorbai tavon a nemzetközi korcsolyázóversenyt, mert ha hamarosan nem ér véget a mérkőzés, még a Csorbai tó is úgy járt volna, mint a városliget, hogy reggaltól lehet rajta rendezni, mint a jégünnepet. Tekintve, hogy az időjárás olyan nagyot változott nálunk, hogy a jégvilág már alkonyát éli, ki tudja, lesz-e még valaha korcsolyázó-verseny nálunk, s így a norvég Oestlund, a csorbai bajnok megérdemli, hogy fényes győzelme az utóknak feljegyeztesse. Oestlund egyszerűen lekanterezte különböző nemzetiségű ellenfeleit, tehát a magyarokat is, megnyervén minyen versenyt, amelyben csak részt vett. Különösen érdekes volt a bajnokság 10.000 méteres futása, ebben Greve második, Wathen harmadik lett, a két magyar résztvevő: Weisz és Péczy, a budapesti Korcsolyázó-egylet tagja kiűlt. Az 500 méteres sikversenyt a magyar Lillits Milutin nyerte meg Manno Miltiades és Pichler ellen. A norvég bajnokot természetesen nagy ovációkkal ünnepelték a vendégek, míg csak tegnap este el nem hagyta Csorbát s el nem utaztak a világ minden része felé.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az első esküdtzéki tárgyalások. A magyar esküdtzék ma szerepelt először az igazságszolgáltatás terén. Két helyen vette ma birtokába a büntető igazságszolgáltatást az új bűnvádi eljárás, Kecskeméten és Szegeden. Kecskemétről táviratozza tudósítónk, hogy az esküdtbírók ma tárgyalta özvegy Tóth Lajosné, Sáfány László és Fekecs Béni bűnpörét.

1898. október 20-ikán Tóth Lajost Kecskán agyonverték. A vizsgálat adatai szerint Tóth Lajos szeretőjétől, Gyulai Lúdiától haza felé tartott, amikor a gyilkos leűtötte. A gyanu mindjárt a meggyilkolt felesége, fia és Sáfány ellen irányult, akit le is tartóztattak, később szabadon bocsátották mindnyájukat, mert a vizsgálat terhelő bizonyítékot nem szolgáltatott ellenük.

Egy év múlva Szürszabó Andrást, ó-kécskei gazdaembert világos nappal meggyilkolták. A csendőrség ezzel az ügygel kapcsolatban Tóth Lajos halála ügyében is nyomozott s Tóth Lajosné a csendőrség előtt beismerte, hogy férje meggyilkolására ő bérelte föl Sáfány Lászlót. Megalkudtak száz forintban. Sáfányt le is tartóztatták. A második gyilkosság ügyében vezetett vizsgálat kiderítette, hogy Szürszabó Andrásnak már régóta haragosa volt a szomszédja, Fekecs Béni, aki szakszor fenyegette, hogy elteszi láb alól. Fekecsot is letartóztatták s kitűnt, hogy Fekecs, aki a gyilkosság színhelyére vezető köz végén lakott, azért viselkedett ellenséges indulattal Szürszabó Balázs iránt, mert Fekecs Béni, a Szürszabó Balázs első feleségétől származott gyermekek tulajdonát képező szőlőt megvette, azonban annak birtokába nem juthatott, mert ró Szürszabó Balásznak holtig tartó haszonélvezeti joga volt bekebelezve.

Sáfány Lászlót is letartóztatták a csendőrség, de ő mindent tagadott. A kecskeméti kir. törvényszék Sáfányt két rendbeli bérlyilkosság és egy rendbeli súlyos testi sértés büntetése, özv. Tóth Lajosné, az egyik áldozat feleségét gyilkosság büntetésere való felbujtásban való bűnrészség s Fekecs Bényt ugyan-ezen bűncselekmény miatt helyezte vád alá.

A törvényszék nagy tárgyalási termében Stipl Károly elnöke alatt ült össze a bíróság. A vádhatóságot dr. Kiss János kir. ügyész képviselte. Fekecs Bényt, Kovács Istvánt és özv. Tóth Lajosné Darányi Ferenc, a kecskeméti ügyvédi kar legregibb kriminálístája, Sáfány Lászlót dr. Kecskeméti Lajos védte.

A törvényszék elnöke a tárgyalás megnyitása-kor szép szavakban üdvözölte az esküdtteket. Fejtette a törvényhozásnak azt a célját, amely az esküdtzéki intézmény felállításánál vezérelte, körvonalozta az esküdtzéki eljárást.

Az elnök beszéde után a vádhatóság képviselője dr. Kiss János, a védők nevében Kecskeméti Lajos ügyvéd szólalt fel.

A szép üdvözlő beszédek után az elnök kellő figyelemztetése és magyaráztatásai után megalakult az első esküdtzék.

Sem a vádhatóság, sem a védők nem vettek vissza egy esküdtet sem s kijelentették, hogy föltétlenül megbiznak a magyar esküdt becsületességében.

Elsőnek Sáfányt hallgatta ki az elnök, aki tagadta a terhére rótt cselekményt. Özv. Tóth Lajosné szintén mindent tagad, még azt is, amit a vizsgáló-

bíró előtt már beismert. Özv. Tóthné kihallgatása után elnök a tárgyalást 12 órakor félbeszakította. Délután három órakor folytatták a tárgyalást. Kihallgatták özv. Tóth Lajosné és Sáfár László. Holnap kerül tárgyalásra a Szűreszabó ellen elkövetett gyilkosság. A nagyszámú tanúk kihallgatására csak holnap kerül a sor, a bűnpör tárgyalása előreláthatólag három napig tart.

A szegedi esküdtsek első verdiktje bűnösnek mondja ki az első tárgyalás négy vádlottját. Silberer Ede, Katona Imre, Fischer Lázár és Gál Simon pár hét előtt a Kalvária-utóban megölték Berkó Józsefet a kiraboltság. Elvették tőle huszonhárom forint 50 krajcárnyi pénzét. Rablás bűntette miatt álltak a törvényszék előtt. A tárgyalás elején Deák elnök üdvözölte az esküdtöket, s a tárgyalást megnyitotta. A vádlottak beismerték a terhükre rótt cselekményt.

A bizonyítási eljárás befejezése után a közvádló elmondta vádbeszédét, a védő pedig, aki az enyhítő körülmények felsorolására szorítkozott, az esküdtsekre intézményről beszélt hosszasan, mely után az esküdtsek tanácskozára vonultak vissza.

Kun Miksa, az esküdtsek főnöke, kihirdette a verdiktet, mely szerint az esküdték több mint hét szóval állapították meg a vétkességet.

Erre a törvényszék Silberer 2, Katonát, Fischeret és Gál Simont egyenként két és fél évi fegyházra ítélte.

SS Tözsdeperből bűnpör. Szenzációs fordulat állott be a Tarnóczy-Fehér-ügyben. A Fehér-örökösök ugyanis annak kimondását kérték a tőzsdebíróstól, hogy az az 52.000 forintos tartozás, amelyet Tarnóczy Gusztáv követel tőlük, nem is létezik. A tőzsdebíró az becsatolt okiratok alapján kimondta, hogy Tarnóczy ezt az összeget már 1884-ben megkapta, vagyis a közjegyzői okiratban feltüntetett törökbecsei birtok vételárát már tizenöt év előtt teljesen kiegyenlítették Fehér Miklós. Tarnóczy e határozat ellen jogorvoslattal élt és az ítéletábla leszállította a tőzsdebírósság illetékességét azzal az indoklással, hogy az iratok tanúsága szerint csak a Fehér-örökösök jogelődje vette alá magát a tőzsdebírósság illetékességének, viszont azt, hogy ezt Tarnóczy is megtette volna, semmiféle okmány sem bizonyítja. Most már a Fehér-örökösök felebeztek a Kuriához. Felebezésükben hangsúlyozták, hogy az ítéletábla csak azért nem konstataálhatta, hogy Tarnóczy is alá vetette magát a tőzsdebírósság határozatának, mert az akták közül nem kevesebb mint 66 darab okmány eltűnt, köztük az az okirat is, melyben Tarnóczy elfogadta a választott bíróságot és amelynek alapján a tőzsdebírósság a Tarnóczy részéről is megállapította a maga illetékességét. A Fehér-örökösök Tarnóczy Gusztáv ismeretlen büntársai ellen már megtették a bűnvádi főjelentést és arra kéri a legfelső bíróságot, hogy mielőtt ítélné, követelje be a pörhöz tartozó összes okmányokat, állapítsa meg, hogy a 66 okirat csakugyan eltűnt s hogy az eltűnt okiratok közt volt Tarnóczy beleegyező nyilatkozata is.

Nyiltér.

FIUMEI
KÁVÉBEHOZATALI
TÁRSASÁG

Elvámoltva és bérmentve.
Árjegyzék ingyen.

4 1/2 kgr. Modjokürtő
Jáva-kávé 7 fnt 87 kr.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A háború a parlamentben.

London, február 5.

Az alsóház ma folytatta Fitzmauricének a felirati javaslatához benyújtott módosítványának tárgyalását.

Harcourt William kifejti, hogy a háború az 1881—1885-ig követett politikától való eltérésnek következménye. Az a nagy szerencsétlenség, hogy olyan emberekől kértek tanácsot, akik egy utcában laknak a Jameson-féle betörés tervezőivel. A katonai előkészületek a boer segédcsőcsők karakterének kiesingylenésén alapultak. A pretoriai angol megbízottnak mindenekelőtt egy szabad nép ellenállhatatlan energiáját kellett volna számlálásra venni, amely nép függetlenségéért küzd. Jameson betörése a boerok katonai szervezkedését idézte elő. Ennek a vállalkozásnak az átká

nehezedik még Angolországra és ez a főoka a háborúnak.

Végül Harcourt hangsúlyozza ennek szükségét, hogy a háborút keserű végéig keresztül vigyék.

Chamberlain sajnálja Harcourt beszédének hangját. A helyzet kétségkívül komoly, de az ország nincs veszélyben. Az ország tulnyomó őhája az, hogy mindent elkövessenek a háború sikeres befejezése érdekében. Az ország és gyarmatok magatartása csodálatra méltó. Óhajtott volna elkerülni a háborút, de a háború jogos és szükséges. (Viharos tetszés.)

A szónok kiemeli az ellenzék nézeteinek eltéréseit és következtetlenségét és sajnálja a módosítvány benyújtását, mert kétséget támaszt a királyság egyetértését illetőleg. A nemzet lojális szelleme törhetetlen és nincs az az áldozat, amelyre kész ne volna és amelyet a kormány ne követelne, ha szükségesnek tartja. A háború egyik tanulsága az önkéntes és nem rendes csapatok óriási defenzív ereje. Korai volna a konfliktus megoldásának feltételeiről beszélni. A kormány lényegben egyetért Greyvel. Amennyire rajtunk áll — így végzi beszédét Chamberlain — nem lesz mások Majube. (Zajos tetszés.) A boerok sohasem létesíthessenek újra Délafrika szívében citadellát, a honnét a fajok ellenségeskedése szétterjed.

Páris, február 5. A szenátus mai ülésén Fallières 221 beadott szavazat közül 175 szóval újra elnöké választották.

A jegybank főtanácsa.

Bécs, február 5. Az Osztrák Magyar Bank mai közgyűlésén megválasztották főtanácsosokká: az osztrák állampolgárok közül Hellmann Bernát, Schlumberger Ottó, Schöller Fülöp lovaz, Suess Frigyes, Wiesenburg Adolf és Wolfrum; a magyar állampolgárok közül Deutsch Sándor, Gold Zsigmond, Jospovich Géza, Mechwart András, Pfeiffer Mátyás és Schreiber Ignác.

Horvát tartománygyűlés.

Zágráb, február 5. A tartománygyűlésen folytatták a költségvetés részletes tárgyalását. Starčević és Tuskan a jobboldalnak az általános vitában résztvevő szónokaival polemizált s azután Thiverics újra a fumei kérdéssel beszélt.

A tüntető bajorok.

München, február 5. A Würzburger General-anzeiger azt az érdekes hírt közli, hogy a német császár születésnapján a bajorországi állami épületekre nem tűznek ki lobogókat, azokról az épületekről pedig, melyeken ki voltak tűzve, rövid idő múlva levették a zászlókat.

Prága új polgármestere.

Prága, február 5. A mai polgármesterválasztáson ismét 85 városi képviselő vett részt. A szavazás előtt Voité elnökölő alpolgármester kijelentette, hogy Podlipny polgármesternek 1896. december 23-án történt döntésének megfelelőleg, midőn ugyanis Podlipny kijelentette, hogy 87 szavazatnál az abszolút többség 44 szavazat, a mai választásra vonatkozólag megállapítja, hogy 85 szavazatnál az abszolút többség 43 szavazat. A szavazásnál Podlipny 41, Srb 43 szavazatot kapott, mire az alpolgármester kijelentette, hogy Srb-et Prága város polgármesterévé megválasztották; a választás eredményét közölni fogja a távollévő új polgármesterrel. A karzatokon és az utcákon ma is tüntetések voltak mindkét jelölt mellett. Egyes csoportok keresztül akartak vonulni az utcákon, de a rendőrség szétoszlatta.

A bányász-sztrájk.

Bécs, február 5. A Pol. Corr. jelenti: A bányamunkások sztrájkja okozta közszénhiány arra indította a vasutügyi minisztériumot, hogy az államvasut nyugati vonalain tüzelőfa-szállítványokra február hónapra az I. kivételes tarifa helyett a II. kivételes tarifa legelősebb díjtételeit alkalmazza, amelyek majdnem megegyeznek az önköltségekkel. A magánvasutakat megkérlik, hogy a tüzelőfa szállítását hasonló intézkedéssel támogassák.

A Magyar Államvasutak igazgatósága a Petrozsényből és Lupényből származó közszénállítványokra a maga vonalain az osztrák-magyar határállomásokig a II. kivételes díjszabás tételeit engedélyezte, ami ezeknek a szállítványoknak a költségeit tetemesen csökkentti.

Az osztrák vasutügyi minisztérium megkérte az osztrák állami és magánvasutak igazgatóságait, hogy a közszén szállítását a maguk vonalain, amennyire csak lehet, sietessék.

Kladno, február 5. A helyzet változatlan. A Kladnói vasgyár üzemét szénhiány miatt még jobban korlátozták.

München, február 5. Az itteni sztrájkvidéken a helyzet változatlan. A tárnokban 4686 munkás sztrájkol.

Brünn, február 5. Tizenhat tárnában a mai éj-jeli munkában 1427 ember közül 496 dolgozott. Ma 206 vagon szenet bányásztak.

Közgazdasági táviratok.

Pétervár, február 5. Maranz, Oroszország legnagyobb cukorgyára, 1 1/2 millió passzívával beszűntette fizetését.

Berlin, február 5. (Gabonapiac.) Az enyhébb időjárás kissé győngítette a vételkedvet, aminek következtében a buza és rozs szállítási ára 1/2—3/4 márkával hanyatlott. Zab meglehetősen ártárolt.

Bécs, február 5. (A Budapesti Napló telefonjelentése.)

Buza tavaszra 7.90—7.87, rozs tavaszra 6.76—6.75, zab tavaszra 5.34, tengeri május—júniusra 7.97—7.97, buza május—júniusra 7.97—7.93, buza őszre 8.01—8.03, rozs őszre 6.82—6.83. Repce 12.10—12.20.

New York, február 5. (Értéktőzsde.) Váltó Londonra 4.88 1/2. Váltó Berlinre 94 1/4. Ezüst 60.—

New York, február 5. (Terménytőzsde.) (Zárás) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/2. (8 1/2). Márciusra 7.92. (7.92). Májusra 7.92. (7.93). New-Orleansban helyben 8.—. (8.—). — Petróleum Stand white New Yorkban 9.80. (9.90). Stand white Philadelphian 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.35. (6.30). Rohe és Brothers 6.60. (6.52). — Tengeri irányzata szilárd. Márciusra —. (—). — Májusra 38 1/2. (39 1/4). Júliusra —. (—). — Buza irányzata tartott. Piros ősz helyben 77 1/2. (77 1/2). Február —. (—). — Márciusra 75 1/2. (76 1/4). Májusra 74 1/2. (74 1/4). Júliusra 74.—. (74 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 1/2. (3 1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8 1/2. (8 1/2). Márciusra 7.25. (7.15). Májusra 7.40. (7.30). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 4.—. (4.—). — Őn: 28.92. (27.75). — Réz: 16.62. (16.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 5. (Terménytőzsde.) (Zárás.) Buza irányzata állandó. Február 65 1/2. (66 1/2). Májusra 67 1/2. (68 1/2). — Tengeri irányzata szilárd. Májusra 33 1/2. (33 1/4). — Zsír: Májusra 5.97. (5.90). Júliusra 6.10. (6.02). — Szalonna short clear 5.97. (6.—). — Sertéshús: Február —. (—). Májusra 10.75. (10.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Kedd, február 6. — Római katolikus: Dorotea sz. — Protestáns: Dorotya. — Görög-ország (január 25.) Naz. Gerg. — Zsidó: Adár 7. — A nap két 7 óra 5 perccel. — Nevezés d. u. 4 óra 52 perccel. — A hold két délelőtt 9 óra 59 perccel. — Nevezés este 12 óra 13 perccel. A földművelésügyi miniszter jogát délután 5 órakor.

Az első esküdtseki tárgyalás a budapesti esküdtbíró-ság előtt.

Katolikus írók és hírlapírók kongresszusa. Technikus társaság a Royal-szálló dísztermében.

A budapesti újságírók egyesületének választmányi ülése. Az Országos Iparvezetők társaság ülése délután 6 órakor saját helyiségében (VI. Uj-utca 4. sz.)

Szabó István, a művelődési pótintézmény (Eszterházy-utca 1/b. sz.) d. u. 6 órakor dr. Berend Miklós: A csecesmő dipolása.

Nemzeti Múzeum: Régisírtára, nyitva d. e. 9-10 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Az iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó bazarja nyitva délelőtt 9-10 1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Országos Képtár zárva. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 óráig 1 óráig.

Közeleketi Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, és délután 3-5-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tanácskozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 óráig 12-ig és délután 3-6-ig. Telefon szám 24—16.

Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9-2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-10 12 óráig és délután 3-10 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szendvicsek műsor.

Fölcs Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelősebb szállódja.

Paris szálloda. Váci-körút. Étterem. Elegáns kávéház. Látnyosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások konyhájában.

Petánovskij Metropoli szállódja. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő előadások.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince éttermében Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferikó híres szőlőkészítők hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az anya.

— Fáy Nándor fordítása. —

Halkan pibegve szenderog a kis gyerek,
Majd édesen gagyog,
S egyszerre im' az ablakon megátja fönn
Az esti csillagot.

Kacsóval feljő kap és a szeme
Azonnal vágyban ég:
„Oh, jó anyám, a csillagot add énnekem,
De gyorsan ám, — ma még!”

„Mily döresség, — dörmögve szól most az apa
Egy újság lap mögött, —
„Csak három éves a gyerek, s beléje már
Szeszély is költözött.

Harminc millió mérföldnyíró egy csillagot!
Ki hallott már ilyet,
A nap mellől lehozni egy bolygót ide,
Ilyet ugyan ki tett?!”

De az anyának ajkáról szól a vigasz:
„Nyugodj” kis gyermekem,
Lehozom én a csillagot, a fényeset,
— Ne félj, tied leszen,

Reggelre már az ágyadon a drágakő!
— Hallgat a kis gyerek,
Sirva-mosolygva, boldogan elszenderül
Az anya-szív felett.

Gilm.

+ A dal. Egy külvárosi kis énekes színháznak az igazgatóját valahol külföldön, ámbár kitűnően értett a szakmájához, mégis az a baj érte, hogy a legnagyobb pénzzavarokba jutott, majdnem csőd előtt állott a vidám, költelező életmódja miatt. Ő, akinek biggadt üzletembernek kellett volna lennie, nagyon is belemélyedett a világi örömeik élvezetébe. Barátai már többször kirántották a kátyúból, amibe bele esett, s ezután is még egyszer és utoljára a segítségére siettek. Bizottság alakult, amelynek elnöke az ügyek lebonyolítása után még egy jó tanácsossal is szolgált utra valóul a könnyűvérű igazgatónak. Emlékeztette Luther mondására, amely a borról, szerelemről és a daról szól. A direktor megígérte, hogy a jövőben mértéket fog tartani s megjavul. Néhány nappal azután találkozik vele a mentőbizottság elnöke, aki a jó tanácsot adta.

— Nos barátom, — kezdi a szót — hát basznál-e a jó tanács? Nem hódolunk-e már annyira a bornak, szerelemnek és a dalnak?

Bűnbánólag felelt a direktor:

— Már nem. Nagyon jól megy a javulás, a dalról már egészen le is mondtam ...

+ Képviselői illetékek. Franciaországban a képviselők naponként huszonöt frankot kapnak, Angolországban az elnök maga vagy hetven ezer forintot kap egy évre, Olaszországban, Spanyolországban a képviselők ingyen utaznak a vasutakon, Ausztriában husz koronát élveznek egy napra s utiköltségeiket is megtérítik. Belgiumban a képviselők, a brüsszeli kivételével négyszázhuszonhárom frankot kapnak havonként. Svédországban ezerhatszázötven frank jár nekik az ülészakra, amely napra s utiköltségeit tart; rendkívüli ülészakban tizenhárom frankot és nyolcvan centimeot és utiköltséget. Norvégiában tizenhét frankot, Dániában nyolc frankot és negyven frankot tesz a napidíj. Görögországban a képviselők rendes ülészakban kétezer frankot huznak, Portugáliában ötszázötvenöt frankot kapnak hónaponként. Legjobb dolguk van az Egyesült Államok kongresszusi tagjainak, ők huszonötezer frankot kapnak évenként.

+ Kártérítés tengeri betegség miatt. Ilyen pör sem volt még sohasem. Az benne a lényeg, vajjon felelősségre vonható-e egy gőzhajózási társaság a tengeri betegség következményei miatt? Sarah Ungermann Missouriban élő hölgy bepanaszolta a hamburg-newyorki gőzhajózási társaság igazgatóját, amiért a tengeri betegség miatt nem vehetett részt a naponként négyszert történet ékezesekben. Kártérítést kér ötezer dollárt. A társaság hajlandó a kiegyezésre, nehogy ha elvesztené a pört, olyan precedens álljon elő, amely miatt máskor is nagy veszteségei lehetnek.

+ Orfeusz az állatok között. Mr. Cornish is kísérletezett azzal, hogy milyen hatással van a zene az állatokra. Hegedűvel ment közűjük és először is alsóbbrendű állatokkal próbálkozott. Egy tarantella pókra semmi hatása nem volt a hegedűszónak, ellenben egy skorpiófészekben nagy mozgalmat idézett elő. Különös érdeklődést mutatott a zene iránt néhány kigyófajta. Különösen a kobra (kalapos kigyó) volt érzékeny a zenére, amelyet tudvalevőleg az indus kigyóhívók is muzsikára táncoltatnak. Erősen aludt ketrecének homokján, de az első hangra rögtön fölemelte a fejét és minél hangosabb lett a muzsika, annál jobban nyúlt fel a magasba, mint valami gertya. Minden újabb taktus és hangnem látható befolyást gyakorolt a kigyóra, a tremolonál pedig az egész testét felfújta. Más kigyófajták nem voltak ilyen érzékenyek a zenére. Egy óriási python például teljesen közönyös maradt. Annál figyelmesebb halgatói voltak Cornishnak a négy-lábúak. Egy jegesmedve nyomban előjött a ketrece háttéréből és a vasrács előtt a hátsó talpára állott és taktusra hímálta a testét és kedélyesen dörmögött hozzá. Az oroszlan nyugodtan tovább hevert, de a potája figyelmet árult el, s utóbb csap-

kodni kezdte farkával a padlót. A farkas ketrec előtt megpattant egy hur, mire a farkas meggörbítette a hátát és a farkát behúzva a leghátó sarokba rohant. Az elefántnak fuvoztak, s a hatalmas állat nyugodtan állott, csak éppen az egyik talpát emelte fel egy kicsit. Hanem amikor hirtelen a klarinétba csaptak át, a legnagyobb izgalomba esett bele, s ideoda kezdett szaladgálni. A strucc sem tudta elviselni a klarinétot és a tigris is hasonlóan a legnagyobb mértékben izgatott lett, hanem a fuvo, vagy a hegedű első hangjára ismét visszatért a nyugalom.

+ Pista látogatóban. Pista (hét éves): Édes anyácskám, szabad elmennem ma délután a Palihoz? Meghívott.

A mama: Tudod, hogy nem szívesen bocsátalak el, ha nem a pajtásod szülei hívnak meg. Talán nem is teszik nekik a dolog.

Pista: De mégis anyácskám, a Pali azt mondta, hogy biztosan eljőjtek.

A mama (este, amikor Pista haza jön): No fiam, nem voltál alkalmatlan?

Pista: Ó nem anyácskám! Pali mamája nyitotta ki maga az ajtót és azt mondta: „Ez hiányzott nekem éppen!...”

+ Ismét. Zsili ur kérdezi:

— Ha Abigailt a Szulamithban bezárják a második felvonás végén, mi lesz a neve?

— ???

— Rabigail ...

Repült.

Ötletek.

— Stettenheim. —

Aki a szemétdombra parfümöt önt, — a parfümöt rongja el.

Ha a poloskák úgy tudnának dalolni, mint a csalogányok, még kellemetlenebbek volnának, mint aminők most.

A gyermekek az emberiség legnagyobb jótétjei. Az aszonyt anyává változtatják.

Okos ember sohse attól fél, hogy a felesége meg fogja esalni, hanem attól, hogy már is esálja.

Az aszonyok szerint ránc csak valaki másnak az arcán lehet.

Hírszen nagy baj az, ha az aszony sokat beszél, de még ennél is nagyobb baj, ha sokat hallgat.

Némely hölgy nem dohányzik. Bizonyára azért, mert még nem tiltották meg neki.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Irta: KNUT HAMSUN.

(2)

Irgens iszik s így szól:

— Hazavihetem a maradékot?

Henriksen Ole bólint.

Mikor újra az üzletben vannak, Henriksen kihúzza a láda fiát, valamit kivessz belőle s a szájába dugja. Kávé, pörkölt kávé. Jó a rossz lehellet ellen.

II.

Két óra tájban nagy csoportban járnak, kelnek az emberek a sétateren. Hangosan beszélnek, nevetgélnek, köszöngöttek, jobbra, balra fordulnak; szivarfüst és a hölgyek fátyola röpke a levegőben, világos keztyűk, zsebkendők, lengő kalapok és sétapálcák ezerszínű tarkasága vonul végig az utakon és díszbe öltözött urakat és hölgyeket vívó kocsik sebes vágatással robognak.

A sarkon egy pár fiatal ember áll. Jó ismerősök. Egy pár művész, írók, egy kereskedő, meg egy olyan, akiről nem lehet leolvasni, hogy mi a foglalkozása. Ruházatuk is nagyon különböző, némelyek már felső kabát nélkül járnak, a többi még bélelt felöltőben s úgy feltűrik a gallérjukat, mintha téli idő volna. Ezt a csoportot mindenki ismeri.

Most újabb alakok sorakoznak a csoporthoz, egy fiatal, kövér festő, akit Mildének hívnak, egy pisze orru, vékonyhangú színész; Irgens és Grande ügyvéd, a nagy Grandék nemzetségéből. A legnevezetesebb alak azonban Paulsberg, Paulsberg Lars, vagy fél tucat regény és a

bűnök megbocsátásáról irt tudományos munka szerzője. Mindenütt költőnek nevezték, hangosan, nyíltan és még akkor is, mikor Irgens és Ojen, az író, vele voltak.

A színész nyakig begombolja a felöltőjét; fázik.

— Nem bírom a tavaszi levegőt, nagyon éles — mondja.

— En éppen megfordítva vagyok vele — mondja az ügyvéd. — Akár egyebet sem tennék, mint egész nap sikongatnék örömben, valósággal nyírt valami a belsőmben s a vérem egész vadászdalokat énekel. — A kis emberke előre hajolt és kiegyenesedett, úgy nézett át Paulsbergre.

— No! Nézzé meg az ember! — felelt nyugosan a színész. — A férfi mindig férfi marad, mondá az eunuch.

— Mit akarsz ezzel?

— Semmit no. De lakkeszimbán meg köcsöglakalban mégsem igen lehet rókára vadászni.

— Ha! Konstatálom, hogy Norem színész ur ötletes ember lett. Méltányoljuk uraim!

Gyorsan beszéltek, ügyesen, hirtelen kitérésik fordulatok voltak és minden kérdésre készen voltak a gyors válaszzal.

Most egy csapat kadét ment el mellettük.

— Soha ilyen fabábokat, mint ezek a katonák! — mondja Irgens. — Nézzétek csak, ezek nem is mennek, hanem valósággal totyognak.

Irgens és a festő nevettek. Az ügyvéd hirtelen Paulsberg felé nézett, akinek egyetlen arcizma sem rándult meg. Paulsberg egy-két szót mondott a képiálatsárol, aztán elhallgatott.

Valaki a tegnapi Tivolibeli mulatságról kezdett beszélni, aztán a politika került szóba... A storthing vezérfőiről mindegyik elmondta a maga véleményét, némelyik a palotát akarta felgyújtani és már holnap proklamáltatni a köztársaságot. A festő a munkáslázadással fenyegetődzött. — Tudja, hogy mit mondtok nekem az elnök, négyszemközt? Azt, hogy soha, de soha sem hajlandó kompromisszumra. nem bánja, akár-

mi lesz az unióval. Akármilyen lesz, ezt mondta szörül-szóra ezt. S aki ismeri az elnököt, az...

Paulsberg még egyre hallgatott s mivel az ő véleménye mindenképpen mérvadó volt, az ügyvéd elég vakmerő volt, hogy megkérdezze Paulsbergét.

— Hát te Paulsberg? Mit szólna hozzá?

Paulsberg ritkán szólt, visszavonultan élt, vagy tanult, vagy művein dolgozott. Mosolygott s így szól:

— A ti beszédek pedig legyen: igen, igen, avagy nem, nem. Ezen aztán mindnyájan nevettek. Egyébként pedig — tette hozzá — haza akarok menni a feleségemhez.

És Paulsberg elment. Szokása volt, hogy mindjárt elment, mielőtt megígérte.

Mielyt Paulsberg távozott, a többiek is úgy érezték, mintha távoznok kellene, nem volt már semmi értelme sem, hogy itt ácsorogjanak. A színész is köszönt és elment, Paulsberg után sietett, nagykotat lépett. A festő összéb vonta testén felöltőjét és így szól:

— Olyan bágyadt vagyok! Ugyan kinek lehet ilyenkor ebédre való pénze?

— Csipfeljél valami szatocsot. — ajánlotta Irgens. — Lásd, én már ma reggel kicsaltam egytől egy üveg konyakot.

Elmentek.

— Szeretném tudni, hogy mit akart Paulsberg avval, amit mondtok, — tűnődött az ügyvéd. — A ti beszédek pedig legyen: igen, igen és nem, nem. Bizonyos, hogy valamit gondolt, mikor ezt mondta, de ...

— Persze, hogy gondolt, — mondta Milde, a festő. — Láttad, hogy mennyire kacagott, valami jó gondolata támadhatott. — Szünet.

Egy pár sétáló járkál még az utcán fel s alá. Mindnyájan nevetnek és hangosan beszélnek. Milde folytatja:

— De sokszor kívántam én már Norvégiának, hogy bárcsak még egy olyan fej teremne benne, mint amilyen a Paulsbergé.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A kamatiabí leszállítása. Az Osztrák-Magyar-Bank főtanácsa ma ülést tartott, amelyen a vezérutkárnak a bank és a pénzpiac helyzetéről való előterjesztése után elhatározták, hogy a bankkamatiabíat egy fél százalékkal leszállítják. Holnapról, február 6-ától kezdve tehát a kamatiabí váltó és értékpapír leszámlitolásánál $4\frac{1}{2}\%$ állami járadékokra és bankzáloglevelekre adott kölcsönöknél 5% , egyéb értékpapírokra adott kölcsönöknél pedig $5\frac{1}{2}\%$ lesz.

Az osztrák-magyar bank közgyűlése. Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Az osztrák-magyar banknak mai XXII. rendes évi közgyűlése programszerűen folyt le. Az elnökölő aichholzi Müller lovag alkalmazó est 6 $\frac{1}{2}$ órakor azzal a megjegyzéssel nyitotta meg a közgyűlést, hogy dr. Kautz Gyula kormányzó influenza következtében nem elnökölhet, amit a közgyűlés bizonyára sajnálattal vesz tudomásul. Hangsúlyozta továbbá az elnök, hogy a mai közgyűlés különösen fontos, mert ez az első közgyűlés az alapszabályok módosítása óta. A közgyűlés határozatképességének konstátálása után Metzenseff vezérutkárnak előterjesztette a nyomtatásban mellékelt jelentést, mely közli a bankkegyezmény főbb megállapodásait, mire a számvizsgálóknak szintén mellékelt jelentését olvasták fel. Mindkét jelentést jóváhagyták és a felmentvényt megadták. — Azután megejtették a választásokat. Aichholzi Müller lovag, báró Wodianer Albert, Hutterstrasser és Aspitiz főtanácsosok kijelentették, hogy újabb megválasztást nem fogadnak el. Végül az elnökölő aichholzi Müller lovag bejelenti, hogy dr. Kautz kormányzó előrehaladott korára való tekintettel beadta lemondását. Elnök hangsúlyozza, hogy ő, éppugy mint a főtanács, sajnálattal látják dr. Kautzot távozni a bank éléről. Javasolja, hogy a közgyűlés vegye a lemondást sajnálattal tudomásul és egyelőre elégedjék meg rókonstzenének kinyilatkoztatásával. (Helyeslés.)

Mint bécsi levelezőnk táviratozza, az osztrák-magyar bank főtáncsa ma ülést tart a vezérutkárnak a bank és a pénz- s deviza-piac helyzetéről tett jelentésének meghallgatása után elhatározta, hogy a bankkamatiabíat egy fél százalékkal leszállítja. Holnapról, azaz 1900. február 6-ikától kezdve tehát a kamatiabí a következő lesz: váltó- és értékpapír leszámlitolásánál $4\frac{1}{2}\%$; állami járadékokra és bankzáloglevelekre adott kölcsönöknél 5% ; egyéb értékpapírokra adott kölcsönöknél pedig $5\frac{1}{2}\%$.

A Budapesti Bankkegyesület Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén megállapította az 1899. üztetvén merleget. A zárószámadások egyes tételei a következők: Vagyon: pénztár 195.433-57 forint, váltók 3.138.586-43 forint, adóskok 6.732.885-29 forint, vasutüzleti befektetés 3.312.150-83 forint, szindikátusi részesedések 1.598.582-48 forint, bankkegyesületi váltó-

üzlet részvények 850.000 forint, értékpapírok 1.159.659-09 forint, report 205.988-80 forint, külföldi értékek 73.108-23 forint, intézeti házak 500.315 forint, ingatlanok 228.902-99 forint, különfélék 80 forint, loltár 17.991-19 forint, összesen 18.015.693-90 forint. — Teher: Részvénytőke 6.000.000 forint, általános tartalékalap 803.919-92 forint, betétek és hitelezők 8.079.987-75 forint, előleg vasuti részvényekre 2.740.638-57 forint, társasági-egyleti biztosíték-alap 53.119-75 forint, intézeti nyugdíj-alap 44.210-— forint, átmeneti kamatok 33.740-45 forint, különfélék 7303-— forint, nyereségek áthozat 1898-92 forint, 73.608-52 forint, nyereség 413.165-94 forint, összesen 18.013.693-90 forint. A nyereség- és veszteség-számlán Tartozik: betétkamatok 134.501-81 forint, igazgatósági és tisztai fizetések, költségek 165.680-55 forint, adó 68.218-49 forint, nyereség 450.774-46 forint, (tavaly 433.404-18 forint). Követel: Kamatok 435.689-17 forint, értékpapírkamatok (adómentes) 165.747-34 forint, értékpapír-nyereség 5145-41 forint, szindikátusi nyereség 53.911-94 forint, jutalékok 90.773-04 forint, házbérjövdelem (adómentes) 30.299-89 forint, nyereségáthozat az előző évről 37.608-52 forint (tavaly 61.605-69 forint). Ha a meddő üzleti esztendő tekintetbe vesszük, az elért nyereség, mely az alapítóké 7-51%-os kamatiának felel meg, eléggé kedvező. A február 28-ikára egybehozt közgyűlésen az igazgatóság az alapszabályokban előírt hányadokat jóval meghaladó leírások és tartaléka helyezések után 6%-os (6 forint) osztalék kifizetését fogja javasolni.

Agrária. Csáky Sándor grófnak ily címen emlégetti telepítési rendszerét ismertette tegnap Nagy-Kikindán Jeszenszky Ignac. Előadó a Csáky-féle tervezetnek az állami telepítések felett való előnyét következtetéseiben állapítja meg: a kincstári telepos az állammal folytonos adó elengedésekre, törlesztéseknél elérhető kedvezményekre és kibúvókra számít. A kincstári telepítéseknek hiányzik a mozgató erő: a vállalat üzleti oldala, amely a haszonkereső érdekében kölcsönös kielégítésen alapszik. Ez van meg az agrária tervében. Az egyik félnek haszna a másik félnek hasznából folyik. Ebből az érdekből következik az agráriának a nevelő hatásnak nagyobb mérvű biztosítása a telepessel szemben, mivel a nép gazdasági és erkölcsi színvonalának emelése egy szerszmind a vállalat üzleti érdeke, míg állami telepítésnél csak óhajtott ideál, amelynek megvalósítása különös érdekektől nem sarkalt közegek kezében van letve. Nagy előnye az agráriának, hogy éppen vagyonalanokat telepít s ezek előtt nyitja meg a szerzés elzart útjait. Nevelőleg hat azokra is, akik ez idő szerint nem telepítettek. A termelés változatossága mellett, a most egyoldaluan foglalkoztatott nép gazdasági értelmét, ügyességét gyorsabban fejleszti. 70%-kal több munkacört köt le és foglalkoztat állandóbban, mint a nagybirtok jelen gazdálkodási rendszer mellett. A nyers termények honi feldolgozását s a befogasztást tetemesen emeli. Sok közmívelődési és humanitárius intézményt állami hozzájárulás nélkül valósít meg: például munkásbiztosítást és a vagyonalanok oktatását. E telepítési rendszer nem idez fel tulajdonjogi komplikációkat, mivel berletlen alapszik. Kivánatos, hogy az agrária az erdélyi bércecs vidékre is törekedjék s ott más irányú ipari termelésre s havasi gazdálkodásra alapítsa telepét.

Jeszenszky előadásán több száz mezei munkás is részt vett, akikre a terv rendkívül élénk hatást gyakorolt.

A Kereskedők és Iparosok Hitelesszövetkezte tegnap tartotta XVII-dik évi rendes közgyűlést dr. Rózsavölgyi Manó elnöklete alatt. A közgyűlés a felmentvényt megadta. A mérleg főbb adatai a következők: a törzsrészek tényleges befizetése 207.497 forint, több rendbeli alapok 65.024 forint 42 kr, takarékbetétek 68.614 forint 75 kr, személyhitelcsoport és tárcacsoport, valamint a folyószámlabeli tartozások összesen 544.487 forint 87 kr. Az évi nyereség 17.447 forint 49 krból az alapszabályszerű levonások után 6%-os osztalék fejében 11.594 forint 33 kr leendő kifizetés és a fennmaradó 1884 forint 96 kr pedig új számlára való átvitele hozatott javaslatba, amit a közgyűlés elfogadott. Végül megválasztott a személyhitelbíró-bizottságba 24 és a tárcabíró-bizottságba 12 rendes tag.

Ipari szeszgyárak egyezménye. Több jelentékeny ipari szeszgyár egyezményt kötött egymással a kontingens nyersszesz és a finomított szesz eladására nézve. Az egyezményt azzal a szándékkal kötötték, hogy sikere esetén a mezőgazdasági szeszgyárakat hasonló magatartásra bírják. Nem az a célja ugyanis ennek az egyezménynek, hogy a szeszárakat fölemelje, sőt inkább egyrészt ennek meggátolását célozza, másrészt pedig arra törekszik, hogy a kontingens szesz árát indokolás nélkül ne szállítsák le.

A győri kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta teljes ülését. A kamara az ipartörvény 50-ik §-ának revízióját, amely a megrendelésekkel való hűzálást megszünteti, örömmel üdvözi, a kivételes iparágak közé az irodalmi és művészeti termékeket, a házi ipari cikkekkel, a találmányokat és áru mustárakat, továbbá a mezőgazdasági gépeket kívánja felvenni. Az áruárúsztyűgyűlésről szóló törvényjavaslatot a kamara általában üdvösköni és helyesnek tartja, de korlátozni kívánja a szóbeli kikötések érvényét, az ügyletek megtámasadásának határidejét a váltóvétel megengedhetőségét tartja, ha negyél kevesebb részt kötetik ki, a részletek negyedesekek és legalább 100 forintosak. Végül a per illetékes bíróságának kikötését a felekre bízná. Az új autonóm vámtarifára vonatkozó javaslat kidolgozására bizottságot küldött ki. Az ipartestületek hatáskörének kiterjesztésére javaslatot dolgozott ki, amely kívánja a kézműiparosok összességére kiterjedő, országosan kötelező testületi szervezetet s a testületek hatáskörének kiterjesztését. Az ipartanácsokra nézve azt javasolja a miniszternek, hogy ne igyekezze ezeket életre kelteni, hanem az ipartörvény revíziója alkalmával törölje el őket, minthogy feladataikat a kamarák jobban elvégzik. Ezután folyó ügyeket intéztek el.

A bécsi Pschorrbräu csődje. Lipp Ferenc, a bécsi Pschorrbräu tulajdonosa, csődöt mondott. A passzívák 120.000 forintot, az aktívák csak 45.000 forintot tesznek ki.

Az angol-magyar kivitel társaság. Az Országos Kaszinó tanácskozó térémben ma delután 3 órakor Nagy értekezlet volt báró Dániel Ernő elnöklete alatt. A mult ülésen kiküldött bizottság terjesztette az értekezlet elé tervezetét, amely azt mondja, hogy a társaság Londonban egy minta-áruházat (Hungarian Stores) tartana fön, amely nemcsak nagy, hanem detail kereskedést is üzne, gyógyfürdőinket, nyaraló helyeinket reklámozná és minden Londonba expor-

Két huszár.

Irt: GRÓF TOLSZTOJ LEÓ.

(6)

— Üsse csak meg inkább az Iljin kártyáit jegyezze meg a földbirtokos.

Es csakugyan... Iljin kártyái gyakrabban vesztettek, mint a többiek; ideges izgatottságában elszakította az asztal alatt a vesztő kártyát és reszkető kézzel másikat választott.

Turbin fölkel a nyugágyról és megkérte a görögöt, hogy engedje át neki a bankár mellett a helyet.

A görög más helyre ült, a gróf elhelyezkedett a széken és szakadatlanul szemmel kísérte Luchnov kezét.

— Iljin! — szólalt meg hirtelen rendes hangján, amely minden akarata ellenére is tulajdorsogta mások hangját: De mit csinál? Hiszen rosszul játszol!

— Játshatom én akárhogy, mindegy az! — De így okvetlenül vesztesz. Engedd, majd játszom én helyetted!

— Nem, bocsáss meg, kérlek! Jobb szeretek magam játszani. Játsszál magad, ha akarsz.

— Mondtam, hogy magam nem játszom. Helyetted akarok játszani. Bosszant, hogy vesztesz.

— Ez, ugy látszik, végzetem már nekem. A gróf elhallgatott, rákönyökölt az asztalra és újra gondosan figyelte a bankár kezét.

— Ez gyalázat! — mondta hirtelen hangos, vontatott szóval.

Luchnov ránézett.

— Gyalázat, gyalázat! — mondotta Turbin még hangosabban és merőben nézett Luchnov szemébe.

— A játék folyt tovább.

— Ez nincs jól! — mondta Turbin, amikor Luchnov éppen megütötte Iljin egy magas kártyáját.

— De hát mi ellen van kifogása, gróf? — kérdezte udvariasan és egykedvűen a bankár.

— Hogy ön Iljint bárgunak nézi és a kártya sarkát megjelzi. Ez gyalázat.

Luchnov a vállát vonogatta és felhuzta egy kiesit a szemöldökét, amivel azt akarta mondani, hogy mindenkinek bele kell nyugodnia a sorsába s azzal folytatta a játékot.

— Blücher! Pszt! — kiáltott a gróf, miközben fölkel. — Fogd meg! — folytatta aztán.

Blücher előzött a nyugágy alól, miközben fölborította azt a hátával és majd feldöntötte a helyőrségi tisztet, a gazdájához sietett, egyikről a másira nézegetve ugatott és csóválta a farkát, mintha csak azt kérdezte volna, hogy:

— Ki gorombáskodik itt? He?

Luchnov letette a kártyát és félre tolta a székét.

— Így nem lehet játszani, — mondotta. — Nekem borzasztóan kellemetlenek a kutyák. Nem játék az, amikor egész farkát hoznak ide!

— Különösen ilyen kutyákat! Nemde vérebeknek nevezik?

— Nos, lesz játék, vagy nem lesz játék, Mihailo Vaszilics? — kérdezte Luchnov a fogadóst.

— Kérlek, ne zavarj bennünket, gróf — fordult Iljin Turbinhoz.

— Jöjj csak egy percre — szolt Turbin, s karon fogva Iljint az árnyékba vonta.

A gróf szavait onnan is meg lehetett érteni, mert rendes hangján beszélt, s az olyan volt, hogy három szobán át is meg lehetett mindig hallani.

— Hát eszedem vagy te? Hát nem látod, hogy az a pápaszemes ember elsőrangú sipista?

— Ugyan hagyj el! Mit is nem találász te ki?

— Semmi „hagyj el!“ Te hagyj abba, én mondom neked! Végre is, nekem egészen mind-

egy lehetne. Máskor talán magam nyerném el tőled a pénzt; de így roppant bánt, hogy mindent elveszítesz. Csak nincsenek nálad kincstári pénzek is? ...

— Dehogy. Hogyan is gondolhatsz ilyet?

— Hja testvér, benne voltam én már magam is az ilyesmiben, azért nagyon jól ismerem minden sipista-fogást; én mondom neked, hogy az a pápaszemes hamisan játszik. Hagyd abba a játékot, én kérlek. Mint jó barátod kérlek.

— No jó! Csak még ezt az egy játékot hadd fejezzem be.

— Tudom én jól, mit jelent ez a: csak ezt az egyet! Különben, hiszen majd meglátjuk!

Visszamentek a többiekhez.

A következő játékban Iljin Annyi kártyát rakott meg és annyi tétet behúzták, hogy sokat vesztett megint egyszerre.

Turbin az asztal közepére tette a kezét:

— De most már elég! Menjünk!

— Most már nem mehetek. Kérlek, hagyj békében! — mondotta Iljin boszusan és megkeverte az összehajlott kártyákat, a nélkül, hogy rá is nézett volna Turbinra.

— Hát akkor vigyen el az ördög! Veszíts el annyit, amennyit csak akarsz — nekem el kell mennem! ... Savalsevski! menjünk a marsallhoz!

Es odahagyták a játékszobát.

Mindannyian hallgattak és Luchnov nem osztotta ki addig a kártyákat, amíg a távozók léptei és Blücher csoszogása el nem hangzott.

— Ez aztán a tökfélő! — mondta nevetve a földbirtokos.

— No, most legalább nem zavar már bennünket — tette hozzá gyorsan és még mindig suttyóg hangon a helyőrségi tiszt.

Es folytatták a játékot.

(Folytatása következik.)

tálató cikket értékesítene. Az értekezlet elhatározta, hogy fél millió korona alaptőkével részvénytársaságot alapít, a gyűjtést nyomban megindítja és lehetőleg rövid idő alatt megtartja alakuló közgyűlését.

Vasutak bevétele. Az osztrák-magyar-államvasut társaság bevétele 3.952.843 korona (— 82.191 korona), szeptemberi helyreigazítási többlet 191.906 forint. A déli vasut bevétele 7.250.000 korona (+ 279.843 korona.)

Déligyümölcs-akció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 9.000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: *Narancs*: 160-as 6.— K-től 7.50 koronáig. 200-as 6.— koronától 7.50 koronáig. 300-as 6.50 koronától 8.50 koronáig. 360-as 5.50 K-től 6.50 koronáig. *Vérpiros narancs*: 6.— K-től 14.— K-ig. *Citrom*: 300-as 5.50 koronától 6.— koronáig. 360-as 6.— koronától 6.50 koronáig. *Mandarint*: 80-as 100-as 4.— koronától 6.— koronáig. A legközelebbi aukció a jövő hét elején lesz, mely alkalommal 8.000 láda narancsot, citromot és mandarint kínálnak eladásra.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. Bécsben a kontingentál készárú 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 155 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürrő f, kivételesen — f kilonként, vagy — k-ig páronként, középminőségű nyírott ürrő 42 fillér, páronként — korona, anyajuhok legjobb minőség — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok I. sz. minőségű — fillér, páronként — korona, kiverési juhok 23.— koronáig, páronként 27.— korona. Szerbiai juhok páronként — korona. Kecskék — korona páronként. Az egészen csekély felhajtás dacára az árak változatlanok maradtak: elsőrendű áru nem volt felhajtva.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi febr. 5-én. Készlet 128 darab. Érkezett 435 darab. Összesen: 563 darab. Eladott 493 darab. Maradt 70 darab. — *Napi árak*: 120—180 kgr. súlyban 91.—94 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 91.—94 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 91.—94 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—600 kilos 88.—92 koronáig. Malacok 68—70 korona kilonként. A vásár bangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásároscsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3229 darab magyar, 742 darab galíciai, 100 darab bukovinai, 926 darab németországi, — összesen tehát 4997 darab szarvasmarha. Az árak változatlanok.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő súlyban: magyar hizókör I. minőségű 68.—72 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 60—67 fillér, III. minőségű 50—58 fillér, galíciai hizókör I. minőségű 70—75 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 62—69 f, III. minőségű 52—60 f, német hizókör I. minőségű 76—83—84 f, kivételesen — korona, II. minőségű 66—75 fillér, III. minőségű 58—65 fillér, legelő ökrök 52—56 fillér, bika és tehén 40—68 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 5.

Az üzlet megnyitáskor vontatott volt. Élénk kínálat következtében az irányzat lanyha lett és a szombati árakat csak nehezen lehetett elérni. Forgatombai került 9000 métermáza buza, vagonárú néhány fillérrel olcsóbb lett. Más gabonafélékben a forgalom csekély volt, csak árpából került 1400 métermáza változatlan áron a forgatombai.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81.5 k. 8 K. 30 f, 190 mm. 80 k. 8 K. 20 f, (kevert) 100 mm. 80 k. 8 K. 20 f, 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f, 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f, 300 mm. 79.5 k. 8 K. 10 f, (felső). 100 mm. 78.8 k. 8 K. 10 f, 300 mm. 78.8 k. 8 K. 10 f, 300 mm. 78.8 k. 7 K. 90 f, (felső). 100 mm. 78.3 k. 7 K. 95 f, (vegyű). 100 mm. 78.8 k. 8 K. 15 f. 100 mm. 78.8 k. 8 K. 10 f, 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f, 200 mm. 77 k. 7 K. 90 f, 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f, (felső). 100 mm. 76.7 k. 7 K. 90 f, 100 mm. 76.4 k. 7 K. 35 f, (felső, rozsoz), 250 mm. 76 k. 7 K. 65 fillér.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 7 K. 87 1/2 f, 600 mm. 78 k. 8 K. — f, 200 mm. 78 k. 7 K. 90 f, (sárga), 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f, 100 mm. 77.2 k. 7 K. 82 f, 100 mm. 78 k. 7 K. 82 f, 200 mm. 79.5 k. 7 K. 82 f, 100 mm. 77 k. 7 K. 87 f, 100 mm. 77.5 k. 7 K. 75 f, 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f, 140 mm. 77 k. 7 K. 90 f, 100 mm. 76.4 k. 7 K. 70 f, 150 mm. 76.5 k. 7 K. 70 f, 100 mm. 75.5 k. 7 K. 65 f, 300 mm. 75.3 k. 7 K. 80 f, 100 mm. 72 k. 7 K. 30 f, (keverékes).

Tónai: 1700 mm. 72.8 k. 7 K. 60 fillér. Felsőmagyarországi: 150 mm. 75 k. 7 K. 70 f.

Raktáraru: 1800 mm. 73.5 k. 7 K. 65 f. Mind 3 hónapra. Zab 100 mm. 5 K. 02 f, 100 mm. 5 K. 37 1/2 f, (készpénz).

Tengeri: 100 mm. 4 K. 90 f. (Lacháza.) Rozs: 100 mm. 6 K. 40 f, (három hó), 100 mm. 6 K. 02 1/2 f, (par. kever.) Arpa: 600 mm. 5 K. 60 f, (készpénz; malomba), 800 mm. 6 K. 15 f. (Kőbánya.) Készfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint. készpénzben 50

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	kilo	100 kilogramm ár		kilo	100 kilogramm ár	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
tiszavidéki	6	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
fehértornyos	6	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
pestvidéki	6	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
bánásdi	6	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
bácskai	6	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15
"	7	75	7.50	70	7.80	8.15

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ár	
		K-től	K-ig
Rozs	új elsőrendű	—	6.25
Arpa	másodrendű	—	6.10
"	lakarmány	—	5.65
"	écsini való	—	5.45
"	sörözésre való	—	5.45
Zab	bánásdi	—	4.75
Tengeri	m. szemű	—	4.75
Repece	új káposzta	—	11.60
Köles	bánásdi	—	5.30

A határidőszét folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.76—7.69
Buza (1900.) okt.-re	7.90—7.91—7.84
Rozs áprilisra	6.42—6.40
Rozs októberre	0.—0.—
Zab áprilisra (1900.)	5.02—5.01
Tengeri 1900. májusra	4.94—4.95—4.92
Repece augusztusra	11.92 1/2—11.90

Déli éjszakai a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza (1900.) áprilisra	7.71	pénz	7.72	áru
Buza októberre (1900.)	7.86		7.87	
Rozs áprilisra (1900.)	6.40		6.41	
Rozs októberre	0.—		0.—	
Zab (1900.) áprilisra	5.01		5.02	
Tengeri (1900.) máj.-ra	4.93		4.94	
Repece augusztusra	11.90		12.—	

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.68	7.69
Buza októberre (1900.)	7.82	7.83
Rozs áprilisra (1900.)	6.39	6.40
Rozs októberre (1900.)	0.—	0.—
Zab áprilisra	5.—	5.02
Tengeri májusra 1900.	4.91	4.92
Repece augusztusra	—	—

A budapesti értéktözsde.

Már a tegnapi magánforgalomban volt alkalomunk kedvezőbb irányzatot észlelni. Csodálatos módon bécsi vételek és arbitrage-műveletek járultak hozzá a jobb irányzat támogatásához. Ugyátszik, a decouvert okozza a hangulat-változást. Az összes értékek szilárdan mozogtak a legmagasabb árfolyamok mellett zárulnak.

Az előtözsden a helyi értékekben csekély forgalom volt.

A déli tözsden a jobb hangulat folytatásra talált. Bécsi megbízások és a contremine fedezései közben emelkedések állottak be.

A helyi piacon rimamurányi részvények és közúti vasut-részvények részesültek előnyben. Az előbbieket 4 koronával, az utóbbiak csaknem 2 koronával emelkedtek.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 755.—757.—. Osztrák hitelrészvény 756.20—757.—. Osztrák-magyar államvasut 642.—643.—. Rimamurányi vasmű-részvény 654.60—656.—. Közúti vasut 677.50—678.50. Kereskedelmi bank 2885.— korona.

A déli tözsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 757.—758.50. Osztrák hitelrészvény 756.60—757.40. Osztrák-magyar államvasut 645.—647.80. Jelzálogbank 460.—. Leszámitoló bank 501.50. Rimamurányi vasmű-részvény 655.—656.—. Közúti vasut 675.—677 korona.

Forgatombai került: Salgótarjáni 638.50—639.—. városi villamosvasut részvény 335—335.50 korona árfolyammal.

Utótözsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 760.20. Magyar hitelrészvény 759.50.—. Leszámitoló bank részvény 501.50. Rimamurányi vasmű részvény 658.—. Osztrák-magyar államvasut 649.50. Közúti vasut 678.—. Városi villamos vasut 335.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 68.—71.— korona, nagyszemű 72.—76.— korona. Disznózsír: budapesti 50.—51.—

korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légerszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 40.—40.50 korona, 3 darabos 41.—42.— korona, füstölt 46.—46.50 korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.—21.— korona, 85 darabos 28.—28.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75—14.— korona, 100 darabos 19.75—20.— korona, 85 darabos 27.—27.25 korona. Szilva: szlovéniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.—17.— korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden kedvező volt az irányzat, az árfolyamok emelkedtek, mert a sztrájk megszűnéséről kedvezőbb hírek érkeztek; továbbá már elterjedt az a hír, hogy Buller ismét előrenyomul.

Déli tözsden valamivel gyengült az irányzat, dacára annak, hogy az Osztrák-Magyar Bank a kamatlábat 1/2 százalékkal leszállította.

Zárlatkor csendes volt az üzleti forgalom. Hitel-papírosok árfolyamai hanyatlottak.

Bécs, február 5. (Magyar értéktözsde.) 4% aranyjárdék 98.85. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.25. Magyar vasuti kölcsön ezüsten 99.50. Magyar keleti vasuti államkötvény 99.40. Magyar leszámitoló és pénzügybank 125.—. Rimamurányi vasműrészvény 327.25. Magyar koronajárdék 94.25. 4%-os Magyar földterhem. kötvény 94.—. Magyar hitelbank részvény 189.—. Magyar nyeresemény kölcsön sorsjegy 162.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91.40. Magyar kereskedelmi bank 287.—.

Bécs, február 5. (Osztrák értéktözsde.) 4%-os papírajárdék 99.75. 4%-os osztrák aranyjárdék 99.15. 1860-iki sorsjegy 133.25. Osztrák hitelrészvény 395.50. Angol-osztrák bank 124.25. Bécsi bankjegyzet 137.—. Osztrák-magyar bank 131.75. Déli vasut 24.90. Dunagőzhajózási részvény 71.25. Dohányrészvény 133.25. Császári és királyi arany 11.43. Német bankváltók 118.05. 4%-os ezüst járdék 99.65. Osztrák koronajárdék 99.20. 1884-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézet részvény 236.40. Unionbank 156.—. Osztrák Länderbank 118.50. Osztrák-magyar államvasut 125.10. Elbavölgyi vasut 125.25. Alpesi bányarészvény 275.—. 20 frankos arany 19.24. Londoni váltóár 242.32. Bécsi Tramvaj 141.—. Az irányzat szilárdabb.

Bécs, február 5. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 227.— Magyar hitelrészvény 189.—. Angol-Osztrák bank 124.25. Union bank 137.50. Länderbank 156.—. bankjegyzet 118.75. osztrák-magyar államvasut részvény 135.40. északnyugati vasut részv. 25.—. elbavölgyi vasut 125.—. dunagőzhajó részv. 119.—. alpesi bányarészvény 295.25. májusi járdék 99.75. osztrák koronajárdék 94.25. magyar aranyj. —. magyar koronajárdék —. német birodalmi márká készpénz 127.50 ultimóra —. török sorsjegyek —. rimamurányi vasmű —. déli vasut —. dohányrészvény —. Napoleon d'or 19.23/3. Lombard —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, február 5. (Tözsdei tudósítás.) A kohó- és bányarészvények a mai tözsden tovább emelkedtek, a kedvező rajnavidékai és vasúti konjunktúra jelentésekre. Kedvezően hatottak azokra az értékpapírokra a Düsseldorfból és a szejlandi nyers vaspiacról érkezett jelentések is, amelyek a közén és vasrészvények árának emelkedéséről szólnak. Bankértékek a kedvező mérlegekre való kilátásra szintén élénkebbek voltak és emelkedtek. A járdékpia szilárd. Török sorsjegyek jó keresletnek örvendtek. Vasuti részvények jól tartottak magukat. Kanada-Pacific és Kelet-Porosz vasuti részvények javultak. Magánleszámitolási kamatláb 4%.

Berlin, február 5. (Zárlat.) 4%-os papírajárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 94.50. Osztrák-magyar államvasut 138.25. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.55. Magyar vasuti beruházási kölcsön 201.80. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 196.60. Altálasos villamosácsi Edison 261.80. Gelsenkircheni 207.75. Laurakohé 274.60. 4%-os ezüstjárdék 99.10. 4% magyar aranyjárdék 99.30. Osztrák hitelrészvény 236.75. Déli vasut 27.90. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.50. új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.50. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 159.60. Harpeni 222.25. Az irányzat szilárd.

Berlin, február 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázeles magyar aranyjárdék 99.30. Magyar koronajárdék 94.50. Osztrák hitelrészvény 238.50. Osztrák-magyar államvasut 138.40. Déli vasut 27.90. Északnyugati vasut 305.60. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.50. Buschthegdi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, február 5. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 98.90. 1860. sorsjegy 140.50. Déli vasut 27.50. 4% osztrák aranyjárdék 100.30. Osztrák hitelrészvény 238.10. Osztrák-magyar államvasut 138.—. Olasz járdék 94.60. 4% magyar aranyjárdék 99.45. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 5. (Zárlat.) 4.2% papírajárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100.60. Magyar koronajárdék 94.40. Osztrák-magyar bank 131.—. Déli vasut 27.60. Elbavölgyi vasut 125.—. Londoni váltóár 205.—. Bécsi bankjegyzet 138.20. Villamos részvény 146.—. 8%-os magyar aranykölcsön 82.—. 4%-os ezüstjárdék 99.05. 4% magyar aranyjárdék 99.50. Osztrák hitelrészvény 236.90. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Északnyugati vasut —. Bécsi váltóár 84.50. Párisi váltóár 81.45. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 276.—. Az irányzat igen szilárd.

Frankfurt, február 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 238.20. Osztrák-magyar államvasut 138.10. Déli vasut 27.90. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék 94.55. Laurakohé 273.70. Harpeni 221.80. Discont 196.70. Alpesi —. Bécsi bankjegyzet —. Szilárd.

Páris, február 5. (Zárlat.) 3% francia járdék 100.70. Olasz járdék 93.45. Osztrák-magyar államvasut 688.—. Francia törleszt. járdék 99.95. 4% magyar aranyjárdék 99.50. Török dohányrészvény 288.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járdék 132.57. Osztrák földterhelési részvény —. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék —. Ottomankbank 576.—. Párisi bankrészvény 1102. Alpesi bányá részvény —. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 4. A sertésüzlet irányzata csekély forgalom mellett kellemesebb.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 86—88 fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 94—96 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 92—94 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (párónként 220—280 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilo-

gramm felüli súlyban) — fillérig. — Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig. — Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 89—90 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 88—89 fillérig.
Sortelési szám: 1900. febr. hó 3. napján volt készlet 17262 darab, 1900. február hó 4. napján felhajtott 734 darab, 1900. évi február 5. napján elszállított 974 darab, 1900. február hó 5. napjára maradt készletben 17022 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, február 5.
A helyzet még mindig változatlan. A depresszió Európa nyugati, a maximum pedig Európa keleti felén vesztegel.
Az idő egyedül a depressziós területen csapadékos, ott is csak jelentéktelenül.
A hőmérséklet általánosan emelkedett és a fagy hatása északra húzódott.
Nálunk az idő csak szórványosan volt esős, jobbra csak az alföldön és mindenütt jelentéktelenül.
A hőmérsékleti viszonyok alig változtak.
Küldés: Továbbra is enyhe idő várható, csak olvásra jelentéktelen esővel.

VÉR-PIROS faj-narancs

helyben száza 2,50, 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasuton szállítva egy eredeti láda 100—160 darab 4 forint 70 krajcár.

Vérpiros fajnarancs	1,75
Vérpiros muscat narancs	2,00
Muscata fajnarancs	1,40
Íz, óriás narancs	1,40
Muscata narancs 50 drb	2,00
Citrom szép tartós	1,20
Martini görzi	1,85
Citrus, olasz 5-6 rózsás	1,40
Citrus, 1. hordó 80 drb	1,40
Alma erdélyi faj	1,30
Jamaika-rum 5 kl. üveg	5,00
Idei burgonya máltai	1,10
1 k. datolya tunisi	0,80
1 k. cukor datolya francia	1,30
1 k. cukor gyümölcs	1,80
1 k. Malaga-szőlő legcsébb	1,40
1 k. Salom-bonbon 1,20 és 1,60	
1 k. Csokoládé-bonbon 0,80 és 1,20	
1 k. Francia mandula	1,60
Tea igen finom	0,40
Örökzöld finom vegyes dőlő gyümölcs kávé doboz	1,40
Csokoládé fin. vanil. 100 kál	0,70
Salom-bonbon, kávéja 1,20 és 1,60	
Salom-bonbon darabja	0,20

Tea
Örökzöld tea 1,50
Kávé keverék tea 1,20
Kávé keverék tea 1,20
Kávé keverék tea 1,20
Kávé keverék tea 1,20

PINTÉR GYULA
cs. és kir. udvari fősekkerekes
Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz

REKLAM-PLAKÁTOK

(utcai falragaszok és kifüggeszthetők)
művészies kivitelben
papír és celluloidon és minden egyéb
reklám különlegességek
mintaraktára
VAJDA és WEISS
BUDAPEST,
V., Fürdő-utca 4.
„Fortschritt“
Registrator“
(levélrendező) magyarországi vezérképviselete.
Irodai cikkek raktára, finomabb kivitelű
kő- és könyvnyomdai munkák
felvétele.

Meghívó.
Az Első ceglédi téglagyár részvénytársaság évi
rendes közgyűlése 1900. évi február 18-án vasár-
nap d. e. 8 órákor a városkai közgyűlési termében
tartatik meg, melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Tárgysorozat:
1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
2. Az évi zárszámadás előterjesztése.
3. Netáni indítványok.
4. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.

Előzetesnek a t. részvényesek, hogy az
alapszabályok 25-ik §-a értelmében szavazati joggal
azok bírnak, kik az 1890-ik évi december 31-ig a
részvénykönyvbe bejegyezve vannak, továbbá, hogy
szavazati joguk gyakorolhatása végett részvényeiket
1900. évi február 14, 15 és 16-ik napjának (d. e. 8—12,
és d. u. 2—5 óráig a társasági hivatalban (Dr. Halász
László ügyvéd úr házában) felmutatják.

Az igazgatóság nevében:
Bíró Mihály, elnök.

436. szám. 1900.

Feladasi hirdetmény.

A pécskai m. kir. erdőgazdonság irodájában 1900.
február hó 19-én, d. e. 10 órákor az 1900—1904. évi
vágásterületeken tövön álló fakészletek eladása iránt zárt
írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szó-
beli árverés fog tartatni. A vágásterületek, melyeknek
minden egyese külön üzletet képez, a következők:

a) német-szentpéteri ártéri 28.52 holddal, 450.79 m³
épületi és műszerfa, 4664.27 m³ tűzifa, kikiáltási ára:
26924 K. 48 fillér.

b) ó-pécskai „Háda“ nevű vágás területeinek kéthar-
madrésze 60.59 holddal, 727.78 m³ épületi és műszerfa,
9041.69 m³ tűzifa, kikiáltási ára: 46712 K. 02 fillér.

c) a „Gedus“ nevű vágás területeinek kétharmadrésze
96.69 holddal 148.80 m³ épületi és műszerfa, 14032.94 m³
tűzifa, kikiáltási ár: 50632 K. 18 fillér.

Írásbeli 10%-os bántépénzzel ellátott ajánlatok az ár-
verés napjának d. e. 10 órájáig a pécskai m. kir. erdőgazd-
nokságnál (Arad megye) adandók be.

Távirati és utóajánlatok nem tárgyalatnak.
Bővebb felvilágosítással szolgál a lippai m. kir. fő-
erdőhivatal és a pécskai m. kir. erdőgazdonság.

Magyar kir. főerdőhivatal
Lippán, 1900. évi január hóban.
(Utánnymot nem díjazatik.)

Elsőrendű hazai gyártmány.
Mégis csak legjobb a
FIUMEI
Csokoládé és Cacao.
Kapható MINDENÜTT.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és buda-
pesti katonakórházakban), részben magánorvos
tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACS, J.
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyútfolyásokat, bújá-
kos sebeket, syphilit, az énfertőztetés utóbjait
Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira fel-
karolt és hatásában páratlanul sikeres

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nőknél fehér-folyást befes-
kenedést nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségek-
ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-
állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
jött hátrányokat gyógyít a legújabb gyógy-
mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárás.
Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal választotok; eset-
leg gyógyszeréről is gondoskodva lez.

Most jelent meg:
Szellem, Erő, Anyag

Szellemválasz
Büchnernek
Kraft und Stoff
című könyvére.
Irta
Adelma,
fordította
Tóvölgyi Titusz.

Ára 3 korona.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában
BUDAPEST,
József-körút 18. sz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP lap PAP lap PAP lap

1. Személyesítő vaságy 3 10,00
1. matrac 1,00
1. drb rouge paplan 1,70
1. szatén paplan 2,50
1. szatén csokolir paplan 3,50
1. szatén csokolir paplan 4,50
1. szatén csokolir paplan 5,50
1. fodrosat, szatén paplan 12,00
1. jó váson ágyfedő 1,20
1. drb jó váson csillan pap-
lan 1,80
1. drb csillan paplan 1,80
1. drb jó lencsérő 1,50

1. acél szedőny ágybetét 5,00
1. lenyári ágybetét 1,00
1. lenyári szalmazak 2,20
1. matrac 2,80
1. Crinde Afrigue matrac 4,50
1. lencsér 12,00
1. társasági ruganyos mat-
rac 16,00
1. nagy szoba szőnyeg 300x200,50
1. alhasi tunis függöny 1,50
1. bouret ágytérítő 2,20

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrac és kárpitosar gyárosok, szőnyeg, függöny,
ágy- és szalmazak, nagy váson ágybetét, lenyári ágy-
betét, lenyári szalmazak, lenyári szalmazak, lenyári szalmazak,
BUDAPEST, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánunk ingyen és borsmenten küldeni.
Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

TITKOS BETEGSÉGEKET
húgyútfolyásokat és sebeket, az énfertőztetés utó-
bjait, elgyengült férfierőt, nőknél fehér-folyást, bőrbetegsé-
geket, valamint mindazon női betegségeket, melyek-
nek a magtatásba egyúttal fűződik a bőrbetegsé-
gek gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel,
gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülészeti dor.
volt csász. kir. oszt. főorvos
RENDEL: naponta d. e. 10 óráig és este délután 4 óráig,
este 7 óráig és 9 óráig.
Díjazott levelekre leggyorsabb átvétellel válaszoltok
és orvosgyerekekről is gondoskodva lez.

Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerző: Dr. GARAI ANTAL
népmondakészítő **NEPSZERU UTUTATÓ** (mar-
tár 1900. évi kiadás) című könyve, mely a betegségek és azok
ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt 2 rt 10
kr., most csak 90 kr. A könyv jó beemelésre lesz
alkalmas, 1 rt bekiadás mellett bérmenten v gy 90 kr.
utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nem
élet ébredése. — III. Az énfertőztetés és az éjjeli mártó-
lések. — IV. Húgyúti betegségek (trippa) és húgyúti beteg-
ségek. — V. A bűntudat (syphilitis). — VI. Fehér-folyás. — VII. El-
gyengült férfierő. — VIII. Női betegségek. IX. A ivar-
szervek megbetegedéseinek előzete és megelőzése.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle
injekció és labdacok
a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgy-
csőbántalmaknál — húgyútyaggyulladások és fo-
lyások. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt,
kellemetlen utóbjak nélkül. — Pontos haszná-
lati utasítás minden megrendeléshez mellékelte-
dik. Egy adag ára, friss bájoknál 1 rt 60 fr.,
idült régi bájoknál 2 rt 50 fr., postán küldve
esomagszársért 23 kral több, portó nélkül.
A valódi készítmények egyedül megrendelési helye:
Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33.
Raktár:
Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.
Sziveskedjék ezen hirdetést kívánni és megőrizni.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

Másodszor:

A medvebőrös.

Opera 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzeszte Wagner Siegfried. Fordította Várady Sándor.

Személyek:

Kraft Hans	Kertész Anna	Váradi M.
Friblich	Szendrei Muffel ezredes	Váradi
Lene	Rotter G. Wild	Beck
Gunda	Berts Az idegen	Ney D.
Lujza	Szilágyiné Az ördög	Kornai
Wippenbeck	Krétschy Heimer	Mihályi
Spitz	Dalmoki Öreg pór	Ney B.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

A nők barátja.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

De Ryons	Náday Jane de Simrose	Márkus
Montégre	Horváth Leverdetné	Helvey L.
De Simrose	Császár Hackendorf	Nagy
Des Targettes	Borcsényi József	Faludi
De Chantrín	Dezső Inas	Narcisz
Leverdet	Vizvári	

Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

A proletárok.

Színmű 4 felv. Csiky Gergelytől.

Személyek:

Szedervári	Rákosi Sz. Irén	Török L.
Zátonyi	Gyenes Mosolygó	Ujházi
Timót	Szigeti Darvas	Mihályi
Bankó	Zilahy Elza	Szacsavayné
Tulipán	Gabányi Borcsa	Vizváriné

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tállay Kálmán	Góth Biszka	Szerémy
Lili	Kalmár Miska	Győző
Baráth Ödön	Tapolczai Lizi	Pécsi
Napoleon	Hegedűs Zsuzsi	Makróczy
Fülöp	Gál Gusztó	Bárdi
Flora	Delli E. Narcisz	Almási
Maszkák	Rónaszéki	

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

Bojár Tereska mint vendég.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerzeszte Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault E. Kury	Ill. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatellerault
Thea táncosnő	Bojár Beaugency	Solymosi
Maréchalné	Kecskényi Pontbichet	Szerdahelyi
Paméla	Harmath Trénitz	Kovács K.
Carmon	Makkos Celestin	Tollagi
Teréz	Vidorné Öreg borbély	Ujvári

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képből. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzeszte Gustave Kerker.

Személyek:

Bronson	Sziklai Cora	Margó
Harry	Ráthonyi Kenneth	Girőth
Kurt	Vidor Blinky	Rózsahegy
Snifkins	Mátrai Kissie	Rózsa L.
Twiddles	Beöthy Fifi	Ledofsky

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Korepesi-ut 21.

Kedd, 1900. február hó 6-án.

A dobsinai jégbar angról.

Transvaal.

Irta György Aladár. — Hopp Ferenc és Newton eredeti felvételén után készült 35 vetített képpel.

A vas.

Kulturális németi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Mégis

csak legjobb a

KÁVÉ és TEA

közvetlen a tengeri hajóról,

FRATELLI DEISINGER cégtől.

A szétválasztás 5 kg-os zsákokban is.

Arjagyzék bérmentve.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stílusban újonnan átalakítva. Ma és mindennap Tisztelettel! Rosenbergsz Lajos, kávéház tulajdonos.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű tóli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Putzer György

újonnan átalakított pinceétermében Deák-tér. ma és mindennap ILLÉS GÉZA jó hírnevű nemzeti cigány zenekara hangversenyez. — Borai kizárólag csakis Putzer Antal pécsi és baranyai bortermelőtől valók.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma nagy előadás.

Hatásos sikerű műsor!

Sennora Montero

az arragoniai szépség.

Donauperlen A japáni
énekes és tánc hármas. ROYAL-csoport
Olschansky és Torokicsa és
Miss Lanny Mukiesi.excentrikus akrobaták és Ganova contorsionista-
boxoló parodisták
Ugyint az újonnan szerződött ki-
tűnő művészek.Jegyek elővételben kaphatók: Weisz A.
nagyfőzse, Károly-körút 26. és a nappali
pénztárnál.
A mulató villanyos világítása saját gépei által es-
közöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá-
rok által készítették.

Most jelent meg!

A polgár,
mint esküdt.

Irta:

Dr. Gonda Dezső.
Ára angol vászonkötés-
ben 1 fnt 20 kr.Kapható a „Budapesti
Napló” kiadóhivatalában,
József-körút 18.

Prévost Marcel:

A scorpíó.

Francia eredetiből fordít.

Br. Podmaniczky Horác.

Ára 1 forint.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában

József-körút 18.

A TŰZ által

sérült áruk

végleges kiárúsítása február hó 28-ig tart.

Az égéstől kevésbé sérült rumburgi és irlandi vász-
nak végenként, a jobban sérültekből — az égett részek ki-
vágása után — visszamaradt sértetlen részek 5—8 és
10 méteres maradókkban kerülnek eladásra.Az üzlet március elején teljesen újjá alakítatik át s ez
idő után egészen friss áruk állanak a t. vásárló közönség
rendelkezésére.Üzlettem bejárata az átalakítás után nem
mint eddig az Erzsébeti oldalon, hanem a Bécsi-utca felől
lesz.

Kiváló tisztelettel

Preisach Vilmos

Neurath Adolf veje

V., Erzsébet-tér 7. V., Bécsi-utca 9.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Messalina.”

Előzőleg:

Die Wunderkur

és

Egy karambol okai.

Továbbá fellép a kedvelt dalnokos

Sofie Ferenczy.

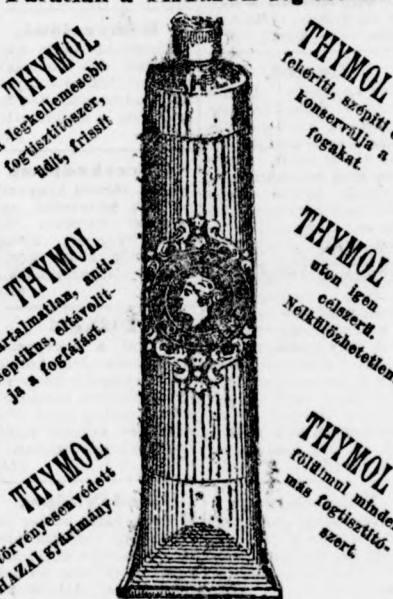
Erkély incognito páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsé-
kelt árak.

Haagenmacher H-Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Haagenmacher Kőbánya-Haagenmacher Budafok.

Páratlan a THYMOL fog-creme!

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.
6 tubus díszes dobozban 3 korona bérmentve.

Egyedül készítő és főzetőküldési raktár:

SCHWARTZ illatszergyára

hygien. kosmet. laboratórium.

Budapest, Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és főközlét:

TEMESVÁROTT (Színházépület).

Az addigiektől teljesen eltérő kir. szabadalmazott

új szerkezetű szifonfej

érdekesítéshez tökéletesen vállalkozó vagy gyáros keres-
tetik társul vagy a kir. szabadalom megvételére.A találmány az addigiektől teljesen eltérő szifonfejeket
egészlegesen új szerkezeti szempontból
teljesen felülülte, mert a szifon feje nem a kifolyó
csőből, hanem az azon alra szifon egészen külön nyi-
lason át történik, mi által piszkos behordása a palackba ki
van zárva.A fentlelt szifonfej a szifonvezeték szakmára nézve
igazán epochális és szerpikus találmánynak fogva könyv
lona azt a győgykeletet, valamint a nagyközönséggel
is megközelíteni.A fentlelt és szabadalomtulajdonos esetleg hajlandó a
fent lelt szifonfej gyártásánál közreműködni. Bővebb fel-
világosítást készséggel nyújt, vidékieknek levélben.

BERGL SÁNDOR

mérnök szabadalmi írója

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 12. sz.

„Reuma-szesz”

orvosi tekintélyek által kit. ell. kitérő. Bámolatoss gyors és
biztos hatásu, a test bármely részénél, u. m. reuma,
csusz, ischia, könyök, csigolyák, szemek, nyílalás
stb. ellen. Fog- és fejtámaszt 3 perc alatt megszüntet.
1 üveg ár: 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40
fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertárában, ug-
yszintén a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest,

Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerár a

„Nador”-hoz.

Minden azo egyasari beiktatasa postai beutokbol 1 kr. Cimnel ellatott hirdeteseket kulon 30 kr. kincstari helysegdij jar.

APRO HIRDETÉSEK

A hirdetesekre diamentesen az felvilagositast a kiadohivatal: Jozsef-kortut 18. szam.

Levelbeli tudakozodasra ingyen adunk felvilagositast, csak a valaszra szukszes helyeget kell mellkelni. Tudakozodasoknal a hirdetes szamat a kiadohivattal mindig kozolni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

reszere

a kiadohivatalban

Jozsef-kortut 18.

valamint a kovetkezo dohany-tozsdekben:

Breuer noverek, Toroz-kortut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-fele tozsde Pottolter.

Benda Jozsefnek, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetesi iroda Marokkó-utca 2.

Sopronyi V. dohany-nagytozsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksané, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tozsdéjében, Kecskeu-utca 14.

Weltzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Válás után.

Level ma elment. 2765

Nagymama 21.

En ott voltam, yartam, de hiaba — Miért? 2764

Romeo.

Édes anygatom! Nem a levelestuntam én meg, a melynek minden egy szava a szivemtől jön, hanem a sok vádat, amely ellen nem védekezhetem. Okvetlen nyujts módot aboz, hogy bebizonyitthassam azt, hogy mily ártatlanul sujtasz vádjaidat, mert ha másként nem lehet, kénytelen lennők itt e helyen lehetök burkoltan mindenre válaszolni, s akkor meggyözdök arról, hogy igazságtalanni vádolasz. Talán nékem több okom lenne szerelmekben kételkedni, mert a két legutóbbi leveled bekezdése nagyon is a mellett szól. Pá. sok édes pusztit küld Júlíd.

5690

Fügőgenyek

figyelmébe egy pár buton, (füllevaló) mely 650 fruba kerül, 450 frut megkapható. Cim a kiadohivatalban. 2761

Házasodni óhaj

egy csinos, fiatal, jó családból való állami (uni-formis) hivatalnok. Jelenlegi fizetése ugyan csak 2400 korona, ellenben előléptetés már legközelebb várható. Azon t. szülök vagy gyámok, kik ezen már nem szokatlan uton velem érinkezni óhajtanak, teljes tisztelettel kérek, hogy a kereseteket, (melyeket becsületesen díszre hoztak) mellett vissza-számarmatokat) vagy levél, leg "C-k" jellegű alatt e lap kiadohivatalához küldjen. 2751

Igen egyszerű,

befektetést nem igénylő találmány eladó. Főleg asztalosok, építővallalkozók számára alkalmas. A találmány oly természeti, hogy könnyen megszereshető hozzá a hatóságok ajánlása, mert régen írt és sokszor hangzott már szükségletnek tesz eleget. A feltaláló kész volna esetleg közös nyereségre dolgozni a vállalkozóval. Reflektánsok címei kértetnek. Találmány" jelző alatt e lap kiadohivatalába. 2746

Postabélyeget

1899. évből való 1 frtosat használatra veszek 3-10 dbot. Cim a kiadohivatalban. 2749

Egy belvárosi

nagyobb papírkereskedéshez a rendes vevők látogatására egy keresztény szakember mint ügynök keresetköt. Sajátkezűleg írt ajánlatok "B. 160" alatt. 5691

Raktárnoki,

pénzbeszedő, üzletvezető vagy más effélé állást keres intelligens jó megjelenésű kereskedő. Cime a kiadohivatalban. 2758

Angol

tanítót vagy tanítónő keresek. Ajánlatot "Dr. Juris" cim alatt e lap kiadohivatalába kérek. 2757

Wanted

An American or English Lady who has patience to teach and amuse a little girl of three for the day. Letters per English Lady to the office.

Fiatallásztvezető

(kereskedő) nőiünni óhajt, oly jó családból való ír. nő keres, kinek 6000 korona hozománya van, hogy az általa 6 év óta kezdett üzletet átvehesse. Leveleket "Boldog házasság" cimén e lap kiadohivatala továbbítja. 2741

Könyvelő,

ki hosszabb ideig nagy cégeknek volt alkalmazva s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cim a kiadohivatalban. 7242

Kereskedelmi

iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végzte, kitűnő irással bír állást keres. Cime a kiadohivatalban. 2705

Előkelő

családnál a Kerepesi-ut és Múzeum-körtut közelében, distingválit hölgy részére csinosan burtozott szoba, esetleg teljes ellátással is azonnal kiadó. Cim a kiadohivatalban. 2743

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok. mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek "2000-3000 korona" alatt. 2733

Bármily

foglalkozást elvállal erőteljes fiatal ember. Cim a kiadohivatalban. 2728

Kossuth Lajos

életnagyságú kitűnő mellkép (kifestés) díszes aranyozott keretben 60 frut eladó. Megtekinthető e lap kiadohivatalában. 2685

Dohánytozsde

legforgalmasabb fúton igen jó jövedelmű, férjhezmenés miatt átadandó. Cim a kiadohivatalban. 5682

Cimbaleom

pedálos gyönyörű darab negyed áron 48 forintért eladó. Cim a kiadohivatalban. 5673

Okl. ízr. tanító,

ki a héberben is jártas, gyenge tehetségű gyermekeket sikerrel oktat, még néhány szabad órával rendelkezik. Szíves megkereséseket "Tudás 30." jelzőre kiadohivatala kérek. 2718

Házmesternek

ajánlunk egy jelenleg is oly minőségben levő tisztoságot egyén. Cime megtekinthető a kiadohivatalban. 2712

Uri ellátást

esetleg ebédkosztot nyerveket 2 ur Andrássy-ut, körutak közelében, előkelő családnál. Cim a kiadohivatalban. 5687

Fehér varrónő

ajánlunk javítások elkészítésére, házba is jár. Cim a kiadohivatalban. 2763

Fűszerüzlet.

14 év óta fenálló kitűnő fűszerüzlet azonnal átvehető, az átvételhez 1500-2000 forint szükséges. Az üzlet menetéről személyesen meggyözdök. Cim a kiadohivatalban. 2762

Egy agárkutya

találattott a karácsonyi ünnepek alatt. Cim a kiadohivatalban. 5692

Ügyes vasalónő

ajánlunk házhoz. Cim a kiadohivatalban. 2745

Egy

nagyobb lap expeditor keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cime a kiadohivatalban. 2737

50000 korona

2-3 életről hátra, II-ik kötetre kölcsön adatik. Ajánlatokat "B. S." jelzőre a kiadohivatalba elfogad. 2744

Az anyalföldi

rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376 ö. ölcson eladó. Cim a kiadohivatalban. 2744

Megveszem

az "Universum" és "Gartenlaube" mult évi folyómat. Cim a kiadohivatalban. 2730

Bernátfalván

(Pozsátpéterin) 1500 ö. ölcson kuttal együtt sürgősen eladó. Cim a kiadohivatalban. 2536

Bolthelyiséget

keresek az Erzsébet-körtut

a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvart raktárral. Ajánlatokat "H. J." jelzőre e laphoz küldendők. 2713

Üzlethelyiség

a főváros legélénkebb helyén azonnal átvehető. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadohivatalban.

Kitűnő gyermekruha varrónő

A nagybabcsutól előkelő hölgyköznység figyelmébe baktörökden ezenem felhívni, miszerint a legelőkelőbb és a legkényesebb izlésnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan elvállalok. Joél Mór ur gyermekruha-szalonjában évekig működtem. Cim e lap kiadohivatalában. 2754

Az Andrássy-ut

közvetlen közelében — egy mellék-utcaiban — egy szoba, konyha és hozzártartozásokból álló éves lakás, burtozva, igen olcsón azonnal kiadó. Ha az illető május hónapig tartó megmaradni óhajtaná, a burtozást örök áron eladó. A burtozást darabonként is eladó. Bővebbet e lap kiadohivatala. 2755

Jókai

összes műveit óhajtom megvenni olcsó áron. Cim a kiadohivatalban. 2729

3000 korona

óvadékkal rendelkező, intelligens fiatal ember könyvelő vagy pénztárnoki állást keres, elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadohivatalban. 2747

Közhűség,

rekedtség, vegyen 30 kr. Rétty-féle pemest-fücsköt. 2747

ERENYI-féle

Ichtiol-Salicyl egy tégely megszüntet: bőrviseket, mindennemű bőrmorbozást, bőrküteg, izzadást, szaglat. 1898

Csinosan burtozott, teljesen külsőbejárati szoba

hölgynek vagy urnak február 15-re olcsón kiadó. Cim a kiadohivatalban. 2740

Antik

butor.

Egy grófától megveti, Kun László királyt ábrázoló antik kép, valamint 1 antik titkári szekrény és másnemű régi és új burtoz, háló-, ebédlő-, uri és szalon berendezések barokk, angol és ó-német stílusban, továbbá nagy vályszék különféle modern mesterek által készített eredeti lajfestményekben, valamint szőnyegek, függönyök, asztal- és ággyterítők olcsón eladó; ugyazintén használt burtoz megvetetnek vagy újakkal kicseréltetnek. Budapest, Kerepesi-ut 64. i. em.

OHNET:

Ohnet. A bánya. 1.-

Ohnet. Lisa Fleuron. 1.-

Ohnet. A Croix-Mort grófnő. 1.-

Ohnet. Sarah grófnő. 1.-

Ohnet. Akarat. 1.-

Ohnet. Rameau orvos. 1.-

Ohnet. Utolsó szerelem. 1.-

Ohnet. A vasyáros (hámosor). 1.-

Ohnet. A Pierre lelke. 1.-

Ohnet. A gyűlölet. 1.-

Ohnet. Nimród és társai. 1.-

Ohnet. A gyermek joga. 1.-

Ohnet. Régi harag. 1.-

Ohnet. Hiába való gadszaga. 1.-

Ohnet. A képviselő leánya. 1.-

Ohnet. A faviérsi lelkész. 1.-

Ohnet. Páris királyi. 1.50

Kapható a Budapesti Napló kiadohivatalában, Budapest, József-körtut 18. 2 frut terjedő megrendelés csak az összeg előleges befizetése ellenében teljesíthető.

Szombathely, 1900. január hóan.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.

Igazgatóság.

Hirdetmény,

(A nagykiráldi-nagybecsereket vasut vonalára kiállított 1899. évi felárva uti jegy váltására jogosító arcképek évi igazolványok és évi szabadjegyek érvényének meghosszabbítása.)

Ertesztjük az érdekelteket, hogy a kezelésünk alatt lévő nagykiráldi-nagybecsereket vasut vonalán kiállított 1899. évi felárva uti jegy váltására jogosító arcképek évi igazolványok és évi szabadjegyek érvénye az említett vasutnak a szegedkudovai h. ó. vasutal ténylező végleges egyesülési napjig meghosszabbított.

Budapest, 1900. jan. 20.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem diaszt.

Jókai Mór:

Erdély anyakora, regény

Török világ Magyarországra, 2 kötet, történeti regény

Egy magyar nábob, 2 kötet

Kárpáti Zoltán, regény

Hétköznapok, regény

A régi jó táblabírák, reg.

Csatáképek a magyar szabadságharcból

Diszes félbörbe kötve 3 forint helyett 2 forint 15 krajczár.

Kapható a Budapesti Napló kiadohivatalában, József-körtut 18.

Megjelent!

Iromány gyűjtemény a

bünyvádi perrendtartáshoz.

A kir. járásbírók és kir. törvényszékek számára. A m. kir. igazgatóság-miniszter megbízásából összeállította:

Dr. Baumgarten Izidor.

Az iv alaku könyv tartalma 165 irományt és felöleli az egyszerű tanúidézéstől a nagy apparátus mozgó esküdtzéki főtárgyalás minden szükséges formuláriumot az eredeti ivnagyságban. Ára beiktotte 10 korona.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadohivatalában, Budapest, József-körtut 18.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség

Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a részére 1900. esztleg 1902. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezenem nyilvános pályázatot hirdet m. p.

1. Kövek és lemezek

2. Tégla

3. Fagygyu, gyertya és szappan

4. Fanyelek és kerekok

5. Magyak.

A kiírt tárgyat képező egyes cikkeket feltüntető jegyzékek, melyek egy-szersmind ajánlati mintaként szolgálnak, valamint a szállítókra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamarálnál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános 1. osztályi anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók, a hol bővebb felvilágosítások is adhatók.

A szabályszerűen kiállított, s ikenként egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1. évi február hó 15-ik napján délelőtt 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános 1. osztályi anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján át küldendők és azok borítoka ezen küllemmel láttandók el:

Ajánlat 482/900. számhoz.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módozatok betartása mellett állítanak ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1900. január hóan.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.

Igazgatóság.

Hirdetmény,

(A nagykiráldi-nagybecsereket vasut vonalára kiállított 1899. évi felárva uti jegy váltására jogosító arcképek évi igazolványok és évi szabadjegyek érvényének meghosszabbítása.)

Ertesztjük az érdekelteket, hogy a kezelésünk alatt lévő nagykiráldi-nagybecsereket vasut vonalán kiállított 1899. évi felárva uti jegy váltására jogosító arcképek évi igazolványok és évi szabadjegyek érvénye az említett vasutnak a szegedkudovai h. ó. vasutal ténylező végleges egyesülési napjig meghosszabbított.

Budapest, 1900. jan. 20.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem diaszt.

Zálogházi

előadók veszek.

Eladók

13 lates azet evokészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hálalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evészék 6 fr 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evészékletet 138 frtól kezdve, dus válszletek mindennemű ezüst műtővő tárgyakban, arany férfilének köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 fr 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Armin

Béla

öröksele Budapestben,

IV. Városház-tér 9. l. em. 23

Harisbázár.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.